

Jászfényszaru Napfény Óvoda
5126. Jászfényszaru Kossuth L. út 4.
OM:035764
Tel.: 57/ 422-261
e-mail: napfenyovoda@jaszfenyszaru.hu

Igazgató : Ácsné Csontos Mária

JÁSZFÉNYSZARUI NAPFÉNY ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2018.

A programot átdolgozták, készítették

Ácsné Csontos Mária
Igazgató

Mezeiné Folyó Angéla

Dobák Jánosné

Földvári Edit

Tartalomjegyzék

Törvényi előírások figyelembe vétele:	6
Alapvető nevelési elveink:	7
Bevezetés	8
Küldetésnyilatkozat	9
Gyermekképünk	11
Óvodakép	11
Pedagógusképünk	12
Az Intézmény adatai	15
Helyzetelemzés	16
Óvodáink története:	16
Tárgyi feltételek:	17
Gyermek létszám adatai:	18
Gyermek csoportjaink összetétele:	18
Személyi feltételek	19
Tárgyi feltételek	20
Család és intézmény kapcsolata	23
A szülő, a gyermek, a pedagógus együtt működésének formái, a tovább-fejlesztés lehetőségei	23
Együttnevelésünk célja:	23
Iskola és az Intézmény kapcsolata	27
Egyéb kapcsolattartás	28
Alapvető céljaink, feladataink	29
.....	29
Szemléletmódunkat befolyásoló egyetemes emberi értékek	29
Alapvető céljaink	29
Nevelési feladatok	30
Általános nevelési feladataink	30
Az egészséges életmód alakítása	30
Az egészséges életmód alakításának feladatai, egészségfejlesztési program	31
Egészséges táplálkozás	32
Alapelvek:	32
Az óvoda és a pedagógus feladatai a helyzet javításáért:	33
Mindennapos testnevelés, testmozgás	34
Személyi higiéné	35
Óvodapedagógus feladatai:	35
Testi és lelki egészség fejlesztése.	37
Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás	40
Érzelmi ,az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	42
Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	43
Hagyományőrzést szolgáló feladataink:	44
Az intézmény sajátos feladatai	44
Gyermekvédelem	44
.....	45
Kiemelt bánásmódot igénylő gyermek:	46
Beszédfogyatékosok	48
Beilleszkedési zavarral, magatartási rendellenességgel, tanulási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése	49
Nemzeti etnikai kisebbségi feladatok	50
Gyermekek óvodai szintű mérése – értékelése	51

AZ ÓVODÁBA ÉS AZ ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI	52
Az óvodába lépés feltételei	52
Az iskolába lépés feltételei, az óvoda sikerkritériuma	52
Testi fejlődés alakulása	53
Egészséges életmód szokásainak alakulása.....	53
Érzelmi- erkölcsi élet, és az értékorientált közösségi nevelés alakulása.....	54
Az egyes tevékenységi területek fejlődési mutatóinak alakulása	54
Játék.....	54
Mozgás	54
Vers, mese, bábjáték, drámajáték, kommunikáció	55
Rajzolás, mintázás, festés kézi munka	55
Ének – zene, énekes játékok, gyermektánc	55
Külső világ tevékeny megismerése	56
Munka.....	56
Pszichikus fejlődés alakulása	56
Speciális szolgáltatások	56
ÓVODAI NEVELÉS A MŰVÉSZETEK ESZKÖZEIVEL.....	58
A PROGRAMUNK RENDSZERÁBRÁJA.....	62
A nevelés kerete	63
Az egészséges életmód alakítása.....	63
A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén.....	65
Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés	65
Érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családi légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskor végéig	66
A bátorító nevelés pszichológiáját alapul véve a felnőtt - gyermek kapcsolatában a következő elvek jelenjenek meg:	68
Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.	70
A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén.....	70
A gyermekek napirendje szept. 1- május 31-ig.....	72
NAPIREND JÚNIUS 1-TŐL AUG. 31-IG	73
Hagyományok, népszokások	74
<i>A hagyományőrzés tartalma az egyes tevékenységi formákban</i>	<i>74</i>
AZ ÓVODI ÉLET TEVÉKENYSÉG FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	77
A játék	77
Minta Hetirend	81
A szervezett tanulás időkeretei korcsoportonként	82
Nevelési gyakorlat megvalósításához szükséges tanulási módszerek	83
Alapelvek a tanulási folyamatok értékeléséhez	83
Mesélés, verselés	83
Ének-zene, énekes játék, gyermektánc	87
Rajzolás, festés mintázás, kézimunka.....	90
Mozgás.....	93
A külső világ tevékeny megismerése	95
Munkajellegű tevékenységeink	98
A nevelési gyakorlat erőforrása	100
Személyi feltételek	100
Tárgyi feltételek	101
NÉPHAGYOMÁNY ŐRZŐ.....	102
PEDAGÓGIAI PROGRAM.....	102

A néphagyományőrző óvodai gyakorlatunk célja, feladata	103
Programunk célja:.....	103
Óvodai nevelésünk általános feladata:	103
A hagyományőrzésbe ágyazódó gyermeki tevékenységformák:	103
Hagyományőrzést szolgáló feladataink	104
A néphagyományőrzés	104
Esztétikai nevelésünk célja, feladatai:	105
Alapfeladatok.....	107
A szocializálódást segítő nevelés.....	113
1. A gyermek befogadásának időszaka	114
Együttlét a mindennapokban	114
3. Óvodai ünnepnapjaink	115
Anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	118
Az óvodai élet tevékenységformái az óvodai nevelés területei:	121
<i>Játék</i>	<i>122</i>
<i>Mozgás.....</i>	<i>125</i>
<i>Vers, mese, dramatikus játék</i>	<i>128</i>
<i>Ének, zene, énekes játék, tánc</i>	<i>130</i>
<i>Rajzolás, festés mintázás, kézi munka.....</i>	<i>132</i>
<i>A külső világ tevékeny megismertetése</i>	<i>136</i>
<i>Munka jellegű tevékenységek.....</i>	<i>139</i>
A program megvalósításának feltételei	142
Napirend.....	144
Hetirend.....	144
2./ Tárgyi és személyi feltételek	144
3./ <i>Hagyományőrző szemléletű tervezés.....</i>	<i>145</i>
Érvényességi nyilatkozat.....	146
Eszközjegyzék	148
Felhasznált irodalom	151

Törvényi előírások figyelembe vétele:

Programunk a 363/2012. (XII. 17.) számú Kormány rendelet értelmében, az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján készült, magában foglalva a hazai és a helyi (városi) óvodai gyakorlatok eddigi tapasztalatait, eredményeit, szem előtt tartva a 2011. évi CXC. Törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt., ágazati törvény) és az 1993. évi LXXIX. Köznevelési törvényt valamint, annak módosításait, a 363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról és a városi köznevelési koncepció irányelveit

Szabályozó dokumentumok	Szabályozó tartalma
2011.04.25.	Magyarország Alaptörvénye
229/2012. (VIII. 28.) kormányrendelet	A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény végrehajtásáról
2011. évi CXXIV törvény	a nemzeti köznevelési törvényről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról
185/1999. (XII. 13.) Korm. rendelet	a pedagógus továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, amely a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendeletet módosítja
20/2012.(VIII. 31) EMMI rendelet	A nevelési-oktatási intézmények működéséről és köznevelési intézmények névhasználatáról
1992.	Egyezmény a gyermekek jogairól Egyesült Nemzetek UNICEF
17/2013. (III. 1.)	EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve
32/2012. (X. 8.)	EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve
2013. (II. 26.) EMMI rendelete	a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
1997. évi XXXI. törvény	A gyermekek védelméről szóló és gyámügyi igazgatásról szóló
29/20012. (VIII. 28.) Korm. rendelet	a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelet	Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról

Alapvető nevelési elveink:

- Szeretetteljes, elfogadó, megerősítő légkör biztosításával, a gyermek érzelmi biztonságának megteremtése.
- A gyermekek akkor tudnak önfeledten tevékenykedni, ha sokat buzdítjuk, dicsérjük őket. Arra törekszünk, hogy minden nap kapjanak valamilyen pozitív megerősítést. Minden esetben differenciált, árnyalt értékelést kell adnunk. A jutalmazás sokféle módszerrét alkalmazzuk: simogatás, becézgetés, dajkálgatás, arcminika, gesztus. Ezeket egyaránt alkalmazzuk a gyermekek előtt.
- A családi nevelés elsődleges nevelő hatásának elfogadása, tiszteletben tartása, a gyermeki élményeken keresztül hatni a család szemléletmódjára.
- Kiemelten kezeljük az ingerszegény környezetből jövő gyermekeket, lehetőséget biztosítva arra, hogy kielégíthessék társas szükségleteiket és elfogadják a különbözőséget.
- Az érzelmekre alapozva a legfontosabbnak és a legkiemeltebb tevékenységnek a játékot tartjuk, mint a gyermeki személyiség fejlesztésének legfontosabb eszközét.
- Ünnepeinkre való készülés a népi hagyományok ápolásán alapul.
- A testi nevelés, az egészséges életmódra nevelés a környezettudatos magatartás hangsúlyos szerepet kap mindennapjainkban.
- A gyermekek olyan ismeretek, felfedezések birtokába jutnak, melynek segítségével elérik a következő életszakaszba (a kisiskoláskorba) való átlépést.
- Alapvető feladatunknak tartjuk a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek felzárkóztatását, valamint a tehetséggondozást.

Bevezetés

Óvodai nevelésünk története:

Jászfényszaru Város két óvodája 2005. szeptember 1-től összevonásra került, **a képviselő-testület 91/2004 (VI. 16) sz. határozata** alapján, amely új feladatokat rótt a nevelőtestületre.

Első ilyen feladatunk a Helyi Nevelési program átdolgozása volt. Az óvodák könnyen megközelíthetőek voltak, 4-4 csoporttal működtek önállóan, melyeket gondozott nagy udvar vett körül, ahol homokozók, jó néhány mászóka segítette a tartalmas udvari életet. A természetes anyagok alkalmazása megjelent az udvaron, valamint az óvodákon belül is, dekorálásban, játéktárolásban, csoportszobákban, öltözőkben egyaránt.

A gyermekeket 16 szakképzett óvónő nevelte, akik kiscsoporttól a nagycsoportig foglalkoztak a gyermekekkel. Az óvodapedagógusoknak a nevelőmunkában társa a nyolc dajka, akik megbízható, gyermekszerető emberek.

Alapvető nevelési elveinknek megfelelően szeretetteljes, elfogadó, megerősítő légkör megteremtésével neveltük gyermekeinket. Elfogadtuk, és tiszteletben tartottuk a családi nevelés elsődleges nevelő hatását. Ez is indokolta programválasztásainkat.

Napsugár Óvoda

Az Óvodai Nevelés a művészetek eszközeivel programot adaptálta.

Óvónőink e program alapján úgy dolgoznak, hogy a művészetek eszközeivel hatnak a gyermekekre. Minden nap meghitt körülmények között helyet kap a mese, a vers, a dramatikus játék, az énekes játék, a zenehallgatás; áthatja gyermekeinket a rajz-mintázás, kézimunka léleknevelő ereje. Lehetővé tesszük, hogy a gyermekek megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, a közvetlen megtapasztalás útján jutnak el az ismeretek gazdagodásához, befogadásához.

A népművészet formanyelvén tevékenységi keretként építjük be a hagyományőrzést, a népszokásokat; évszakokhoz, jeles napokhoz csatolva tervezzük meg az óvodai nevelés egész tartalmát.

Szivárvány Óvoda

A Néphagyományőrző Óvodai Programot adaptálta.

E program családokkal együttműködő, természet közeli.

Környezetünkől adódóan hangsúlyozzuk a környezet-megismerésre, a környezetvédelemre való nevelést, valamint a hagyományápolást, hagyományőrzést szolgáló feladatok megvalósítását. A jeles napokhoz kapcsolódás mindennapjainkban is megjelenik, ünnepeinkben is megnyilvánul. Ünnepeink nyitottak, alkalmazkodunk a gyermekek életkori sajátosságaihoz, a szülők igényeihez.

JÁSZFÉNYSZARUI NAPPÉNY ÓVODA

2017. Október 12-én került átadásra intézményünk. November hónaptól kezdődően egy épületben folytattuk a nevelési évet változatlan pedagógiai programmal.

Az óvodánkba járó gyermekek szüleivel kapcsolatunk jó. Rendezvényeinken, ünnepeinken részt vesznek. Csoportjaink életébe bármikor betekintést nyerhetnek. Csoportjainkban gondot fordítunk a megelőzésre /prevencióra/.

Olyan óvodai élet megszervezését vállaljuk, amelyben sok a közös élmény, a közös tevékenység, ahol öröm az együttlét. Ebben a légkörben neveljük, fejlesztjük a gyermekek egész személyiségét, szem előtt tartva egyéni képességeiket, fejlettségi szintjüket.

Az új intézmény adta lehetőségeket megismerve, kihasználva törekszünk az együttműködésre az új épület adottságainak kihasználására. Óvodánkban az eddigi pedagógiai programunk alapján folytatjuk munkánkat.

Küldetésnyilatkozat

A Jászfényszarui Napfény Óvodában szeretetteljes légkörben a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszünk.

Intézményünk nyitott, a környezet igényeihez alkalmazkodik. Óvodapedagógusaink munkájukban törekszenek új módszerek, tudományos eredmények alkalmazására.

Részt veszünk intézményi innovációban, pályázatokban.

A családi nevelés elsődleges nevelő hatásának elfogadását, tiszteletben tartását vállaljuk, szoros együttműködésben, a gyermeki élményeken keresztül hatunk a család szemléletmódjára.

Szeretnénk óvodásainknak olyan élményeket nyújtani az ének-zene, énekes játék, tánc, vers-mese, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka mozgás és a külső világ tevékeny megismerése a művészetek eszközei, a hagyományápolás és a környezettudatos magatartásra való nevelés által, mely maradandó és meghatározó.

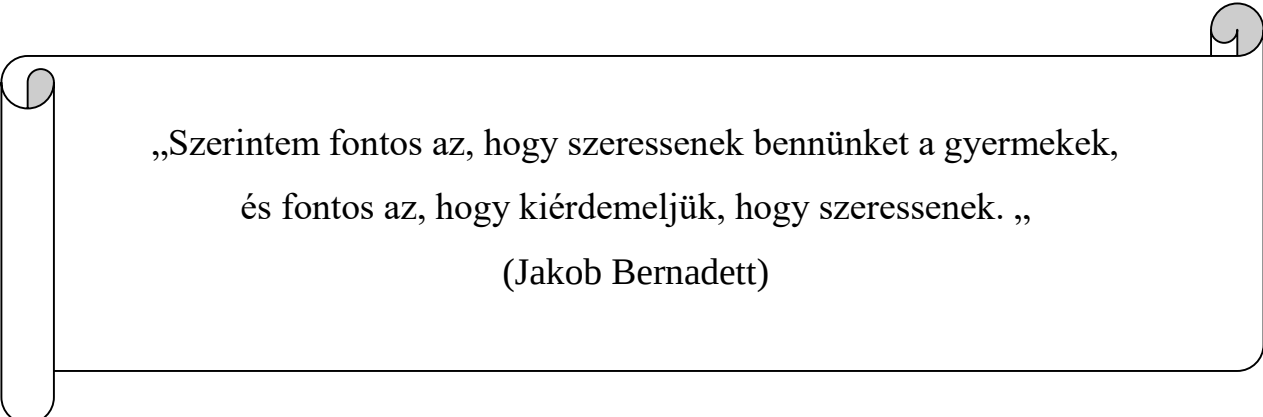
Olyan óvodai életet kívánunk megvalósítani, amely magába foglalja az egészséges életmódra nevelést, az egészséges életvitel igényének alakítását, a gyermek testi fejlődésének elősegítését.

Gondot fordítunk a prevencióra, (beszédhibák, gyermekvédelem, egészségvédelem) annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

A gyermekek alapvető tevékenységéhez biztosítjuk a feltételeket, hogy óvodapedagógusaink vezetésével, segítségével magasabb szinten bontakoztathassák ki képességeiket.

Hisszük, hogy az óvodáskor végére őszinte, nyitott, önálló, toleráns, kellő önfegyelemmel és akarattal rendelkező, jószívű, vidám, segítőkész gyermekek nevelődnek a szülők és az óvoda összehangolt tevékenysége által.

Tudatában vagyunk annak, hogy mindenkor példaként állunk a gyermek előtt, ezért viselkedésünkkel, tetteinkkel a követendőt közvetítjük.

„Szerintem fontos az, hogy szeressenek bennünket a gyermekek,
és fontos az, hogy kiérdemeljük, hogy szeressenek. „
(Jakob Bernadett)

Gyermekképünk

Intézményünkbe érkező gyermek szívesen jár óvodába, jól érzi magát a gyermeki közösségben. Vonzódik az élményekhez, a meséhez, a zenéhez, az alkotó tevékenységhez, szívesen mozog, önálló, nyugodt és kiegyensúlyozott gyermekké válik. Tud nevetni, felfedezni, csodálkozni, tiszteli a felnőtteket, és bizalommal fordul hozzájuk. Képes szeretetet adni, másokra figyelni, a társakért tenni, a különbözőséget elfogadni, előítéletek nélkül. Magatartás- és viselkedés kultúrája korának megfelelően fejlett, udvarias, illemtudó, szereti és védi a természetet. Lehetősége van a meglévő hátrányainak csökkentésére, tehetségének kibontakoztatására. Korához képest érzi a család, az óvoda, a szülőföld fontosságát. Ismeri környezetének szokásait, néphagyományait. Kötődik városunkhoz, hagyományainkhoz.

Óvodakép

1. Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.
2. Óvodánk a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Óvodánk pedagógiai tevékenység rendszere, és tárgyi környezete biztosítja óvodásaink fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit, gyermekeinkben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskoláskorba) való átlépés belső pszichikus feltételei.
3. Nevelésünk célja, hogy elősegítse óvodásaink sokoldalú harmonikus fejlődését, gyermekeink személyiségének kibontakozását, a hátrányok kiegyenlítését, az életkori sajátosságaik, eltérő fejlődési ütemük figyelembevételével (ideértve a különleges gondozást igénylő gyermekek ellátását is.)
4. Óvodai nevelésünkben alapelv, hogy a gyermek személyiségét elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezze.
5. Óvodánk esztétikus, családias érzelmi biztonságot nyújtó, légkörével a játék, a hagyományápolás és a művészetek eszközeivel segíti a gyermeket az iskolai életbe való beilleszkedésre. Az alkalmazott pedagógiai eszközöket, módszereket , eljárásokat a gyermekek személyiségéhez, érési üteméhez igazítjuk, így segítve a gyermekek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását és a

kompetenciafejlesztést. A gyermek életkorához, egyéni képességeihez igazítjuk a műveltség tartalmak, emberi értékek közvetítését. Kihasználjuk a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket. Előzetes ismeretekre alapozva alakítjuk a gyermek egészséges fejlődését, fejlesztéséhez biztosítjuk a szükséges személyi, tárgyi környezetet. Óvónőink a gyermeki tevékenységet, a foglalkozásokat a cél(ok)nak megfelelően, logikusan építik fel. A gyermeki tevékenykedtetést, a cselekvésbe ágyazott tanulási folyamatot tartják szem előtt. Az önálló tapasztalatszerzéshez, a játékhoz és egyéb tevékenységekhez az életkornak és a gyermekek egyéni képességeinek megfelelő biztosítják az eszközöket. Igyekeznek megalapozni a környezettudatos magatartást.

6. A nemzetiséghez tartozó gyermekek nevelése során figyelmet fordítunk: a gyermek kultúrájával, nemzetiségével kapcsolatos információk összegyűjtésére a gyermek viselkedésének megértése érdekében. Egymás szokásainak, nyelvének, étkeinek, viseletének, meséinek, zenéinek, megismerésére, önazonosságuk megőrzésére, mindezt multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségével biztosítjuk.
7. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Pedagógusképünk

Intézményünkben olyan óvodapedagógus dolgozik, aki:

- Gyermekszerető, együttműködő és segítőkész, saját pedagógiai gyakorlatát folyamatosan elemzi és fejleszti, munkájában nyomon követhető a PDCA ciklus
- akire jellemző az öröm és sikerorientált készség - és képességfejlesztés, értékközvetítés; tisztában van szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival és képes alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz.
Tudatosan fejleszti pedagógiai kommunikációját
- Tiszteletben tartja a gyermek egyéni és életkori sajátosságait; visszajelzései, értékelései világosak, egyértelműek, a konkrét cselekvésre, teljesítményre vonatkoznak.
- A tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

- Képes önállóan, a gyermekek tevékenységének megfigyeléséből, produktumaik értékeléséből kapott adatokat reálisan elemezni-értékelni, és belőlük kiindulva a fejlesztésre vonatkozó tervét elkészíteni, módosítani.
- Tiszteli, megérti, elfogadja a szülők különbözőségét.
- Befogadó szellemiségű, a befogadó nevelés kialakítása érdekében a gyermekekben igyekszik felkelteni és fenntartani az önálló tapasztalatszerzés, megismerés igényét, a próbálkozás örömét. Ennek érdekében indokolt esetben használja az IKT-eszközöket is.
- Ismerik a családokat. (szükségletek, értékek, kultúra),
- Ismeri a szülők véleményét az óvodai nevelőmunkáról.
- Működteti a jelzőrendszert, közvetítő szerepet tölt be a speciális szolgáltató és szociális intézmények között.
- Munkatársaival közösen biztosítja a tapasztalat- és élményszerzés lehetőségét, figyelembe veszi a gyermekek aktuális fizikai és érzelmi állapotát, ehhez igazítja a tevékenységek tempóját, időtartamát, módszereit. Szükség esetén rugalmasan változtat előzetes tervein, módszerein.
- Pedagógiai munkájában olyan munkaformákat és módszereket alkalmaz melyek támogatják a gyermekek önértékelésének fejlődését.
- A módszereit az aktuális tevékenységi forma sajátosságainak, céljainak és a gyermekek fejlettségének megfelelően alkalmazza.
- Különböző problémahelyzet biztosításával elősegíti a problémamegoldó, önálló gondolkodás fejlődését, tudatosan épít a gyermekek szükségleteire, kíváncsiságára, igyekszik fenntartani érdeklődésüket.
- Kihasználja a tevékenységekben rejlő lehetőségeket a megismerő funkciók és önálló felfedezés gyakorlására.
- Be és elfogadja a különleges bánásmódot igénylő gyermekeket. Gyermekecsoportjában a különleges bánásmódot igénylőknek megfelelő, változatos módszereket alkalmaz, felhasználva elméleti ismereteit, gyakorlati tapasztalatait.
- Be és elfogadja és gondoskodik a migráns gyermekekről.
- Munkájában a tanulási folyamatot a nevelés szerves részeként kezeli, alkalmazott módszereivel a tanítás-tanulás eredményességét segíti.

- A gyermekek hibáit, tévesztéseit, mint a tanulási, fejlődési folyamat részeként kezeli, egyéni megértést elősegítő módon reagál rájuk.
- Differenciál, alkalmazza a differenciálás elvét, jellemzi a differenciálás megfelelő módja, formája.
- Nyitott a szülő, a gyermek, az intézményvezető, a kollégák, a szaktanácsadó visszajelzéseire, felhasználja őket szakmai fejlődése érdekében.
- Rendszeresen tájékozódik az óvodai nevelést, képességfejlesztést támogató digitális technológiai eszközökről és lehetőség szerint alkalmazza is azokat.
- Használja a modern információ feldolgozási eszközöket, példát mutat az infokommunikációs eszközök óvodában indokolt alkalmazására.
- A rendelkezésre álló tanulási, képességfejlesztési segédanyagokat, eszközöket, digitális anyagokat és eszközöket is ismeri, kritikusan, céljainak megfelelően használja.
- A problémák megoldására alkalmas módszereket, jó gyakorlatokat gyűjt, segítő belső (ötletek, egyéni erősségek) és külső erőforrásokat (például pályázati lehetőségek) és szakmai támogatásokat térképez fel és ezek bevonása természetes gyakorlat.

Az Intézmény adatai

Az intézmény neve: Jászfényszaru Napfény Óvoda

Székhelye, telefonszáma: 5126 Jászfényszaru, Kossuth L. út 4.

Telefonszám: 57/422-261

Az intézmény fenntartója: Jászfényszaru Város Önkormányzatának Képviselő testülete

Alapító okira kelte: 2017 Szeptember 18., melyet a Magyar Államkincstár hagyott jóvá.

Óvodai csoportok száma: 9

Az intézmény működési területe: Jászfényszaru város közigazgatási területe

Az intézmény felügyeleti szerve: Jászfényszaru Város Önkormányzatának Képviselőtestülete

A program benyújtója az intézmény igazgatója.

Helyzetelemzés

**„Kalászos rónán jász nép, ősi fajta,
Fonott kalácsa omló, illatos,
Kanyargó Zagyva sűrű nád partja,
Tükrén vén fűzfák árnya ringadoz...” /Sajó Sándor/**

Jászfényszaru Jász-Nagykun-Szolnok megye mintegy 6000 fős lakosú települése, mely 1993ban vált ismét várossá. Az eltelt időszak alatt városunkban nagy fejlődés tapasztalható. Munkalehetőséget a Samsung, Varroda, Jászfény Kft, Thyssenkrupp Presta Hungary Kft, Jászfényszarui Ipari Park Centrum Kft által üzemeltetett cégek adják gyermekeink szülei részére is. A szülők egy része eljáró dolgozó. A szülők egy része munkahely mellett, vagy anélkül mezőgazdasági tevékenységet folytat.

Óvodásaink családi házakban élnek. Kisváros lévén minden jelentős intézmény rövid idő alatt megközelíthető.

Óvodáink története:

A városi önkormányzat 2017. október 12-ig 2 óvodában biztosította a 2,5- 3-7 éves korú gyermekek nevelését–oktatását.

Az I. sz. Napköziotthonos Óvoda alapítása 1920-ra vezethető vissza. Egy magánóvoda volt az épületben, hetven gyermeket helyeztek el. 1957-ben megtörtént az államosítás és 1958-ban az épületet bővíteni kezdték. További bővítése, korszerűsítése 1977-re fejeződött be, és így a csoportok száma is bővült.

A II. sz. Napköziotthonos Óvoda 1962-ben épült két csoport részére. Időközben történt bővítés után lett négy csoportos, így 93 gyermek elhelyezésére lett alkalmas.

Az óvodai nevelés országos alapprogramja lehetővé tette, hogy az óvodák helyi nevelési programot készítsenek, vagy az eddigi nevelési gyakorlatuknak megfelelő kész programok közül válasszanak.

Addigi munkánkat elemezve nevelőtestületeink a választható programok közül az alábbi a Nevelési Programok adaptálása mellett döntöttek.

Az I. sz. Napköziotthonos Óvoda: Óvodai Nevelés a Művészetek eszközeivel

A II. sz. Napköziotthonos Óvoda: Néphagyományőrző Óvodai Program.

2005-ben a település két óvodája összevonásra került, Jászfényszaru Város Óvodai Intézménye néven. Az óvodák ekkor vették fel a Napsugár és Szivárvány Óvoda nevet.

**2017. Október 12-én került átadásra az új óvodaépület, mely a
Jászfényszarui Napfény Óvoda nevet kapta.**

Tárgyi feltételek:

Helyiségek	db	elvárt
csoportszoba	9	9
Tároló szertár csoportszobákhoz	9	9
Öltöző	9	9
Mosdó	9	9
Vezetői szoba	2	2
Titkársági szoba	1	1
Nevelőtestületi szoba, szülői fogadó	1	1
Orvosi szoba	1	1
Elkülönítő helyiség	1	1
Logopédiai szoba	1	1
Gépház	1	1
Felnőtt öltöző	2	2
Teakonyha	1	1
Tornaszoba	1	1
Torna szertár	2	2
Raktár	2	2

Melegítő konyha és kötelező kiszolgáló helyiségek	1	1
Vízhez szoktató medence és kiszolgáló helyiségek	1	1
Tűzjelző központ	1	1
Aula, közösségi tér	1	1
Mozgáskorlátozott mosdó	2	2
Vendégmosdók	2	2
Termálvezérlő	1	1
Összesen	61	61

Udvar felszereltsége: homokozók, mászóakák, csúszdák, libikókák, babaházak, hinták, rugós játékok, párapuk, párapuk,

Az udvarban fás, füves, sóderos, gumitéglás rész, kerti parcellák (csoportonként egy), található.

A csoportszobák rendelkeznek fedett és félig fedett terasszal.

Gyermek létszám adatai:

Férőhelyek száma	Gyermek létszám	Osztatlan csoportok	Osztott csoportok
225	207	4	4

Gyermek csoportjaink összetétele:

Intézményünk összetételét a magyar és a cigány etnikum, valamint alkalmasszerűen migráns gyermekek adják. A nemzeti etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve alapján-az etnikai kisebbség számára-külön kiegészítő nevelési programmal is rendelkezünk. Nagy hangsúlyt fektetünk a cigány gyermekek 3 éves kortól történő beíratására és rendszeres óvodalátogatásukra is. Igyekezünk a hátrányok csökkentésére, és lehetőségeinkhez mérten törekszünk a cigány kultúra megismertetésére.

A gyermekek nevelése mellett feladatunknak tartjuk a szülők segítségét is.

Személyi feltételek

1. Óvodai nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll.
2. Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.
3. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.
4. Feladatunk, hogy megvalósítsuk a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit, mivel óvodánk nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevel.
5. Migráns gyermekeket is nevelünk óvodánkban így feladatunk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

<i>Személyi feltételek</i>	
Az óvoda összes férőhelye	225
Beírt gyermekek létszáma	207
Az óvodai csoportok száma	8
Csoportszervezési mód	Homogén, részben osztott
Csoportonkénti átlag létszám	26
Az óvoda napi nyitvatartási ideje	6 ³⁰ -17.00h-ig
Óvoda pedagógusok létszáma	16
Pedagógiai asszisztens	2
Óvodatitkár	1
Dajkák létszáma	8 -csoportonként 1 fő
Az óvodapedagógusok kötelező óra száma	32
<i>óvodapedagógusok</i>	
<i>Óvodapedagógusok végzettsége</i>	
Főiskolai végzettség	16
Szakközépiskolai végzettség	-
Képesítés nélkül	-
<i>Kiegészítő szakmai végzettségek</i>	

Óvodai menedzser	1
Mozgásfejlesztő óvodapedagógus	1
Fejlesztő pedagógus	3
Vezető óvodapedagógus	2
Drámapedagógus	1
Minősítésen átesett pedagógusok száma	9
<i>A pedagógusok kor szerinti összetétele</i>	
Pályakezdő, gyakornok	0
5-10 éve van a pályán	6
10-15 éve van a pályán	
15-25 éve van a pályán	2
25-35 éve van a pályán	7
35 évnél régebben	1
<i>Technikai dolgozók</i>	
<u>Technikai dolgozók végzettsége</u>	
Érettségi	2
8 ált.+ szakmunkás biz.	2
8ált.+ dajkaképző	3
8 ált. iskolai végzettség	1
Ennél alacsonyabb végzettség	-
Kor szerinti összetétel	
18-25 éves	
25-35 éves	
35-45 éves	1
45-55 éves	4
55 év feletti	3

Tárgyi feltételek

Intézményünk rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon alakították ki, hogy

az szolgálja a gyermekek biztonságát, megfeleljen változó testméretének. Óvodapedagógusaink biztosítják a gyermekek mozgás- és játékgigényének kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal veszik körül. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket, számukra hozzáférhető módon és a biztonságágukra figyelemmel helyezték el. Az óvoda egyidejűleg igyekszik biztosítani a megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak. Lehetőséget teremt a szülők fogadására.

Az intézmény kapcsolat rendszere

Az óvodai intézményünk a gyermekek testi, lelki gondozását, érzelmi biztonságát szocializációt, a gyermekek védelmét, az iskolai életre való felkészítést tekinti feladatának. Az óvoda kommunikációját minden partnerrel a kölcsönösség és a konstruktivitás jellemzi. A kapcsolattartás formái és az együttműködés során használjuk az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat. A gyermekek érdekében önállóan, tudatosan és kezdeményezően együttműködünk a kollégákkal, a szülőkkel, a szakmai partnerekkel, szervezetekkel.

Aktívan részt veszünk az online megvalósuló szakmai együttműködésekben. Élő szakmai kapcsolatrendszer alakítunk ki az intézményen kívül is. A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn. Az óvoda a társadalmi környezettel való jó kapcsolat kialakítására törekszik.

Intézményen belüli kapcsolattartás

Az együttműködés lehetséges tartalmi formái		
Kapcsolattartási lehetőségek	Cél	Munkaforma
JELES NAPOK	Hagyományok ápolása	- közös játék - kiállítás - bemutatók - stb.
Önértékelés	- Pozitívumok, negatívumok feltárása	Kérdőív, interjú, elemzés
Nevelő testületi, munkatársi értekezletek, munkaközösségi értekezletek	- óvodai élettel kapcsolatos információk megbeszélése - jellemző problémákra kérdések megválaszolása - szakember meghívása (szakértő, - továbbképzések megbeszélése	Értekezlet Előadás, beszélgetés
SZMK	- szülői érdekképviselő	Értekezlet megbeszélés
Adott feladatokra létrehozott alkalmi csoportok	- óvodapedagógusok és, vagy- szülők kapcsolatának erősítése - szakmai ismeretek bővítése - tapasztalatok átadása	megbeszélés csoportmunka
Kirándulások színházlátogatások	- szabadidő hasznos eltöltése - közös beszélgetések - közös élménnyel csapatépítés	kirándulások
Bálok, rendezvények	22 közös élménnyel csapatépítés	Táncos, műsoros mulatság

Család és intézmény kapcsolata

A család és óvoda kapcsolatában elsődlegesnek a családi nevelés szerepét tekintjük. Bizalom teli, szoros kapcsolatra törekszünk a gyermekek érdekeit szem előtt tartva.

A szülő, a gyermek, a pedagógus együtt működésének formái, a tovább- fejlesztés lehetőségei

Pedagógiai Programunk lényege, hogy közvetlen kapcsolatrendszer működik óvodán belül, a nevelőtestület és a többi munkatárs között. Szoros kapcsolat valósul meg az óvoda és a családok között.

Együttnevelésünk célja:

Óvó- védő –segítő kezet nyújtani a gyermeknek, a családnak, létrehozni egy olyan emberi kapcsolatrendszert, amelyből merít a gyermek, a család és az óvodai testület.

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez.

Az együttműködés, kommunikáció elősegítésére követendő mintát mutat a gyermekek és szülők számára a digitális eszközök funkcionális használata terén.

Alapelvek	Feladataink
Bizalomteli, őszinte óvodai légkör	Megteremteni az oldott kapcsolatteremtés lehetőségét
Egyenrangú partnerkapcsolat	A kapcsolatot a családdal a gyerek érdekeinek rendeljük alá. Közös célkitűzések
A különbözőség tisztelete, elfogadása	Az egyes családok nevelési felfogását tudomásul vesszük.
Nyitott, segítőkész testület	Az óvónők tapintatosan segítik a családi nevelést

A program hiteles éltetése	Mintaadással és felkészültséggel építjük be a hagyományőrzést és a művészeti nevelést az együttműködés rendszerébe.
Egyenletes kapcsolattartás	Gondoskodunk a folyamatos információcseréről és a rendszeres közös programokról
Pedagógus etika	A szülők és a gyermekek, valamint egymás személyiségjogait tiszteletben tartjuk.

Az együttműködés lehetséges tartalmi formái Gyermekek –szülő - pedagógus közös programjai		
Kapcsolattartási lehetőségek	Cél, tartalom	Munkaforma
Beiratkozás	- ismerkedés az óvodával, óvodapedagógusokkal - az óvoda programjának megismertetése - anamnézis felvétele, házirend, program átadása	Egyéni beszélgetés
Családlátogatás fogadóóra, szülők tájékoztatása	- gyermek életkörülményeinek megismerése - szülőkkel jó kapcsolat megalapozása - veszélyeztetett, hátrányos helyzetű gyerekeknél gyakoribb megkeresés. -tájékoztatás a gyermek egyéni fejlődéséről évente két alkalommal	-Játék a gyermekkel -Egyéni beszélgetés

Óvodakezdés, Befogadás, Óvodanyitogató program	Ismerkedés az óvodai élettel - lehetőséget biztosítunk a gyermek igényeihez alkalmazkodó befogadásra (minél zökkenő mentesebb elválás) - szülő-gyermek kapcsolat megismerése - bizalom kiépítése az óvodai nevelés iránt	Közös játék a gyermekkel és a szülővel
Anamnézis	- a család szokás rendszerének megismerése - információk a gyermek életéről	kérdőív
Szülői értekezletek, előadások	- óvodai élettel kapcsolatos információk megbeszélése - új szülők megismertetése az óvodánk pedagógiai programjával - jellemző problémákra kérdés megválaszolása - szakember meghívása orvos, védőnő, logopédus stb.) - a gyermeki jogok, szülői és pedagógus jogok, kötelezettségek megismertetése - egy –egy csoport életének, fejlődésének megbeszélése	Értekezlet Előadás, beszélgetés
SZMK	- szülői feladatok koordinálása - szülői kezdeményezések megvalósítása - szülői érdekképviselő	Értekezlet megbeszélés

Szülőkkel közös programok	- szülő-gyermek kapcsolat megismerése - közös élmények által az óvodai kötődés erősítése - a játék elsődlegességének megerősítése a szülőkhöz - szülők egymás közötti kapcsolatának erősítése - a családok egészséges életmódra nevelése, környezet megóvásra nevelés	Közös játék (versenyjátékok, kézművesség, barkácsolás drámajátékok) - felnőttek szórakoztatása
	- az óvodai közösség szellemének ápolása - szülők, óvónők, dajkák - közösségépítés - egymás megismerése, család és az óvoda kapcsolatának erősítése	
Napfényes napok	-egészséges életmódra való nevelés	Közös játék, tevékenységek
Ünnepek, rendezvények	- hagyományok megismertetése a családdal, hagyományápolásra nevelés. - az óvoda és a család kapcsolatának érzelmi síkra terelése - közös készülődéssel érzelmi ráhangolódás az ünnepekre - szeretet elmélyítése egymás iránt - vidám hangulatú együttléttel közösség formálása	- Szervezés, ünneplés - Hagyományörző játék, munkadélután - Közös éneklés - Közös játék - Táncos mulatság
Kirándulás a szülőkkel	- szabadidő hasznos eltöltésére nevelés - közös beszélgetések - új ismeretek nyújtása - erkölcsi nevelés (viselkedésformák) - közös élménnyel az óvodai kötődés erősítése	kirándulások
- Anyák napja. - Apák napja lehetőség szerint.	- meghitt közös együttlét - közös játék élmény	Közös együttlét

Környezet megismerésére nevelés családoknál	- állatok, növények természet közeli megismerése, - környezetvédelem, -környezettudatos magatartás megalapozása, fenntarthatóság.	Helyszíni foglalkozás, tevékenység.
---	---	-------------------------------------

Iskola és az Intézmény kapcsolata

A helyi általános iskolával rendszeres kapcsolatot tartunk. Az intézmény igazgatója és az iskola igazgatója együtt működnek szakmai és egyéb problémák megoldásában.

Célunk, hogy az óvoda –iskola átmenet minél zökkenőmentesebb legyen a gyermek számára. A jó kapcsolat alapját egymás munkájának tisztelete és megbecsülése jelenti. Kapcsolattartásunk során arra törekszünk, hogy az iskola megismerje szándékunkat, munkánkat, országos alapprogramunkat. Arra törekszünk, hogy az iskolai életre alkalmassá tegyük gyermekeinket, nem átvállalva az iskola oktató-nevelő szerepét.

Az együttműködés lehetséges tartalmi formái		
Kapcsolattartási lehetőségek	Cél	Munkaforma
Részvétel egymás rendezvényein	Egymás munkájának, eredményeinek megismerése	Kiállítás, előadás, beszélgetés
Gyermekek látogatása egymás intézményeibe	Ismerkedés az iskolai élettel, kapcsolatok ápolása	Közös játék, (versenyjátékok, kézművesség, barkácsolás Mese, bábelőadás)

Szakmai kapcsolattartás	Tájékoztatás, tapasztalatcsere	Látogatások, szülői értekezlet, továbbképzés, igény- elégedettségmérés
-------------------------	-----------------------------------	--

Egyéb kapcsolattartás

Kapcsolatok	Kapcsolattartás formái
Petőfi Sándor Művelődési Ház és Könyvtár	Előadások, kiállítások megtekintése, ovibál, farsang rendezése, könyvtárlátogatások.
Fenntartó	Kölcsönös tájékoztatás, egyéni megbeszélések, beszámolók, egymás rendezvényein részvétel. Az intézmény részt vesz a különböző társadalmi, szakmai szervezetek munkájában és a helyi közéletben. Az óvodapedagógusok és a gyermekek részt vesznek a különböző helyi/regionális rendezvényeken. Az intézmény kiemelkedő szakmai és közéleti tevékenységét elismerik különböző helyi díjakkal, illetve a díjakra történő jelölésekkel.
Egészségügyi szakszolgálat	Tájékoztatás, eset megbeszélés, tájékoztatás előadások szervezése szülőknek, védőnők tisztasági vizsgálata.
Gyermejkölési szolgálat	Jelzőrendszer működtetése, eset megbeszélés, közös családlátogatás, tájékoztatás.
Jász-Nagykun- Szolnok Megyei	Segítség kérése beilleszkedési zavarok, nevelési problémák esetén, iskolaérettségi vizsgálatok, Logopédiai fejlesztés.

Pedagógiai Szakszolgálat Jászberényi Tagintézménye	
---	--

Alapvető céljaink, feladataink

Eszmei értékek	Erkölcsei- és interperszonális magatartási értékek	Kulturális értékek
- humanizmus - demokratizmus	- az „én” tisztelete - a különbözőség elfogadása - nyitottság, őszinteség, szeretet - az udvariasság - a család, a haza tisztelete, szeretete - felelősség tudat, - szűkebb-tágabb környezet, szülőföld megismerése - lokálpatrióta szemléletmód alakítása	- a kultúra iránti érzékenység - a hagyomány tisztelete - a természetes környezet védelme - az ember és környezet harmóniája - az „élet” tisztelete

Szemléletmódunkat befolyásoló egyetemes emberi értékek

Alapvető céljaink

Az óvodások nyugodt, élmény gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése, a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatása, az életkori és egyéb sajátosságok figyelembevételével.

A sokoldalú képességfejlesztéssel a gyermeki személyiség egészére irányuló fejlődésének biztosítása, elősegítése, gyermek harmonikus fejlesztése a néphagyomány-ápolás, a művészetek gazdag eszközzrendszerével.

Környezettudatos magatartás megalapozása. Környezetvédelemre nevelés, a környezet fenntarthatóságának megalapozása.

A néphagyomány-ápolás és a természetszeretet átörökítése a gyermek érzelmein át, a családok aktív együttműködésével.

Egészséges életmód, életvitel alakítása.

A különbözőség elfogadása

További törekvésünk, hogy a közös cselekedetek folyamatában megalapozzuk a gyermekekben azokat a készségeket, jártasságokat, melyek képessé teszik az együttélésre, majd az iskolai életmód elfogadására. (Váljanak éretté a más körülményekhez való alkalmazkodásra.)

Nevelési feladatok

Általános nevelési feladataink Az óvodások testi, lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- ❖ az egészséges életmód alakítása
- ❖ az érzelmi és erkölcsi nevelés és az értékorientált közösségi nevelés
- ❖ az anyanyelvi, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása

Az egészséges életmód alakítása

Feladatunk a gyermek egészségének védelme, óvása, edzése, megőrzése, testi fejlődésének elősegítése, egészséges életvitel igényének megalapozása,

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- a gyermeki, testi képességek fejlődésének segítése
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek

fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;

- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez, szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása, a környezettudatos magatartás megalapozása
- megfelelő szakemberek bevonásával-szülővel. óvodapedagógussal együtt működve speciális gondozó prevenciós és korrekciós testi-lelki nevelési feladatok ellátása

Az egészséges életmód alakításának feladatai, egészségfejlesztési program

Cél:

Az egészséges életre nevelés, az egészség megtartására, megerősítésére történő felkészítés.

A 3-7 éves korosztályra jellemző fiziológiai, életkori sajátosságokat figyelembe véve tervezzük a gondozási tevékenységeket, a mozgásigény kielégítésének feltételeit, az egészség védelmét.

Az egészség fejlesztő tevékenység során az egészségi állapot pozitív irányú változása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az egészséges életmód, betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak megalapozása.
- Mozgásigény kielégítése, és a testi képességek fejlesztése.
- A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- A környezet védelméhez kapcsolódó szokások kialakítása

Az egészségfejlesztés területei:

- egészséges táplálkozás
- mindennapos testnevelés, testmozgás
- személyi higiéné
- testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

- ✚ a bántalmazás, erőszak megelőzése
- ✚ baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Egészséges táplálkozás

Alapelvek:

Az óvodásgyermekek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítése az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítésének (komplettálásának) szorgalmazását szolgálja, beleértve a különleges étrendet igénylő gyermekek ellátását.

Az óvodás gyermek az ébrenlétének háromnegyed részét az óvodában tölti, ahol az óvodapedagógusok a gyermek testi-szellemi fejlődésének feltételeit igyekeznek biztosítani.

A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálása

Az óvodai étkeztetés napjainkban minden igyekezet ellenére sem tudja az egészséges táplálkozás minden követelményét teljesíteni. A teljesítés nemcsak anyagiakon (élelmezési normán), de szemléleten (étrend-összeállításon), óvónői leleményességen (egészségpedagógiai kulturáltságon) és a szülők segítő együttműködésén (a kiegészítő táplálkozáson) is múlik.

Az óvoda étkezését biztosító Vágó Bt. kapcsolattartójával szükség szerint történik egyeztetés az étlap összeállításáról, melyhez az ANTSZ ajánlást vesszük figyelembe. A gyermeknek az egészséges táplálkozás érdekében naponta az öt alap élelmiszercsoport mindegyik tagjából kell fogyasztania

Az alap élelmiszercsoportok között a következőket tartjuk számon:

- (1) kenyér, pékáru, tésztaféle, rizs
- (2) gyümölcs, zöldség,
- (3) hús, hal, tojás,
- (4) tej és tejtermék,
- (5) olaj, margarin, vaj, zsír

Nincs azonban egyetlen olyan táplálék, ételféleség sem, amely a felsorolt alap élelmiszercsoportokban található szükséges tápanyagot megfelelő mennyiségben tartalmazná. Az óvodai ételmezés jelenleg nem tudja biztosítani a gyermekek számára az egész napra szóló élelmiszerek szükségességét.

Az óvoda és a pedagógus feladatai a helyzet javításáért:

- ✚ Kulturált körülmények között a fogásokat folyamatosan felszolgálja (várakozási időt kerüli).
- ✚ A dajka által irányított folyamatos tízórait felügyeli.
- ✚ Az étkezés végén az asztalok rendjének helyreállítását irányítja. Megkedvelteti az ízeket, intenzív rágásra ösztönöz, folyamatosan folyadékot biztosít. Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa és kés helyes használatával ismerteti meg a gyerekeket. Fokozottan ügyel a táplálék érzékeny gyermekek diétájára (Kukta kft vagy a család biztosítja).
- ✚ Szerveznek az óvónők a szülőkkel, támogatókkal közösen hetenként gyümölcs-és zöldségnapot.
- ✚ Tanácsot adnak (szülői értekezleten, fogadóórán, kötetlen beszélgetés keretében), hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki:
- ✚ Kerüljék a családi étkezés során haszontalan ételek és italok étrendbe állítását,
 - így a cukros, sós, zsíros ételeket és italokat. Töröljék étkezési szokásrendjükből a
 - cukrozott szörpöket, befőtteket, kólaféléket, a kekszet, a ropit, a chipset.
- ✚ Szerepeljen a családi étrendben kevesebb füstölt hús, felvágott, húskonzerv,
 - állati zsiradék, és annál több alacsony zsírtartamú tej, tejföl, sajt, hal, baromfi (bőr
 - nélkül), barna kenyér.
- ✚ Óvodai napirendkeretében ismertetik meg az óvónők a dajkákkal együttműködve a
 - gyermekeket új ízekkel, addig ismeretlen étel-és italféleségekkel.
 - Az étkezést örömtelivé teszik, jó hangulatot teremtenek az ételek elfogyasztásához.
- ✚ Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében kapcsolják be a napi programba az

- alternatív egészségfejlesztő programot,(pl projektek), játékos alkalmat teremtenek
- + arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének
- + (pl. saláta készítés, tízórai összeállítás).
- + Az egészséges táplálkozás egészségre gyakorolt hatásai adnak alapot e tevékenységeknek
- + Így a gyerekek őszi piacot, zöldséges üzletet, kerteket látogatnak meg. Ismerkednek gyümölcsökkel, zöldségfélékkel. Minden érzékszervet megmozgatnak a tapasztalatszerzés során, mindezeket versekkel, mondókákkal, mesékkel, körjátékokkal kísérve teszik még vonzóbbá a gyermekek részére az óvó nénik. A legvonzóbbak a kóstolók. és salátakészítés zöldségből, gyümölcsből.
- + Az étkezések során előforduló mindenféle tejterméket kóstoljanak meg a gyerekek.
 - + Beszélgetnek a tej fontosságáról miért is fontos az emberi szervezet számára
 - + kiemelve a csontok, és a fogak egészségét

Mindennapos testnevelés, testmozgás

Az óvodapedagógus feladatai a mozgásigény kielégítése és testi képességek fejlesztéséért:

- Változatos napi és heti rendben biztosítja a gyermek mozgásigényének folyamatos kielégítését.
- Minden nap szervez mozgástevékenységet (tornaszobában vagy udvaron).
- Heti 1 kötelező testnevelés foglalkozást vezet.
- Edzési lehetőséget a testnevelés, környezet, levegő, nap kihasználásával biztosítja., a helyet, időt, és a közegekben való mozgást fokozatos terheléssel, figyelembe véve a korosztályok életkori sajátosságait.
- Időjárástól függően (köd, -10 fok alatt, eső, viharos szél esetén nem) napi 1-3 órát levegő és napfényedzést biztosít a fokozatosságot betartva. A nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építi (kivétel az erős napsugárzás miatt a
- 11-15 óra közötti időszak).

- Vízhez szoktatja a gyermekeket óvodánk vízhez szoktató medencéjének lehetőségeit lehetőség szerint használja.

A mozgás anyagát lásd mozgás fejezetben.

Személyi higiéné

Óvodapedagógus feladatai:

Tisztálkodás

A napirend keretei között elegendő időt biztosít a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére.

Tisztálkodási folyamatot megismerteti: helyes sorrendiséggel és technikával, egészségügyi szokásokkal.

A tisztaság alapvető fontosságának, a betegség megelőzés és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítja a gyermekekben.

Ezen belül a test tisztántartásán értjük a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolását, a ruházat higiénája a mosás, tárolás feladatait is tartalmazza, illetve a közvetlen környezetünk tisztántartására is hangsúlyt fektet.

A megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújt, fokozatosan kialakítja az önállóságot.

Öltözködés

Elegendő időt és szükséges segítséget biztosít az öltözködésben és a ruházat elhelyezésében a saját jelénél. A megfelelő viselet kiválasztásában összefüggéseket tár fel a gyermekekkel az időjárás és tevékenységek között. Fokozatosan kialakítja az önállóságot.

A szülőkkel való kapcsolattartás során a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására javaslatot tesz... (például: váltóruhák, lábboltozatot és lábfejet védő megfelelő méretű cipők biztosítása, lógó alkatrészek eltávolítása.)

Pihenés

Ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően nyugodt pihenés feltételeit biztosítja, ellenőrzi a terem szellőztetését, az ágyak megfelelő elhelyezését (a lehető legnagyobb távolságban).

A gyermekek elalvását segíti biztonságot adó szokásrendszerrel, pl. mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal.

Pihenés időtartamát a csoport szükségleteihez igazítja.

Az ágyneműről és annak tisztításáról a szülő gondoskodik, általában kéthetente és a gyermek minden megbetegedése alkalmával.

Egészséges tiszta biztonságos környezet megteremtése higiénias szabályok kialakítása.

Az óvodás gyermek saját testi gondozásának megtanítása és mozgásigényének kielégítése csak egészséges környezetben történhet.

Ennek érdekében a dajkák munkájához tartozik a mindennapos portalanítás, felmosás, fertőtlenítés, szellőztetés a higiénias szabályok betartatása a gyermekkel.

A balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeli, szükség esetén kezdeményezi javítását, cseréjét.

Különösen az udvari, vagy játszótéri játékoknál, sőtán felhívja a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, biztonságos közlekedés szabályaira, kirándulásra szülői segítséget kérhet.

A gyermekek szükséglete szerint (szülők bevonásával) speciális szakemberek, bevonásáról gondoskodik, az óvoda orvosa, fogorvosa, védőnője, szakszolgálatok segítségével.

A Jász- Nagykun-Szolnok Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Jászberényi Tagintézménye logopédusával konzultál, aki hetente tart foglalkozásokat óvodánkban.

A nevelési év elején a logopédus felméri a beszédhibás gyermekeket, s az órarendjében a fejlesztő foglalkozásokat megtervezi.

Óvodánk pszichológusával, egyéb szakemberével kapcsolatot tart, aki megvizsgálja a fejlődésben, akadályoztatott gyermekeket, javaslatot ad az egyéni bánásmódra és a fejlesztésre, valamint, ha szükséges speciális terápiára fogadja őket.

Az óvodapedagógus a javaslatokat beépíti az egyéni fejlesztő munkába.

Testi és lelki egészség fejlesztése.

A viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése.

Alapelvek:

A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének.

Az óvoda felnőtt dolgozói modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára. Az óvodában a gyermek előtt dohányzó felnőtt nagyobb hatást gyakorol a gyermekre, mint egyéb szocializációs helyzet, ezért az óvoda dolgozói nagyobb felelősséggel tartoznak személyes példamutatásukért.

Az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat.

A dohányzás megelőzését szolgáló óvodai egészségnevelési program tevékenységei:

Szabad beszélgetések.

A beszélgetés kezdeményezője lehet az óvodapedagógus, de lehet maga gyermek is (valamely aktuális eseménnyel, élménnyel, filmjelenettel stb. kapcsolatosan). A

szabad beszélgetésben kisebb, önkéntesen csatlakozó gyermekcsoport vehet részt beszámolóval, események értékelésével, képek nézegetésével, stb. párhuzamosan.

Fontos: az önkéntes részvétel, a szabad megnyilatkozás és vélemény-nyilvánítás.

A dohányzás ártalmainak elemzésére szolgáló szabad beszélgetések kezdeményezésére a következő alkalmakat, lehetőségeket alkalmazzuk:

- Kirándulási élmények feldolgozása: napsütés, szabad levegő, madárdal, napozás (leburnulás), szabad mozgás, jókedv, veszélyek (napozás, növényzet.), értéke: füstmentesség, pormentesség, szabad légzés, erő kifejtés, sok mozgás.
- Városi, falusi élmények megbeszélése: az utca forgalma, a gépkocsik füstje, az áruházak levegője, gyárak környékének kedvezőtlen viszonyai, utazás tömegközlekedési

járművön, vendéglők külső képe, az utcai porképződés, az otthoni állattartással járó szagok.

- Élmények elmondása a dohányfüstös helyiségekről: saját lakásunk levegője, szórakozó helyek füstje, gyárkémények füstje, füstmérgező balesetek; a családban dohányzók megszokott dohányzási helyei, vendégségben tapasztalt dohányzás.
- Ismeretek átadása a dohányzás ártalmairól a gyermeki élményekkel kapcsolatosan
Károsítja a tüdőt, az idegrendszert, valamint a gyomor és a szív munkáját; másokat is károsít, zavarja azokat, akik beszívják a dohányfüstöt, kellemes-e a füstös levegőű teremben tartózkodni, hogyan védekezhetünk ellene (szabadlevegőn tartózkodás, a lakás szellőztetése).
- Beszélgetés arról, milyen leszek, ha nagy leszek: mi szeretnék lenni; segíteni akarok másoknak, alkotni szeretnék, egészséges, edzett, erős akarok lenni; mit kell ezért tenni, mit kell elkerülni (elhatározom, hogy nem kezdem el a dohányzást).

A bántalmazás, erőszak megelőzése

Alapelvek A WHO definíciója:

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

Elhanyagolást jelent

Ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki és spirituális, erkölcsi és szociális fejlődésére. Figyelembe kell venni ennek megítélésakor, hogy milyen mértékben adóttak a feltételek a család rendelkezésére álló erőforrásai tekintetében. Minden olyan mulasztás vagy baj okozása,

amely jelentősen árt a gyermek egészségének vagy lassítja, akadályozza szomatikus, mentális és érzelmi fejlődését.

Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.

Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.

A gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - bár tud róla, vagy szemtanúja –nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (így különösen ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset, stb.), amely a gyerek fizikai sérüléséhez, halálához vezet vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.)

Az érzelmi bántalmazás azt a rendszeres, hosszú időn át, tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére.

Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. a szobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények). Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszégyenítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek, szem és fültanúja más bántalmazásának.

Az érzelmi bántalmazás mindezen komponenseket magában foglalhatja, de egymagában is jelentkezhet.

Speciális terület a testvérbántalmazás, annak érzelmi vonatkozásai, indulati tartalma miatt.

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, tanítása.

Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy közreműködjön a gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

- Az óvoda ellátja a tehetségkutatással és tehetséggondozással, a korai tanulási, beilleszkedési nehézségek korrekciójával, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásával, valamint a gyermek-és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat; felderíti a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozására. Szükség esetén a gyermek érdekében intézkedést kezdeményez.

- A nevelési intézmény közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Ha a nevelési intézmény a gyermekeket, veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, segítséget kér a gyermekjóléti szolgálattól.

- A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor tájékoztatni kell a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős személyéről (óvodavezető), valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel. A kisgyermek minden erőszakos cselekvéssel kapcsolatosan "érzékeny".

Nemcsak az erős fizikai ingerek okoznak az óvodás gyermeknél egészségkárosodást, hanem az erőszakos cselekmények (brutalitás, vérengzés, gyilkosság) látványa is.

Mindezek megelőzésére nem elég a szülőket felvilágosítani, de a védekezés helyes módszereinek alkalmazására sarkallni is szükséges.

Ennek megvalósítása érdekében a szülői értekezleteken megbeszélési anyagként alkalmazzuk az erőszakot sugárzó tömeghírközlések, filmek kivédését is.

Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Alapelvek:

Fontos, hogy rájöjjenek az óvodások; egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne.

A gyerekek megismerkednek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is tudnak végezni. Ide tartozik a segítségkérés (felnőtt értesítése, vagy esetleg mentőhívás), a beteggel való kapcsolatteremtés és a könnyebb sérülések ellátása. A gyerekek megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében. Módszere a szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv és képolvasás, társasjátékok, beszélgetés.

Általános előírások:

A gyermekekkel az óvodai nevelési év, valamint szükség szerint, a foglalkozás, kirándulás stb. előtt ismertetni kell a következő védő-óvó előírásokat.

Védő-óvó előírás:

- ❖ az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás,
- ❖ a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások,
- ❖ a tilos és az elvárható magatartásforma.

A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően kell ismertetni. **Az ismertetés ténye a csoportnaplóban kerül dokumentálásra.** Az óvoda **házirendjében** vannak meghatározva azok a védő, óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során meg kell tartaniuk. A gyermekbalesetek megelőzése érdekében illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az **SZMSZ-ben** kerültek rögzítésre.

Elsősegély doboz az orvosi szobában található.

Az óvoda berendezése, eszközei csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba, állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül, ez az udvari eszközök esetében szakértői felülvizsgálattal egészül ki.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Kulturáltan étkezik.
- Helyesen használja az evőeszközöket.

- Önállóan használja a vécét.
- Önállóan és helyesen mos kezet, száját öblít.
- Szükség szerint használja a zsebkendőt.
- Helyesen, megfelelő sorrendben öltözködik, vetkőzik, ruháját helyrerakja.
- Szívesen kezdeményez mozgásos játékokat, szívesen vesz részt benne.
- Az egészséges életmód fejlesztésének alapjait ismeri.

Érzelmi ,az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

1. Törekszünk, hogy érzelmi biztonságot nyújtó, közvetlen, szeretetteljes, nyugodt, családias légkört teremtsünk, ahol állandó az értékrend, sok a közös élmény, a közös tevékenység.

A gyermekeinket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik

- Az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak viszonyában megjelenik, a pozitív érzelmi töltés.
- Segítjük az együttműködő, társas kapcsolatok kialakulását, a szociális érzékenység én tudatának alakulását, az egészséges önkifejezést és önérvényesítést.
- Arra neveljük gyermekeinket, hogy megértsék és elfogadják azt, hogy az emberek különböznek egymástól.

2. A közös együttlétek, közösen végzett munka során olyan meghatározó erkölcsi tulajdonságokat erősítünk meg, /mint az együttérzés, figyelmesség a segítőkészség, őszinteség, önfegyelem, pontosság, szorgalom, kitartás, állhatatosság, szabálytartás, igazságosság, igazmondás/. Akaratának /önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat/ fejlődése, szokás- és normarendszerének megalapozása.

3. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

4. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.

5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint együttműködünk a jogszabályokban, meghatározott speciális felkészültségű szakemberekkel.

6. Az óvodapedagógus a csoportjában tudatosan alkalmazza a konfliktus-megelőzés módszereit, például a közös szabályalakítást, az értékelési szempontok tudatosítását, a pozitív példák megerősítését, a következetességet.

7. Az óvodapedagógus csoportjában felmerülő konfliktusokat, azok okait felismeri, helyesen értelmezi és hatékonyan kezeli. Konfliktushelyzetben a gyermekeket a konfliktusok kompromisszumos megoldására ösztönzi.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósuló feladat.

A meghitt beszélgetésekkel helyes minta és szabályközvetítéssel erősítjük a gyermekek kommunikációs, aktivitását, beszélőkedvét. Tudatosan ösztönzi a gyermekek egyéni és egymás közötti kommunikációját.

Az intellektuális érzelmek megjelenésével segítjük az egyéni érdeklődés felkeltését, a tanulási vágy kialakulását, a szűkebb-tágabb környezet nyitott, érzékeny befogadását.

A gyermekek kíváncsiságát, utánzási kedvét ezen a meglévő tapasztalatait, élményeit, ismereteit figyelembe véve fejlesztjük, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlással az értelmi képességeket, az érzékelést, az észlelést, emlékezetet, figyelmet, képzeletet, gondolkodást, alkotó képességet. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és kreativitás fejlődését elősegítő, ösztönző környezetet biztosítunk.

A hagyományörzésbe ágyazódó gyermeki tevékenységformák:

- a játék
- a mozgás
- a külső világ tevékeny megismerése
- esztétikai tevékenységek

Az óvodai nevelésben a néphagyományörzés folyamatosságát a mindennapok hagyományörző tevékenységei, és a jeles napok tevékenységei adják.

Hagyományörzést szolgáló feladataink:

-A **mindennapok** népszokást örző tevékenységei közül a programunkban azok kapnak helyet, amelyek:

- a földhöz,
- a természethez,
- a természetes anyagokhoz való kötődést,
- a felnőttek és gyermektársak megbecsülését állítjuk előtérbe.

- Azok a **jeles napok** kerültek programunkba, melyek jelen vannak óvodai nevelésünkben, (karácsony, farsang, húsvét stb.) A jeles napok **új tartalommal bővülnek.**

Továbbá azok, amelyek a hétköznapiakban a népszokást, a népszokás tevékenységeit örző visszatérő jelképekkel, cselekvésekkel ünnepivé emelik azt.

-A **népi kultúra** szellemi, tárgyi alkotásai közül az esztétikai élményeket fokozó alkotások kiválogatása, ezek programunkba építése feladatunk /Pl.: népi játékszerek/

Az intézmény sajátos feladatai

Gyermekevédelem

Célunk:

A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, testi, lelki egészségének biztosítása szülők tájékoztatása a jogokról, támogatásokról, ellátási formákról, a fenntartó önkormányzat ezzel kapcsolatos rendeleteiről.

Célunk, hogy minden gyermek eljusson fejlődésének olyan fokára, hogy képes legyen egyéni készségének képességeinek megfelelően az iskola megkezdésére.

Cél	Feladat	Módszer
Megelőzés	- Szülői jogok megismertetése az óvodában. - Rendszeres kapcsolattartás a hátrányos helyzetű gyermekek szüleivel. - Biztonságos, egészséges óvodai környezet megteremtése. - Együttműködés a gyermekvédelmi partner társszervekkel - A gyermeket, családot megillető kedvezményekhez való hozzájutás elősegítése - Minden nevelési év munkatervében kiemelt gyermekvédelmi feladatot foglalmazunk meg.	-Gyermekjóléti Szolgálattal kapcsolattartás. - Szülői értekezletek - Kapcsolattartás a szülőkkel. (Egyéni beszélgetések, családlátogatás) - Megfigyelés
Feltárás	- Hátrányos helyzet tüneteinek felismerése, okainak megkeresése.	- Családlátogatás - Kapcsolattartás a védőnővel, az óvoda orvosával - anamnézis
Megszüntetés	- Felzárkóztatás megkezdése, hátrányok kompenzálása, egyéni fejlesztés. - Szülők segítése a szülői szerep eredményesebb betöltéséhez - Biztonságos, egészséges óvodai környezet megteremtése	- Szakemberek igénybevétele - Közös programok, kirándulások - Szociális szolgáltatások (segélyjavaslatok, ingyenes étkeztetés biztosítása) - Logopédia

Sikerkritériumok:	- A családban maradnak
	- Időbeli sikeres iskolakezdés
	- Közös programokban részvétel

A gyermekvédelmi feladatok ellátását valamennyi óvodapedagógusunk kiemelten kezeli. A pedagógiai eszközökkel nem megoldható esetekben feladatunknak tekintjük a rendszeres kapcsolattartást az Önkormányzatnál működő Gyermekjóléti Szolgálattal a gyermekvédelmi feladatok hatékonyabb ellátása érdekében. Óvodánk részéről a kapcsolattartó a jelzőrendszeri tag. rendszeresen konzultál a csoportvezető óvónővel és probléma esetén jelzéssel él a hivatalos szervek felé.

A jelzőrendszer tag óvodapedagógus feladatai

A jelzőrendszeri tag látja el intézményünkben a gyermekvédelmi munka koordinálását Szociális eredetű pedagógia problémákkal foglalkozik, melyet tovább visz a havonkénti eset megbeszélésekre. Szükség esetén, szóban, írásban jelez a Gyermekjóléti Szolgálat felé. Az esetmegbeszélések a gyermekvédelmi szolgálatnál folynak.

Szükség esetén családlátogatásokat végez a csoportban dolgozó óvónővel közösen.

Munkáját folyamatosan tájékoztatja az óvodavezetőt és az érintett óvodapedagógust.

Kiemelt bánásmódot igénylő gyermek:

- **sajátos nevelési igényű gyermek:** az a gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján (testi) mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd [Nkt. 4. § 25.].
- **beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek:** aki a (nevelési tanácsadó szakvéleménye) szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek [Nkt. 4. § 3.]
- **kiemelten tehetséges gyermek:** aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti

erős motiváció, elkötelezettség [Nkt. 4Az irányelvekben foglaltak célja, hogy a társadalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok a **kiemelt bánásmódot igénylő** gyermekeknél ugyanúgy összhangba kerüljenek, mint más gyermekeknél.

Cél:

A kiemelt bánásmódot igénylő gyermekek alkalmazkodó képességének, önállóságának, együttműködésének fejlesztése, integrált óvodai csoportok keretén belül. A nevelhetőségi, tanulási nehézségekkel küzdő és sajátos nevelési igényű gyermekek megkülönböztetett figyelmet kapnak. A gyermekben rejlő tanulási potenciálok kihasználásával a problémamegoldó képességre nevelés. A sérült, illetve lassabban fejlődő funkciók lehető legkorábbi és leghatékonyabb fejlesztése, a gyermekek életminőségének javítása. A sérült funkciók pozitív irányba történő fejlesztése, a sikeres, kudarctól mentes iskolai pályafutás kezdése érdekében. Az óvodapedagógus a fejlesztés eredményét folyamatosan nyomon követi, s ha szükséges, fejlesztési korrekciókat hajt végre.

Feladat

Az integrált nevelés feltételei:

Az integrált nevelés szerepeljen az intézmény alapító okiratában.

A gyermek rendelkezzen szakvéleménnyel. (**Értelmi elmaradás, részképesség zavar, esetében** – JNK Szolnok Megyei *Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság* – Szolnok)

(Beszédfogyatékoság esetében – *Beszédvizsgáló Országos Szakértői Rehabilitációs Bizottság és Gyógypedagógiai Szolgáltató Központ* – Budapest) **(Jász Nagykun Szolnok Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Székhelyintézmény Szakértői Bizottság**

A fejlesztés megvalósulása nyomon követhető az intézmény dokumentumaiban, a mindennapi gyakorlatban.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek mindegyikénél rendelkeznek az óvodapedagógusok megfelelő információkkal, és alkalmazzák azokat a nevelő, fejlesztő munkájukban.

Óvodánk arra törekszik, hogy az intézkedési tervnek megfelelő fejlesztés megtörténjen, és ehhez rendelkezésre álljanak a megfelelő tárgyi eszközök.

Beszédfogyatékosok

- Azokat a gyermekeket vállaljuk, akiknek beszédfejlődése és beszédtevékenysége az életkori átlagtól elmarad, vagy különbözik, és emiatt tartósan akadályozottá válhat a kommunikációs helyzetekben, szociális kapcsolatokban (kortárs kapcsolat, gyermek-felnőtt kapcsolatok stb.).
- Az akadályozottság megmutatkozhat a beszédhangok helyes ejtésének zavaraiiban, a beszédértés nehézségeiben, a beszéd ritmusának eltéréseiben és a beszédhelyzetek alkalmankénti, vagy tartós háritásában, megtagadásában; ide tartoznak a különböző hangszalag betegségek következményei, a hangadás kóros elváltozásai is.

Beszédfogyatékosági kategóriák

1. megkésett beszédfejlődés
2. zavart (akadályozott) beszédfejlődés
3. pöszeség
4. orrhangzós beszéd
5. hadarás
6. dadogás
7. tartós, kóros rekedtség

Feladatok

- Tudatos és tervszerű fejlesztés, a beszéd állapotának felmérésétől a terápiás terv meghatározásán át a tudatos módszerválasztáson túl a komplexitás és a folyamatkövetés megvalósítása
- A gyermek motiválása beszédhibájának leküzdésére speciális terápiák alkalmazása, szakemberek segítségével

- A beszédhibás gyermekek terápiás ellátását a jászberényi Nevelési és Pályaválasztási Tanácsadó logopédusával közösen végezzük, kiegészítve az egy fő nyelv- és beszédfejlesztő óvodapedagógus munkájával.

Beilleszkedési zavarral, magatartási rendellenességgel, tanulási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése

Több éve tapasztalható, hogy egyre növekszik azoknak a gyermekeknek a száma, akik nem fogyatékosak, - épek – mégis a „mátság” jellemzi őket, ezért különleges ellátásra szorulnak.

A jellemzői:

- beilleszkedési zavar
- magatartási rendellenesség
- tanulási nehézség

A fenti problémákkal küzdő gyermekek vizsgálatát és szakvéleményezését a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Jászberényi Tagintézménye végzi.

Intézményünk a szakvéleményben megfogalmazott feladatok alapján végzi a kiszűrt gyermekek fejlesztését, integrált óvodai csoportokban.

A fejlesztés célja

Az egyénre jellemző pozitív tulajdonságokra építve a személyiség komplex fejlesztése

Feladatok

- A beilleszkedési zavarral, magatartási rendellenességgel, vagy tanulási nehézséggel küzdő gyermekek „mátságának” elfogadtatása, kezelése
- A problémás gyermekek alkalmazkodó képességének, önállóságának, együttműködésének fejlesztése
- Egyénre szabott fejlesztő programok készítése
- A gyermekek egyenetlen fejlődéséből adódó teljesítménykülönbségek felismerése, differenciált foglalkozás, esetenként felzárkóztatás és tehetséggondozás együttes alkalmazása
- A szülő-pedagógus partneri viszony kiépítése érdekében a szülők felkészítése, segítése

A fejlesztésben résztvevő személyek:

Fejlesztő pedagógusok, óvodapedagógusok, gyógypedagógus, pszichológus.

Nemzeti etnikai kisebbségi feladatok

A hátrányos családi környezetben élő cigány gyermekek felzárkóztatásának elősegítése. A társadalmi elvárásoknak megfelelő viselkedéskultúra alapozása. A cigány kultúra megismertetése, hagyományápolás, identitástudat alakítása.

cél	feladat	módszer
Családi nevelés jellemzőinek megismerése	- Rendszeres kapcsolattartás az etnikai gyermekek szüleivel A különbözőség tiszteletben tartása, elfogadása	- hagyományokat ápoló tevékenységek - Családlátogatás, beszélgetés a szülőkkel - anamnézis
Esélyegyenlőség megteremtése	-3 éves kortól kötelező rendszeres óvodába járás - Felzárkóztatás megszervezése	- szociális szolgáltatások felkínálása (étkeztetés, segély javaslat stb.) - logopédiai ellátás
A magyar és etnikai gyermekek megismertetése egymás hagyományaival és szokásaival Azok tiszteletben tartására nevelés	-A kisebbség kultúrájának és szokásainak megismertetése, pozitív érzelmi viszony kialakítása	- hagyományokat ápoló tevékenységek (mese, zene, tánc stb.)
Nyelvi képességek kommunikáció fejlesztése	- Felzárkóztatás megszervezése	- logopédiai ellátás
Az érzelmek feletti uralkodás képességének megerősítése	az érzelmi élet gazdagítása - szeretetteljes légkör kialakítása	- közös tevékenységek, közös együttlét

Sikerkritériumok:	Életkorának egyéni képességeinek megfelelő szókincs, amellyel a megszerzett ismereteket közvetíteni tudja.
	Időbeli iskolakezdés
	Ismeri az anyanemzet kultúrájából merített meséket, dalokat, játékokat

Gyermekek óvodai szintű mérése – értékelése

- anamnézis
- Óvodás gyermekek fejlődésének nyomon követése (fejlődési napló)
- hatékony gyermek-megismerési technikák alkalmazása

Intézményi mérési, értékelési területek, szempontok

-A MINDENKORI FEJLŐDÉSI NAPLÓ ALAPJÁN A MÉRÉSEK, ÉRTÉKELESEK.

(Patyi Zoltánné : Óvodás gyermekek fejlődésének nyomon követése alapján kifutó rendszerben)

(Nagy Jenőné Óvodai Nevelés Művészetek Eszközeivel fejlődési naplójának forrásként történő felhasználásával saját mérőeszköz 2018-2019-es nevelési évtől kiscsoporttól indulva)

Az óvodapedagógusok az intézményben a gyermeki fejlődést folyamatosan követik, a gyermeki fejlődést dokumentálják, elemzik, és az egyes évek értékelési eredményeit összekapcsolják, szükség esetén fejlesztési tervet készítenek.

Az óvodapedagógusok módszertani kultúrája kiterjed a gyermekek személyes és szociális képességeinek fejlesztésére, és ez irányú módszertani tudásukat megosztják egymással.

Kapcsolódó mérések:

-DIFER mérés rövid változata

-Logopédiai felmérés (beszédértés – beszédészlelés) az 3 éves kortól (KOFA)

-Jász- Nagykun Szolnok Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Jászberényi Tagintézménye

logopédusának felmérése.

AZ ÓVODÁBA ÉS AZ ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI **(A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére)**

Az óvodába lépés feltételei

Intézményünkbe a gyermekek felvételét a mindenkor érvényes tanügyigazgatási feladatnak megfelelően végezzük.

Elsődleges szempontunk, hogy a gyermek betöltse 3. életévét.

”Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételtől számított félén belül betölti. Az óvoda azonban a harmadik életév betöltése előtt csak és kizárólagosan azt a gyermeket veheti fel, aki a körzetében lakik és csak abban az esetben, ha ezáltal nem veszélyeztetni azt hogy valamennyi, a körzetében lakó, hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelmét teljesíteni tudja.”

Ezen túlmenően pedig az alábbi fejlődési mutatókat vesszük figyelembe:

- szobatisztaság,
- kialakult beszédkésztség (legalább beszédértés),
- önálló mozgáskésztség.

Az iskolába lépés feltételei, az óvoda sikerkritériuma

(A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére, illetve az alapprogram gyermekkép részében megfogalmazott elvárásokra épül óvodáink sikerkritériuma)

A gyermek, ha eléri az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget, legkorábban, abban az évben, amelyben a hatodik, legkésőbb, amelyben a nyolcadik életévét betölti tankötelessé, válik. Ezáltal a gyermek 7. életévének betöltése után is óvodában maradhat még egy évig, abban az esetben, ha az óvoda rendelkezik a Pedagógiai Szakszolgálat, vagy a szakértői rehabilitációs bizottság javaslatával, illetve a nevelőtestület is egyetért mindezzel.

Az iskolába lépés elsődleges feltétele a gyermek érettsége, amely különböző életkorban alakulhat ki, ezáltal nagy egyéni eltéréseket mutatva. Mindezt figyelembe véve tárjuk fel, mikor válik stabillá a gyermek, - testileg, lelkileg, szociálisan, pszichikusan - a sikeres iskolai élet megkezdésére, illetve ehhez kapcsoljuk mindazon mutatók összességét, amelyek az óvodáskor végére a fejlődés várható jellemzőjeként jelennek meg pedagógiai munkánk eredményeként.

A gyermekek követésének kialakult rendje, eljárása van.

Testi fejlődés alakulása

- Az egészségesen fejlődő hatéves korú gyermek eljut az első alakváltozáshoz.
Teste arányosan fejlett, teherbíró lesz.
- Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes.
- Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan tudja irányítani.
- Ismeri az irányokat, jól tájékozódik a térben, ezen képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez.
- A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Egészséges életmód szokásainak alakulása

- Kialakul az igénye az egészséges életmódra, az egészségmegőrzés szokásai iránt.
- Igényli a tisztaságot, ápoltságot, a rendet.
- Tisztálkodási, öltözködési teendőit önállóan, szükség esetén segítséggel végzi.
- Étkezési szokásaira a kultúráltság jellemző.
- Az önkiszolgálás természetes igényévé válik.

Érzelmi- erkölcsi élet, és az értékorientált közösségi nevelés alakulása

- Megfelelő önállósággal, önbizalommal és önértékelő képességgel rendelkezik.
- Képes önálló probléma megoldásra, az esetleges kudarcélmény elviselésére.
- Képes kapcsolatot teremteni gyermek és felnőtt viszonylatban egyaránt.
- Igénye a helyes viselkedési szabályok betartása.
- A helyes „Én” kép kialakulásával párhuzamosan kifejlődik kritikai érzéke, képes a másság iránti toleranciára.
- Erkölcsi érzelme fejlett, kitartása erősödik, megszilárdulnak a pozitív akarati tényezők.
- Társadalmi szerepkészítetése sokrétű.
- Az egyén sikere közös élménnyé válik, a közösség sikere büszkeséggel tölti el az egyént.
- Készen áll az iskolai élet elfogadására.

Az egyes tevékenységi területek fejlődési mutatóinak alakulása

Játék

- A játék segítségével pontossá válik érzékelése, észlelése, kialakul szándékos figyelme.
- Képes konstrukciókat előre megtervezni, majd játék végén produktumot felmutatni.
- Megérti és alkalmazza a játék szabályait, képes egyszerűbb szabályok alkotására.
- Igényli a társakkal való együttjátszást, képes szerepet vállalni.

Mozgás

- Mozgásigénye, mozgáskedve életvitelének részévé válik.
- Kialakul testsémája.
- Biztonságosan mozog, mozgását képes irányítani.
- Ismeri a téri irányokat.
- Finommotoros fejlettsége révén felkészül az írás tanulására.
- Akarata, bátorsága, önuralma, figyelme és egyéb jellembeli tényezői megerősödnek.
- Betartja a szabályokat, kialakul egészséges versenyszelleme.
- Mozgásos játékokat önállóan kezdeményez, esetleg szervez is.

Vers, mese, bábjáték, drámajáték, kommunikáció

- A vers, mese igényéhez kapcsolódik a bábozás, dramatizálás, improvizálás, stb. ezeket önállóan kezdeményezi, szervezi.
- Műalkotásokra érzékeny, befogadó, beleélő, érzelmeket-, képzeletet működtető.
- Képes szorongásait feloldani, belső élményeit kiadni.
- Önmagát képes jól kifejezni, gazdag szókinccsel rendelkezik.
- Anyanyelvi fejlettsége révén képes gondolatait, érzelmeit kifejezni.
- A kommunikatív jeleket értve és használva képes a folyamatos beszédre.
- „Beszédes” mozgáskultúrával rendelkezik.
- Életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal fejezi ki magát.
- Minden szófajt használ, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat.
- Végig hallgatja és megérti mások beszédét.

Rajzolás, mintázás, festés kézi munka

- A vizuális eszközöket, technikákat készség szintjén kezdi alkalmazni.
- Képesse válik mondanivalóját képi megjelenítésben kifejezni.
- Környezete iránt igényessé-, a szép iránt nyitottá válik.
- Kialakult esztétikai érzéke alapján képes a szép meglátására.
- Formagazdagon építkezik, változatos eszközöket használ.
- Képes szóban kifejezni véleményét a látott alkotásokról.

Ének – zene, énekes játékok, gyermektánc

- Felfedezi a hangok szépségét, képes másokkal együtt énekelni, dalos játékokat játszani.
- Kifejlődik zenei képzelete, alkotókedve alapozódik.
- Felismeri a ritmusváltozásokat, megkülönbözteti a hangszínek árnyalatait, felismeri és megnevezi a környezet hangjait, zörejeit.
- Esztétikusan, egy ütemben képes együttmozogni, változatos térformában „táncolni”.
- Önállóan használja a ritmushangszereket.
- Szívesen hallgat zenét, és szívesen énekel.

Külső világ tevékeny megismerése

- Pontos ismeretekkel rendelkezik önmagáról és a családjával kapcsolatos alapvető adatokról.
- A természetes környezethez való viszonyulását pozitív hozzáállás jellemzi.
- Szereti és védi a természetet, növényeket, állatokat.
- Rendelkezik a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez és megóvásához szükséges magatartási formákkal és szokások ismeretével.
- Képes felismerni elemi matematikai ok-okozati összefüggéseket (mennyiség, nagyság, tér, forma, szín, számfogalom tekintetében).
- Megkülönbözteti az irányokat, érti, és helyesen használja a névutókat (alá, fölé, közé, stb.)

Munka

- Örömmel végez munkát minden olyan területen, ahol arra szükség van.
- Munkavégzése igényessége tükrözi.
- Kialakul feladattudata, munkavégzésében kitartó.
- Segít önmagán, észreveszi, ha valamit el kell végezni.

Pszichikus fejlődés alakulása

- Érzékelése, észlelése differenciálódik.
- A közvetlen felidézés mellett kialakul a szándékos bevésés és felidézés.
- Megjelenik a szándékos figyelem és emlékezés.
- Kialakulóban van az elemi fogalmi gondolkodása.
- Kreatív, önálló, tisztában van saját érkeivel, képes a konfliktusok kezelésére.
- Nyitott, érdeklődő, problémamegoldó, tanulásra fogékony, készen áll az iskolába lépésre.

Speciális szolgáltatások

Intézményünkben a nevelési időn túl, illetve a nevelési időbe beillesztve egyéb kiegészítő speciális szolgáltatást egyé kiegészítő speciális szolgáltatásokat is biztosítunk.

Térítéses	Kirándulások, bábelőadás, sakk
Nevelési időben szervezett, szülők részére térítésmentes tevékenység	Korcsolya, hitoktatás, TSMT torna
Nevelési időben szervezett, csoportközi tevékenység	Vízhez szoktatás
Nevelési időn túl szervezett tevékenység	Zeneóvodai foglalkozás

ÓVODAI NEVELÉS A MŰVÉSZETEK ESZKÖZEIVEL

1999-ben új helyi nevelési programot vezettünk be felmenőrendszerben. Programunk **Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel** című program adaptációja.

Pedagógiai programunk mottója:

*„Tisztellek Téged, fontos vagy nekem, csakis Rád figyelek, és segítek
Neked, ha szükséged van a segítségemre.”*

A program alappillére kettős:

Az érzelmekre épít és a gyermek esztétikai tevékenységét, alkotó készségének fejlesztését hangsúlyozza.

Nevelésfilozófiánk:

Hisszük, hogy a szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelem gazdag, gyermekközpontú óvoda segíti a gyermek harmonikus személyiségfejlődését. Különösen abban az esetben, ha a vele foglalkozó pedagógus nevelésében- mindezen érték úgy jelenik meg, hogy gyermeki tartást, önállóságot, s ebből az önállóságból fakadó egészséges öntudatot, kibontakozási és megvalósítási lehetőséget ad a gyermeknek.

Pedagógiai programunk önálló, folyamatos és rugalmas napirendi struktúrát igényel, amelyben óvodapedagógusaink heti váltásban foglalkoznak a gyermekekkel.

Fontosnak, tartjuk, hogy minden gyermek ismerje és tudja meg testi, lelki, szellemi értékeit, de azt is érzékelje, hogy melyek a hiányosságai. Ezt fogja fel természetesen minden lelki feszültség nélkül.

Nevelési koncepciónk:

- a művészetek eszközeivel hatni a gyermekekre,
- a játék- tanulás-munka és az anyanyelvi nevelés, mint a nevelés eszköze, egységes tevékenység rendszerben valósul meg,
- a játék hangsúlyossága,
- az óvónői magatartás együttműködésre, fejlesztésre, felismerésre ösztönöz,

- a gyermekek kapcsolataiban érvényesülnek a bátorító nevelés elvei,
- a jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet, korlátokkal együtt,
- a gyermekek közérzetét, viselkedéskultúráját fejleszti a felnőttek példája,
- élmények és egyéni tapasztalatok nyújtása, felszínre hozása, ez alapján differenciált fejlesztés.

-a kisgyermeknek mindenek felett álló érdekét figyelembe véve az esélyegyenlőség lehetőség szerinti megteremtésével óvodánk dolgozói felvállalják a nemzetiségi és migráns kisebbség identitását, szokás és életvitelrendszerét, tiszteletben tartva a különbözőség érzelmi elfogadását.

-a művészetek és a humor kapcsolatára alkalmas elmélet jól szemlélteti a program filozófiáját.:

Az „A” és a „H” betűkkel nem csupán játszadoxunk, ezekben, a relációkban mélyebb tartalom van!

HUMORRobbanásszerűen oldja a feszültséget, lazít, jó közérzetet teremt.
HAHA!

FELFEDEZÉSHagyja a gyermeket kíváncsiskodni, kutatni a tárgyi,
AHA! természeti, társadalmi környezetet felfedezni.

MŰVÉSZETSegít megélni a művészet által kiváltott érzélem gazdag
AH! és ellenőrzött feszültségoldást.

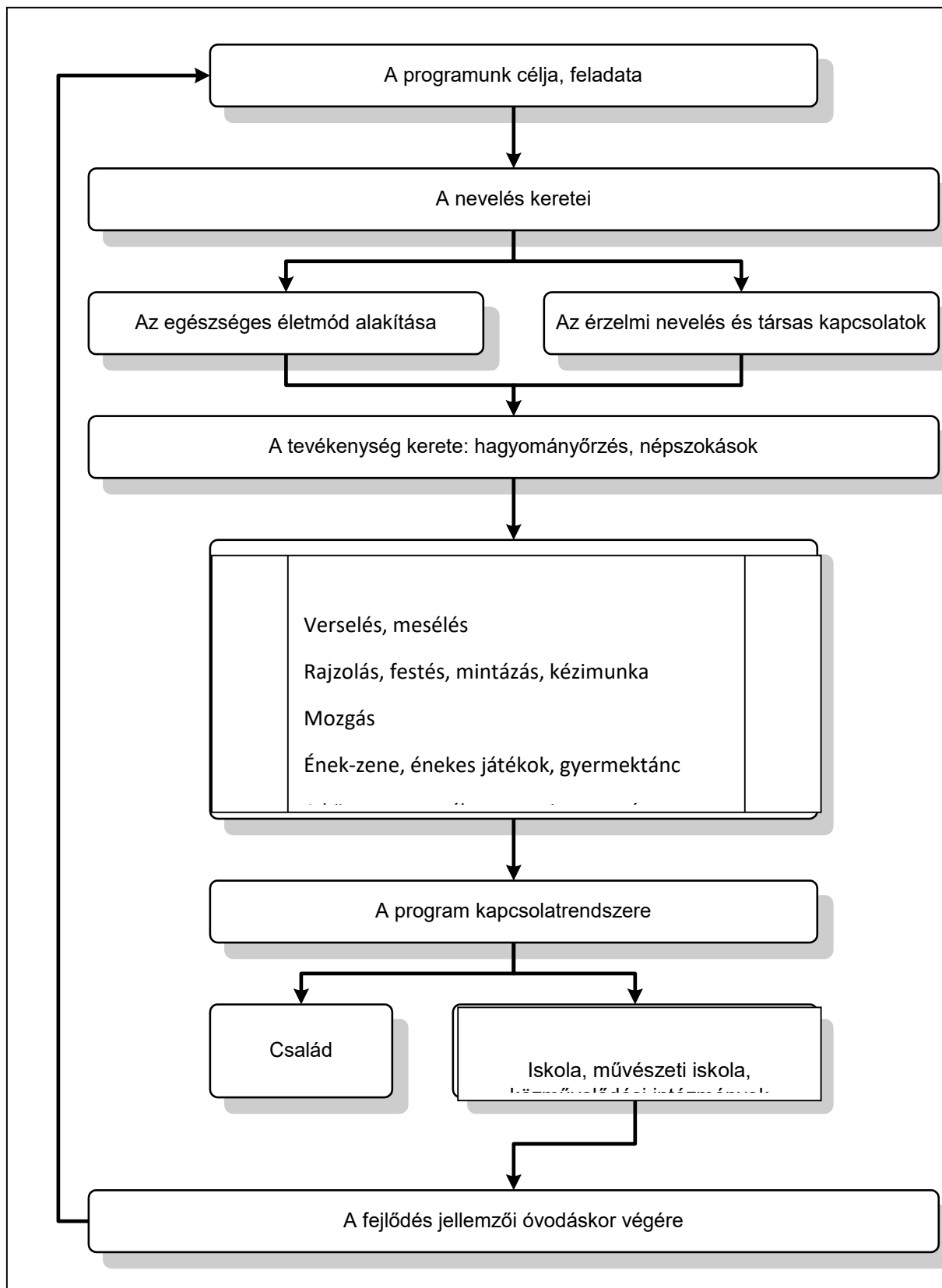
Ezzel a programmal az óvónők arra törekszenek, hogy az egész napi óvodai életet még differenciáltabban, a játékra építve, a gyermekek egyéni szükségleteit, különbözőségét figyelembe véve szervezzék meg. Az óvodásokat szeretetben, érzelmi biztonságban, humorral teli légkörben, sok élményben részesítik.

A néphagyományra és a művészetek eszközeivel ható vers- mese és dramatikus játékokra, a vidám éneklés, énekes játék, tánc és zenehallgatásra, valamint a rajz, festés, a mintázás, kézimunka tevékenységekre helyezzük a hangsúlyt, hogy minél gyakrabban eljussanak a

gyerekek az „ah” élményig. A természeti, az ember tárgyi környezetének megismertetését, a környezettudatosság fejlődését úgy irányítjuk, hogy a gyerekek közvetlen tapasztalatszerzéseik során eljussanak az „aha” élményhez.

Fokozott mozgásigényüket ismerve a mindennapi szabad mozgáson túl, rendszeres és szervezett mozgásokat is beiktatunk azért, hogy életkoruknak megfelelően fejlődjön testi erejük, ellenálló képességük, edzettségük, teherbírásuk. A mozgásban is fedezzék fel, és éljék meg az esztétikumot.

A PROGRAMUNK RENDSZERÁBRÁJA

A nevelés kerete

Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Az óvodai nevelés feladata:

A gyermekek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése,

A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,

A gyermeki testi képességek fejlődésének segítése,

A gyermekeink egészségének védelme, óvása, megőrzése, edzettségük biztosítása, az egészséges életmód, testápolás, az öltözködés, étkezés, pihenés, a betegségmegelőzés és az egészséges életmód szokásainak alakítása

A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges környezet biztosítása, a környezettudatos magatartás, környezetvédelem, környezet fenntarthatóságának megalapozása

Megfelelő szakemberek bevonásával, a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve a speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Óvónőink az óvodai felvétel után **anamnézist** készítenek a gyermekekről, hogy ezzel elindíthassuk az ismerkedés folyamatát, elsősorban gyermekeink testi szükségleteinek feltárására helyezve a hangsúlyt. A testi szükségleteik, kielégítése alapozza meg gyermekeink jó közérzetét, ami minden egyéb tevékenységükhöz szükséges. A növekedés, fejlődés üteme minden egyes gyermeknél másképpen alakul. Ezért folyamatos megfigyeléssel, testsúly, testmagasság, összehasonlító mérésekkel segítjük az egyéni sajátosságok feltárását.

Gyermekeink gondozásának záloga óvónőink és gyermekeink közötti meghitt, megértő viszony, a természetes testközelség megléte. A gyermekek akkor fogadnak el gondoskodást, ha őszinte, hiteles viselkedéssel közeledünk hozzájuk, és tapintatot, elfogadást közvetítünk. Ilyen feltételek mellett ismerhetjük meg gyermekek igényeit, családjaikból hozott szokásaikat.

Óvónőink a **fokozatosság** betartásával törekednek arra, hogy gyermekeink egyre önállóbban elégítsék ki szükségleteiket. Az önálló testápolás, étkezés, öltözködés szervezettségét gyermekeink óvodába lépésének pillanatától biztosítjuk. A beszoktatás ideje alatt minden gyermekkel együtt végezzük a teendőket, hogy megtanulhassák a fogásokat, a testápolási szokások sorrendjét.

Az egy csoportban dolgozó óvónők a dajkák bevonásával megállapodnak a szükségleteket kielégítő szokások pontos menetében az azonos gyakoroltatás érdekében.

A fejlődés egyik feltétele a táplálkozás, mely az elhasznált energiát pótolja, és a további testépítést biztosítja. Gyermekünk a napi háromszori étkezéssel tápanyagszükségletük háromnegyed részét az óvodában kapják. Az étkezési szokásainkat úgy alakítjuk ki, hogy minél kevesebb várakozási idő maradjon, jól szervezeten, lehetőleg a **folyamatosság** módszerével élünk.

Gyermekeinknek különböző táplálkozási szokásaik vannak. Óvónőink igyekeznek a szülők segítségével megismerni ezeket, és kellő toleranciával fogadják a kezdeti étvágytalanságot, válogatást.

Később ösztönözzük gyermekeinket, de nem kényszerítjük az ételek elfogyasztására. Biztosítjuk gyermekeinknek, hogy a nap bármely szakában ihassanak.

A testápolás a gyermekeink tisztaság igényének kialakítását szolgálja. Óvónőink a gyermekek ápolása közben interakciót teremtenek, hogy kívánságuk, kérdésük alapján tudjunk segíteni. Ezen a téren is nagy különbségek mutatkoznak a gyermekek között.

Az óvodai és a családi gondozási szokások összehangolására törekszünk, mert ez az azonos nevelési elvek, betartásában segít.

Különös gonddal védjük a gyermekek érzékszerveit. A bőrápoláshoz, fogmosáshoz, hajápoláshoz, az orr tisztán tartásához, a WC- használatához a felnőttek teremtik meg a feltételeket úgy, hogy gyermekeink fokozatosan, önállóan végezhesék ezeket, a teendőket. Az időjárásnak megfelelő öltözködés védi a gyermekeket, ezért óvónőink igyekeznek hatni a szülőkre, hogy többretegűen öltöztessék őket. Ennek kialakításában a szülők a partnereink, akiket fontos meggyőznünk a praktikus, izléses öltözködés előnyeiről.

A mindennapi szabad mozgás nélkülözhetetlen eleme az óvodai életnek. A gyermekek a természetes nagymozgásokat, mozgáselemeket egyénileg gyakorolják a sokféle mozgásfejlesztő eszközökön. Emellett a néhány percre tartó szervezett mozgásos tevékenységek jól szolgálják gyermekeink mozgáskoordinációjának fejlesztését. A rövid ideig tartó, szervezett mikrocsoportos séták is hozzájárulnak gyermekeink mozgásszükségletének kielégítéséhez, valamint a mindennapos futás-kocogás is ezt szolgálja.

A gyermekek alvásiigényének egy részét az óvodánk elégíti ki. Az alváshoz tiszta levegőre van szükség, ezért lefekvés előtt alapos szellőztetéssel teremtyük meg a feltételeket. A nyugodt pihenés feltétele a csend, s bizonyos bezártság. Elalvás előtti mesélésünk és az azt követő altatók dúdolása kondicionáló reflexként hat. Óvónőink arra törekednek, hogy minden alkalommal éljék át gyermekeink az altatódalok hatására kialakult szendregés állapotát.

Óvodánk helyiségei a nevelési, fejlesztési célok megvalósításának megfelelnek. A több funkciót betöltő egyéni színvilágú csoportszobákat alkalmassá tesszük a szabad játékra, a tevékenységek

végzésére, az étkezésre, az alvásra és a pihenésre. Csoportszobáink barátságossá, otthonossá, esztétikussá tétele nagyon fontos a gyermekek jó közérzetének biztosítása érdekében.

A mozgásos percek mindig nyitott ablaknál végezzük. Csoportszobáink elrendezése esztétikus, kuckók, kialakítása szolgálja a mesélés, személyes percek, drámajátszás meghitt hangulatát.

A mosdókban megfelelő méretű eszközök segítik a szükségletek kielégítését. Minden gyermek önállóan rendelkezik saját törülközővel, fésűvel, fogmosó készlettel. A mosdóban végzendő tevékenységek sorrendjét hívójelek elhelyezésével tudatosítjuk.

Az OVI-galéria kialakítását ez közösségi tér egyik falán oldottuk meg, ahol igyekszünk művészi értékű kiállítások rendezésére, ami jól szolgálja a gyermekek esztétikai, művészetek iránti érzékeinek fejlesztését.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.

A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat. Zsebkecskőjüket önállóan használják köhögéskor, tüsszentésnél egyaránt.

Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek vizet a kancsóból.

Készségesen használják a kanalat, villát, kést.

Esztétikusan terítnek, higiénikusan étkeznek. Étkezés közben halkan beszélgetnek.

Teljesen önállóan öltöznak.

A ruhájukat ki-begombolják, cipőjüket befűzik, bekötik. Ruhájukat esztétikusan, összehajtva a helyükre teszik. Környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani.

Ügyelnek saját külsőjükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.

Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

Óvodáskorú gyermekeink egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában **érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör** vegye körül.

Érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családi légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskor végéig

- Az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot a pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze
- A gyermekek szociális érzékenységének, én tudatának, az önkifejezésének, önérvényesítésének segítése.
- Az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól Olyan szokás és normarendszer megalapozása, amely a közös tevékenységre épül és segíti a gyermekek - erkölcsi tulajdonságainak fejlődését, (önzetlenség, figyelmesség, együttérzés, segítőkészség.) akaratának fejlődését, (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat)
- A gyermeke megismertetése szűkebb-tágabb környezetükkel, szülőföldjükhöz való kötődésük megalapozása.
- A gyermeket minden oldalról modellértékű kommunikáció vegye körül, az óvodapedagógus és valamennyi alkalmazottjának bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel, rendelkező szakemberekkel.

Érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családi légkör megteremtése a befogadástól az óvodáskor végéig. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy gyermekeinket az óvodában érzelmi biztonság, szeretetteljes, derűs légkör vegye körül. Ebben a családi légkörben alakul ki gyermekeink érzelmi kötődése társaikhoz, az óvodapedagógusokhoz, dajkához, felnőttekhez egyaránt. Ez olyan alaphangulatot ad, ami kapcsolatteremtésre, cselekvésre, játékra ösztönöz. A gyermekeket körülvevő szövegkörnyezetnek, a felnőttek kommunikációjának, viselkedésének, bánásmódjának modellértékűnek kell lennie. Gyermekeink élettere barátságos, otthonos, amit elsősorban az óvónőink terveznek meg, de lehetőséget adnak arra, hogy a gyermekek ötletei, elképzelései is érvényesüljenek. Szabadon mozoghatnak a csoportszobában, mosdóban, öltözőben, ezzel is fokozzuk az otthonosság érzését.

Minden óvodai csoportunknak van kialakult hagyománya, szokásrendszere, jelképrendszere, szimbóluma, ami sajátos, egyéni színezetű légkört biztosít, és ez is mélyíti a gyermekek összetartozását, együttérzését.

Gyermekeket óvodába érkezésekor halk zene fogadja, ami a nyugalmat árasztó miliő megteremtését szolgálja.

A befogadás időszaka meghatározza a gyermek kialakuló érzelmi kötődését az óvodához. Óvónőink a szülőkkel együtt teremtik meg a lehető legnyugodtabb feltételeket a gyermekek közösségbe történő beilleszkedéséhez. Nagyfokú körültekintést, gyöngédséget, megértést, türelmet kíván a 3-4 éves gyermekek beszoktatása. Óvónőink lehetőséget adnak arra, hogy a gyermekek szüleikkel együtt ismerkedjenek az óvodával. Lehetőség szerint, minél hosszabb időn keresztül, fokozatos időcsökkentéssel vesznek részt a szülők ebben a folyamatban. Gyermekeinknek a szülői együttlét biztonságot ad az új környezet elfogadásához, ugyanakkor a szülők is megismerik az óvoda belső életét, a gyermekek napirendjét, szokásait. A "biztonságos" befogadás során viselkedési szokásokat sajátítanak el a gyermekek, ami segíti társas beilleszkedésüket. A befogadás ideje alatt a gyermekek elhozhatják magukkal azokat a tárgyaikat, amelyekhez ragaszkodnak a befogadásban lehetőség szerint mindkét óvónő részt vesz. A dajkával együtt gondosan előkészítjük ezt az időszakot, a szülőkkel megbeszéljük a beszoktatás menetét. A gyermekek jelét úgy válogatjuk, hogy ahhoz mondókát, verset vagy gyermekdalt lehessen kapcsolni. Így még a kevésbé vonzó jel is kedvessé válik. Ez az óvoda első esztétikai élménye is lehet. A sok érdekes, ízléses játék mellett óvónőink személyes kapcsolattal, mesével, ölbeli énekes játékokkal, mondókákkal kedveskednek a gyermekeknek. Különös türelemmel, tapintattal mutatjuk be a testápoláshoz, étkezéshez használatos tárgyakat, és mutatjuk meg azok használatát. Már beszoktatás ideje alatt a tervezett szokásoknak megfelelően végzik a tevékenységeket, amit sok-sok érzelmi megerősítéssel, játékosan gyakoroltatunk, természetesen figyelembe véve a gyermekek egyéni képességeit, tempóját, szokásait.

Az 5-6-7 éves gyerekek is sokat segítenek a kiscsoportosoknak, körülveszik őket gyengédséggel, szeretettel. A családi légkör megteremtése elősegíti a gyermekek társas kapcsolatainak alakulását. Mindehhez gazdag, tevékenykedtető élet szükséges. Közös élményekkel az óvodáskor végéig biztosítják a gyermekek együttműködését, amiben formálódik egymáshoz való viszonyuk.

A gyermekeknek lehetőségük van minél többször érdeklődésüknek megfelelő tevékenységet választani, hogy gyakran átélhessék a belülről táplálkozó kedvet, motivációs állapotot, teret adva az önkifejezésnek, önértékesítésnek. Hozzásegítjük gyermekeinket ahhoz, hogy egy időben, egymástól függetlenül különböző motivált cselekvések alakuljanak ki, egyénileg és csoportosan is, ahol a gyermekek képesek alárendelni spontán aktivitásukat a közös tevékenységnek.

A gyermekek szűkebb és tágabb környezetének megismerésére sok és változatos lehetőséget biztosítunk, tudatosítjuk identitásukat, hovatartozásukat, szülőföldhöz való kötődésüket.

A gyermek-gyermek, a óvodapedagógus-gyermek,dajka - gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása:

Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése, a társas kapcsolatok létrehozása érdekében történik. A gyermekek pozitív kapcsolata csak úgy alakul ki, ha jól érzik magukat a csoportban. Megtanulják elfogadni és tiszteletben tartani a tőlük különböző társaikat is. Bizalmuk, biztonságuk kialakulását az óvodánk felnőtt közössége és gyermekközössége segíti. Óvónőinknek ebben kiemelkedő szerepük van, akik irányítók, s egyben társaik a gyermekeknek. **A jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet, korlátokkal együtt.** A korlátokat úgy szükséges megszabnunk, hogy az adott korosztály meg tudjon felelni az elvárásoknak. A nehezebben szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, alapító okiratunk alapján megjelölt sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint kiemelkedő képességű gyermekek nevelésére különös figyelmet fordítunk. Részükre lehetőség szerint biztosítjuk a megfelelő képzettségű szakembereket, bevonva természetesen ebbe a folyamatba a szülőket is.

A bátorító nevelés pszichológiáját alapul véve a felnőtt - gyermek kapcsolatában a következő elvek jelenjenek meg:

- ☀ A felnőtt próbálja megérteni - elsősorban érzelmileg - a gyermekeket.
- ☀ Parancsolás helyett igyekezzen kérdezni, ami elősegíti a megértést, az átérzést. Így elérhető, hogy a gyermekek igénye, akarata, energiája nincs visszaszorítva, hanem más irányba terelhetővé válik.
- ☀ A gyermekek mágikus képzelete sokat segíthet a pozitív szociális kapcsolatok, szokások kialakításában. (A csoport szeretetbábjá ehhez kiváló lehetőséget biztosít.)
- ☀ A felnőtt magyarázatában jelenjen meg a dolgok pozitív oldala.
- ☀ A gyermekek tevékenységéhez a felnőtt biztosítson nagy szabadságot, a pontos határok megjelölésével. Tehát a nagy szabadság, a világos határok azt jelentik, hogy az óvónő röviden, egyértelműen, pozitívan fogalmazza meg azt, amit akar, vagy amit nem akar.

A felnőtt a többszöri "határátlépésnél" vezessen be következményeket, ugyanakkor adja meg a lehetőséget a javításhoz.

☀ Alakítsa ki a közösségi élet szabályait. Legyen képes nevelési taktikát váltani, ha egymást követően eredménytelennek érzi a befolyásolását.

☀ A felnőtt segítse a gyermekbarátságok kialakulását, formálja úgy azokat, hogy a közösség többi tagjaihoz is kapcsolódjanak. A gyermekek érdeklődjenek a közösség érdekében végzendő feladatok iránt, érzelmileg éljék át a közös aktivitásból eredő célok teljesítését. Örömmel és érdeklődéssel kapcsolódjanak be a közös együttlétekbe.

☀ A felnőtt nevelje a gyermekek érzésvilágát a kialakult összeütközés feldolgozása során. A konfliktust feloldó megbeszéléseket kellő odafigyeléssel, kivárással hallgassa meg, hogy véleményt tudjon mondani a történetekről úgy, hogy a gyermekek felelősségérzete erősödjön.

☀ A felnőtt bátorítson minden gyermeket a csoporton belül, hogy a belső elégedettsége, pozitív énképe kialakuljon. A bátorítatlan gyermekek nevelésekor a felnőtt minél többször örüljön a legkisebb elmozdulásnak, fejlődésnek.

☀ Az agresszív gyermek lehetőleg ne kapjon figyelmet az agresszivitásán keresztül. A negatív viselkedési módot szándékosan mellőzni szükséges.

☀ A felnőtt – gyermek kommunikációjában egyértelmű, konstruktív beszédhelyzet jelenjen meg kívánság és elvárás megnevezésével. Biztosítson a felnőtt minden gyermeknek személyes percek, hogy a jó kapcsolatot megerősítse. Ezekben, a beszélgetésekben a mások és a saját érzések elfogadása és megfogalmazása is kapjon hangot.

A kapcsolatok erősítését szolgálja a beszélőtárs megbecsülése, értékelése, melyből mellőzendő a megbántás, hibáztatás, gyakori bírálgatás, kioktatás, kiabálás, panaszkodás, prédikálás.

☀ A gyermekek viselkedéskultúráját fejlessze a felnőttek példája, bátorítása, türelme, bizalomelőlege és az a szemlélete, ami a sikert észreveteti, és a sikertelenséget segít elviselni.

☀ Tilalom helyett a felnőttek adjanak választási lehetőséget a gyermekeknek, hogy önálló döntéseket hozhassanak, és változásra képessé váljanak.

☀ A felnőtt örömet jelezze dicsérettel, és félelemkeltés nélkül jelölje meg a veszélyeket, problémákat

☀ A humor jó segédeszköz a pozitív töltésű viszonyok ápolásában, a szeretet egy bizonyos formája. A nehézségeket a humor feloldhatja, a görcsösséget megszünteti.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

- Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel, az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére fordítunk figyelmet.
- A gyermekek egyéni érdeklődésére, meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építünk. Ezeken keresztül további élményszerzést biztosítunk az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- A gyermekek spontán szerzett tapasztalataira és ismereteire építve rendszerezzük azokat, valamint biztosítjuk a különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlást.
- Fejlesztjük az értelmi képességeket, (érzékelést, észlelést, emlékezetet, figyelmet, képzeletet, gondolkodást)

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.

- A gyermekeknek igényévé válik a viselkedés és helyes cselekvés szokásszabályainak betartása.
- Egymást figyelmeztetik a szabályok megszegése esetén
- A felnőttek kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival
- Konfliktusos helyzetben társaikkal egyezkednek.
- Érdeklődnek társaik, barátaik iránt, ha az óvodán kívül találkoznak, szeretettel köszöntik egymást.
- Igényükké válik a tevékenységekben való részvétel és együttműködés.
- A tevékenységeket türelmesen, a megbeszéltek alapján befejezik. Képesek nyugodtan ülni, figyelmesen meghallgatják a felnőtteket, s a gyermekek közléseit.
- Szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit.
- A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmagukban, képességeiben.
- Értékelik saját tetteiket, és az eléjük tárt magatartási példákat. Konfliktusos helyzetben társaikkal képesek egyezkedni.
- Érvényesítik kezdeményezőképességüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat
- Éretté válnak a más körülményekhez való alkalmazkodásra.

A gyermekek napirendje szept. 1- május 31-ig

<i>Időtartam</i>	<i>Tevékenység</i>
6: 30-10: 30	Játék a csoportszobában Személyes percek ✓ Szabad játék - Játékba integrált egyéni és mikrocsoporthoz tartozó tevékenységek ✓ Rajz, festés, mintázás, kézimunka ✓ Ének-zenei képességek fejlesztése ✓ Környezetben szerzett élmények tapasztalatok rendszerezése ✓ Részképességek fejlesztése egyéni szükségletek alapján ✓ Testápolási teendők ✓ Tízórai (folyamatosan, kivétel a kiscsoport) ✓ Vers, mese, ✓ Mozgás
10: 30-12: 00	Játék a szabadban Mikrocsoporthoz tartozó séta, vagy ének, énekes játékok, gyermektánc az udvaron Edzés
12: 00-13: 00	Ebéd, testápolási teendők
13: 00-15: 00	Pihenés, alvás, mesével, altató dalokkal
15: 00-17: 00	Testápolási tevékenységek, uzsonna, zenés, mozgásos percek

A napirend részben folyamatos. Egy héten egyszer frontálisan szervezett mozgás miatt a játékba integrált mikrocsoporthoz tartozó fejlesztés időtartama csökken.

NAPIREND JÚNIUS 1-TŐL AUG. 31-IG

Időtartam	Tevékenység
6.30-10.30	Játék a csoportszobában vagy szabadban
	Személyes percek J
	Játék Á
	Játékba integrált egyéni és mikrocsoportos tev.: T
	-Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka É
	-Ének-zene, énekes játékok, gyermektánc K
	-A környezet tevékeny megismertetése
	-Mozgás
	-Verselés, mesélés
10.30-12.00	Tízórai
	Testápolási teendők
	J
	Játék a szabadban Á
	Mikrocsoportos tapasztalatszerzés T
12.00-13.00	Énekes játékok a szabadban É
	Edzés K
13.00-15.00	Testápolási teendők, ebéd, készülődés a délutáni pihenéshez Á
15.00-15.30	Pihenés, alvás, mesével, altatódalokkal, pihentető zenével É

15.30-17.00	Testápolási teendők, uzsonna	K
	Szabad játék, hazabocsájtás	

Nevelési gyakorlatunk tartalma

Hagyományok, népszokások

Óvodákban a hagyományőrzés, a népi kultúra ápolása egyre nagyobb hatást vált ki óvónőkből. Arra törekszenek, hogy gyermekeinkkel ismertessék meg a régmúlt idők szokásait, a néphagyományokat. Az éves terv összeállítása is e jegyben születik. Óvodánk természetes közege a hagyományőrzésnek. Megismertetjük gyermekeinkkel a népszokások eredetét, népmeséket, népdalokat, a nemzetiséghez tartozó gyermekek kultúráját. Igyekszünk bevonni ebbe a szülőket, nagyszülőket is.

Óvodánk jeles napjai

Szüret

A környezetvédelem jeles napjai (Állatok világnapja, Víz világnapja, Föld világnapja)

Mikulás,

Adventi készülődés

Lucázás, Betlehemezés

Farsang,

Kiszézés

Március 15-e megünneplése

Húsvét

Anyák napja,

Évzáró, Nagycsoportosok búcsúztatása

A hagyományőrzés tartalma az egyes tevékenységi formákban

Vers, mese

Ének, énekes játékok, gyermektánc

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A külső világ tevékeny megismerése

Mozgás

Ősz

Szüret (okt.15-től)

3-4 évesek

A kicsiknek énekeket, mondókákat adnak elő óvónőink gyümölcsökről, szüretéről, magáról az őszeről. Részt vesznek a szőlőfajták válogatásában, kóstolgatják kedvük szerint.

4-5 évesek

Ismerkednek gyermekeink egyszerűbb énekes játékokkal, őszi gyümölcsöket gyűjtünk, válogatjuk. Részt veszünk egy családi meghíváson, ahol szüretelnek, és így a szüret csínjábínját (pl. préselés) elleshetik gyermekeink. Kedvük szerint kóstolgatnak, népzeneire táncolhatnak.

5-6-7 évesek

A nagyokkal szüreti multságot rendezünk. Ide vendégként a kicsiket is meghívjuk. Velük már a témához kapcsolódó verseket gyakorolunk, énekeket énekelünk, szüreti népi játékokat játszunk. A gyerekek élvezik a játék örömet, szőlőt szemezgetnek népzeneire, táncolnak.

Tél

Advent (nov. 30. utáni első vasárnap)

Mikulás (dec.6.) Luca nap (dec.13.) Karácsony (dec.24-25-26)

3-4 évesek

Megismertetjük gyermekeinket az advent jelképeivel, az adventi szokásokkal. Közösén készítünk naptárt, adventi koszorút. Verset tanulunk Mikulásra, karácsonyra. Egyszerűbb fenyődíszeket, láncokat készítünk, ajándékot a szülőknek. Cseresznye ágat hajtatunk, Lucabúzáat ültetünk és ismerkedünk a karácsonyi népszokásokkal (betlehemes játék).

4-5 évesek

Közös naptárt és koszorút készítünk. Az ünnepi készülődést versek, és dalok tanulása kíséri. Cseresznyeág hajtás, Luca-búzaültetés elmaradhatatlan. Közösén készülünk az ünnepekre ajándékkészítéssel, fenyődísz készítéssel. Sógyurmából mézeskalácsformákat készítünk, ezeket díszítjük. Részt vesznek a dajka nénik mézeskalácssütésében, majd a közös gyertyagyújtásban.

5-6-7 évesek

Kis segítséggel, önállóan készítik el nagycsoportos gyermekeink az adventi naptárt és koszorút. Itt már a gyerekek fantáziájára, ötleteire és támaszkodunk. Naponta rendszeresen oldják meg

a naptár jelezte feladatokat. Az ünnepvárás hangulatát fokozza a verstanulás, a karácsonyról szóló mesék népszokások népi játékok hallgatása, tanulása. Ők már Luca napi „kotyolással”, pásztorjáték eljátszásával kedveskednek a kicsiknek.

Együtt ültetjük a Luca-búzákat, Luca-naptárt készítünk, és közösen figyeljük az időjárást, a jóslatnak megfelelően. Kisebb ajándékokat készítünk közösen, amit haza visznek szüleiknek, fenyődíszeket készítünk, gyertyát gyújtunk, majd az ünnep hangulatát tetőzi a közös gyümölcssaláta készítés, kínálás, és a mézes dió elfogyasztása. A Luca-pogácsa és a mézeskalács sütés ebben a csoportban is közösen történik az óvónő és a dajka néni segítségével.

Farsang

Megismerkedünk a farsangi népszokásokkal, rigmusokkal, kikiáltókkal. Együtt készítjük a farsangi maszkokat, jelmezeket. Farsangi játékokat játszunk, egyszerű dalok, mondókák kíséretében.

Közösen díszítjük a gyerekekkel a csoportszobát, ügyességi játékokat játszunk, tombolát sorsolunk, majd közösen fogyasztjuk el az anyukák által kisütött farsangi fánkot.

A báli hangulat zárásaként következik a kiszabáb-égetéssel egybekötött télbúcsúztatás.

Tavaszi

Húsvét (a tavaszi napéjegyenlőséget követő első holdtölte utáni vasárnap)

Megismerjük gyermekeinkkel az ünnepvárás előkészületében a húsvéti népszokásokat, mint: tojásfestés, locsolkodás

3-4 évesek

Locsolóverseket tanulunk, papírtojásokat festünk a kicsikkel. Sétálunk az utcán, a parkban, magunkba szívjuk a tavasz levegőjének illatát. Séta közben barkát, vagy aranyesőágot gyújtunk.

4-

5 évesek

A séta alatt gyűjtött ágakat vízbe tesszük, és figyeljük a változásokat (aranyeső, barka, meggyfaág). Tojást díszítünk viasszal, húsvéti verseket tanulunk.

5-6-7 évesek

Közösen díszítjük az ablakokat, a csoportszobát festéssel, kivágott formákkal. Locsolóverseket tanulunk, viasszal tojást írunk, ágakat virágoztatunk. A fiúk meglocsolják a lányokat, s ilyenkor tojást kapnak érte.

Nyár

A nagyobbaknál megemlékezünk Medárd-napról. "Ha esik, negyven napig esni fog."

Péter-Pál napja: az aratás kezdete / a kenyér és a péksütemények jelentősége életünkben /

Augusztus 20. Keresztény állam alapításának ünnepe

Itt is megbeszéljük a gyermekekkel, hogy vége az aratásnak, a búzából most sütnék először újkenyeret. Megpróbálunk beszerezni búzaszálat, és koszorút fonunk, amit a csoportszobákban helyezünk el.

AZ ÓVODI ÉLET TEVÉKENYSÉG FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

A játék

1. A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék - szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat - a kisgyerek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

Feladataink

A szabad játékhoz szükséges feltételeket biztosítjuk (hely, idő, eszközök, tapasztalatszerzés élmények)

A szűkebb és tágabb környezetből szerzett gyermeki benyomások feldolgozását biztosítjuk a szabad játékban és a játékba integrált tanulás során.

A 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajtákat, azok tartalmát, minőségét gazdagítjuk, a gyermekek egyéni sajátosságának figyelembevételével.

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, s nem direkt reakcióival éri el.

Nagyon gondosan készítjük elő a gyermekek számára kínálkozó játéklehetőségeket. A gyermek akkor tud igazán alkotni, ha ő maga választhat játéktémát, társakat, a szituációhoz eszközöket, és addig játszhat, ameddig a kedve tartja. Mi teremtjük meg ezeknek a feltételeit. A játékos légkör színvonalát emeljük azzal, ha adott szituációban minél több ötletet adunk a gyermekeknek. Segítjük a gyermekek ötleteinek szabad áramlását, és minden gyermeket türelmesen meghallgatunk elképzeléseikről. Arra törekszünk, hogy feszélyezettség nélkül önállóan vagy társaikkal tudjanak önfeledten játszani. Gyakran kezdeményezünk énekes, mozgásos játékokat, amelyben a gyermekek örömmel és szívesen vesznek részt. A képességfejlesztő játékoknál a gyermekek maguk választanak szerepet, illetve kiosztják egymás között. Itt vigyázunk arra, hogy az ún. "vezéregyéniségek" ne uralkodjanak túlzottan. Vigyázni kell arra, hogy minden gyermek szerephez jusson, aki játszani szeretne.

A különböző típusú játékokhoz szükséges hely biztosítása

A kisebbek óvónőjük segítségével, a nagyobbak már önállóan végzik a játékhoz szükséges teremrendezést, átalakítást. Soha nem szegjük a gyerekek kedvét, ötleteinkkel segítjük a még praktikusabb helykialakítást. Minden csoportszobában található mesesarok, meghitt kis "kuckó", ahol sort kerítünk a mesélésnek, dramatizálásnak, és itt találhatók az ezekhez szükséges kellékek.

Játékidőben minden gyermeknek rendelkezésre bocsátjuk a rajzolás, mintázás, festés, kézimunka mindenféle eszközét. Nagyobb a játéktér az udvaron, ahol mozgásosabb, változatosabb játéklehetőségeket biztosítunk. (homok-víz stb.)

A játékhoz szükséges idő

A játékidő akkor kezdődik óvodánkban, amikor a délelőtti óvónőnk megérkezik. Ettől a perctől kezdve a gyermekek szabadon játszanak. Mivel játékelrakás nincs, ezért a folyamatos napirend lehetővé teszi, hogy a benti játékidő az udvarra való kimenet pillanatáig tart. Kivéve

a szervezett tevékenységeknél. Játék közben a folyamatos tízórait az óvodapedagógus felügyelete mellett a dajka néni irányítja. Változatos, ötletes játéksituációk kialakítását segítik óvónőink. A 3-4 éves gyermekek szinte egész nap játszanak, kivéve alvás és az étkezés idejét. Az 5-6-7 évesek már tartalmasabb játéksituációt, közösen kezdeményeznek. Csak akkor avatkozunk be a gyermekek játékába, ha az már felbomlóban van ill. viták kerekednek. Olykor kialakulnak olyan játékok, amikor a kellékek több napon keresztül is megmaradnak az elkezdett helyen. Ezeket, a játékokat mi felnőttek nagyon támogatjuk, hiszen így alakul ki a gyermekek olyan tulajdonsága, mint az állhatatosság. Mindez mellett törekedünk arra, hogy minél több időt biztosítsunk az udvari játéktevékenységhez. Az időjárásnak megfelelően csökkentjük ill. növeljük az udvaron eltöltött időt.

A játékot segítő eszközök

Változatos játéklehetőségekhez sokféle játékszert, eszközt biztosítunk. Közösen készítünk egy-egy játékfajtahoz eszközöket. Sokszor hatásosabb egy félkész játék, egy-egy ruhadarab, mint az üzleti drága játékszer. Arra törekszünk, hogy bővítsük eszköztárunkat. Az udvari játékok főleg a gyermekek nagymozgását elégíti ki (mászókák, labdák, kötelek, karikák, stb.). Igyekszünk azonban az udvaron is megteremteni a nyugodt, kreatív játékot (pl. barkácsolás, festés, gyurmázás stb.).

A gyermekek tapasztalatainak gazdagítása, élmények szerepe

Gyermekeink a környezetből szerzett tapasztalataikkal gazdagítják játékuk tartalmát. Lehetővé tesszük, hogy az otthon ellesett szituációkat játékukban újra és újra eljátsszák. Sokszor indulnak tapasztalatszerző sétára, ahonnan ötletet meríthetnek gyermekeink az elkövetkező időre a változatosabb játékfajtaiknak létrehozásához.

A gyermekek beszédkésztségének fejlesztése játék közben

Tudjuk, hogy a játék ezernyi lehetőséget teremt a kommunikációra, a párbeszéd formák létrejöttére. Itt mi óvónők modellértékűek vagyunk, és erre nagyon is odafigyelünk, hiszen nem mindegy, hogy mit lát és tanul tőlünk a gyermek. A hangszínnel, hangerővel bánni tudást a dramatikus játékok segítik elő. Az általunk kezdeményezett anyanyelvi játékok teret biztosítanak az artikuláció, szókincs, kifejezőkészség kifejlesztéséhez.

Játéksegítő módszereink

Soha nem avatkozunk bele a gyermekek játékába. Mindvégig szemlélő, játékot követő magatartást tanúsítunk. A kiscsoportos gyermekeknél óvónőink kezdeményezők, igazi

játszótársaik a gyermekeknek. Bevonjuk a visszahúzódó, magányos kisgyermeket és megtanítjuk őket az igazi játékra, felfedeztetjük velük a játék örömeit és szépségét.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek képesek állhatatosan, több napon keresztül egy azon játéktémában együttesen részt venni.
- Játékukban dominánsan jelentkezik a szimbolikus játék.
- Az ismert meséket többször dramatizálják, bábozzák.
- Bonyolult építményeket képesek kreálni.
- Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által preferált viselkedési szabályok. Interakciójuk gazdag, kultúrált és érthető.
- Élvezik a szabályjátékokat és képesek a normák betartására.

Játékba integrált tanulás

Programunk szélesan értelmezi a tanulást. A gyermekek tevékenységeinek során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények alapján tanulnak, s általuk fejlődnek. A szociális és intellektuális képességek fejlődését az óvoda felerősíti. Ennek elsődleges terepe a játék és a teljes óvodai élet. Nem kétséges, hogy az óvodás gyermek értelmi képessége, érzékelése, észlelése, emlékezete, figyelme, képzelete, képszerű szemléletes gondolkodása a játékon keresztül fejlődik. A gyermekek örömmel és teljesen önként, spontán tanulnak. Ehhez társulnak olyan szervezett tanulási lehetőségek, mint óvónőink által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés. Az utánzásos, minta és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás folyamatában mi óvónők vagyunk a támogató szereplők, akik tetteinkkel a legerősebb hatást gyakoroljuk a gyermekekre. Később felerősödik a társak hatása is. A program felfogása szerint a játékba integrált tanulás azt jelenti, hogy az általunk kezdeményezett tevékenységek játékidőben történnek, nincs játékelrakás. Gyermekeink a tevékenység befejezése után igényük szerint visszatérhetnek az eredeti játékukhoz, vagy újat kezdenek. Egyetlen napon borul fel a napirend, a szervezett mozgástevékenység érdekében.

Minta Hetirend

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
Délelőtti játékba integrált tanulás	Mesélés, verselés Zenei képesség fejlesztés	Mesélés, verselés Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	Mesélés, verselés	Mesélés, verselés	Mesélés, verselés Mozgás
Udvari játékba integrált tanulás	Ének-zene, énekes játékok, tánc	A külső világ tevékeny megismerése	A külső világ tevékeny megismerése	A külső világ tevékeny megismerése	
Délutáni játékba integrált tanulás		Zenés mozgásos percek		Zenés mozgásos percek	

A szervezett tanulás formái

Kötelező:

Mozgás, ének, énekes játékok, gyermektánc (4-5-6-7 éveseknek).

Közvetve kötelező:

Mese, vers

Kötetlen:

Rajzolás, festés, mintázás kézimunka,

Ének-zene, énekes játékok, gyermektánc (3-4 évesek),

A külső világ tevékeny megismerése

A szervezett tanulás formái táblázatosan	
Frontális	Mozgás, Mese, vers Zenés-mozgásos percek Énekes játékok
Mikrocsoportos	Ének-zene, Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka A külső világ tevékeny megismerése
Egyéni	Részképességek fejlesztése

A szervezett tanulás időkeretei korcsoportonként

	3-4 évesek	4-5 évesek	5-6-7 évesek
Mesélés, verselés	Naponta 5-10 perc	Naponta 10-15 perc	Naponta 15-20 perc
Ének-zene, énekes játékok, gyermektánc	Heti 1 x 10-15 perc	Heti 1 x 15-20 perc	Heti 1 x 30-35 perc
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	Heti 1 x 10-15 perc	Heti 1 x 15-20 perc	Heti 1 x 30-35 perc
Mozgás,	Heti 1 x 10-15 perc	Heti 1 x 15-20 perc	Heti 1 x 30-35 perc
Ének-zene, énekes játékok, gyermektánc	Heti 2x6 perc	Heti 2x8 perc	Heti 2x10 perc
A környezet tevékeny megismertetése	Heti 1x 10-15 perc	Heti 1x 15-20 perc	Heti 1x 30-35 perc

A 3-4 évesek napi szervezett tanulási időkerete max. 35 perc.

A 4-5 évesek napi szervezett tanulási időkerete max. 45 perc.

Az 5-6-7 évesek napi szervezett tanulási időkeret max. 65 perc

Nevelési gyakorlat megvalósításához szükséges tanulási módszerek

A gyermekek életkori sajátosságát minden esetben figyelembe vesszük, úgyszintén kíváncsiságukat, érdeklődésüket és testi-lelki állapotukat. Módszereink:

Játékosság

Tapasztalatszerzés (gyűjtögetés, elemezgetés, rendszerezés)

Élménybeszámolók

Önálló feladatmegoldások

Önellenőrzés

Önértékelés

Alapelvek a tanulási folyamatok értékeléséhez

A gyermekek akkor tudnak önfeledten tevékenykedni, ha sokat buzdítjuk, dicsérjük őket. Arra törekszünk, hogy minden nap kapjanak valamilyen pozitív megerősítést. Minden esetben differenciált, árnyalt értékelést kell adnunk. A jutalmazás sokféle módszerrét alkalmazzuk: simogatás, becézgetés, dajkálgatás, arcimimika, gesztus. Ezeket egyaránt alkalmazzuk a gyermekek előtt.

Mesélés, verselés

Tevékenységekünk célja: gyermekeink érzelmi, erkölcsi-szociális-értékorientált, esztétikai és intellektuális érzelmeinek gazdagítása, személyiségfejlődésük, pozitív személyiségjegyeik megalapozása a csodákkal teli meseélményekkel, mesefeldolgozásokkal, és a mondókák, versek zeneiségével, rímeinek csengésével. A mindennapi mesélés, mondókázás, verselés és mesefeldolgozásokban megjeleníthető művészetek komplexitása gazdagítása a gyermeki szabad önkifejezés lehetőségét, a lelki harmóniát, amelyben a belső képalkotási folyamatuk megerősödik, óvodás szemléletük, világképük formálódik.

Feladataink

A felhasznált irodalmi anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő összeállítása,

3-6-7 éves korban kedvelt hagyományos és új művészeti komplextartalmi formák, munkaformák és módszerek biztosítása a mese, vers, dramatikus játéktevékenység minőségének fejlesztéséhez.

Gyermekeink nyelvi képességeinek fejlesztése az irodalom eszközeivel.

A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása

A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása óvónőink feladata. Óvodánkban a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint a nemzetiségi kultúrából származó alkotásoknak, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeinek, meséinek egyaránt helye van. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. Csak a művészi értékű irodalmi alkotások biztosítják az esztétikai élmény mélységét. Ezért az anyag kiválasztásában érvényesül a pedagógiai, pszichológiai, módszertani tudatosság is.

A 3-4 évesek versanyagát népi mondókákból, rigmusokból és a legismertebb költőink ritmikus, zenei hatású, játékos verseiből állítjuk össze. Olyan meséket választunk, melyek cselekménye egyszerű, érthető, és ritmikus ismétlődések jellemzik.

A 4-5 éves korú gyermekek meséi már lehetnek többfázisos szerkezetű állatmesék, népmesék, dramatikus népszokások, novellisztikus- realiztikus mesék. Helyet kapnak a magyar klasszikusok és a mai magyar írók modern meséi is. Ebben a korban a népi mondókák, névcsúfolók, halandzsza szövegű kiolvasók alkotják a tervezett mondókázás anyagát.

Szerepelnek a vidám, humoros versek, klasszikusok és a mai magyar költők népköltészeti ihletésű, ritmusélményt nyújtó versei.

Az 5-6-7 éves kor a mesehallgatás igazi ideje. Az állatmeséktől kezdve a cselekményesebb népmeséken, novellisztikus- realiztikus meséken átépülnek be a klasszikus tündérmesék, a tréfás mesék és műmesék gyermekeink mesetárába.

A gyermekek a meseregényeket is szívesen hallgatják, folytatásokban napokon keresztül izgatottan várják. A gyermekek versanyagát a különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal gazdagítjuk. Megismerkedünk olyan közmondásokkal, amelyeket a környezetük gyakran hangoztat. Bátran tervezünk lírai verseket, mert a gyermekek már ebben a korban is megérik a költői képek érzelmét, kifejező erejét. A kiválasztott versek, mesék megerősítik a környezet megszerettetését, a szülőföldre való kötődést, a néphagyomány ápolást, az évszakok szépségét.

A gyerekek nyelvi képességének fejlesztése:

A mese, vers, dramatikus játék segítségével a gyerekek nyelvi kifejező készsége, hangejtése, tiszta beszédhallása alakul ki. Mondókák segítségével a magán és mássalhangzók ejtése javíthatóvá válik az artikulációjuk. A bábozás és a dramatikus játék segíti a gyerekek szabad önkifejezését.

A 3-6-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása

Az óvodánkba kerülő **3-4 éves** gyermekek első igazi versélménye a mondókákhoz, ölbeli játékokhoz tapadnak. A népi mondókákhoz kapcsolódó mozdulatok, játékok felettébb nagy élvezettel jelentenek a gyermekeknek, mert a felnőtt ölében, testmelegében teljes biztonságérzetben meghallgatják. Ez a többször átélt fizikai kontaktus sokat jelet a gyermekek és a felnőttek érzelmi egymásra találásában.

Nagyon sok lehetőséget megragadunk a vidám rigmusok korai megkedveltetésére. A gyermekek óvónőinkkel együtt sokszor ismételtetik az állathívogatókat, altatókat, kiolvasókat, de sohase keltjük bennük a gyakorlás érzetét. Az egyszerű állatmeséken keresztül fokozatosan szoktatjuk rá a gyermekeket a mese figyelmes végighallgatására. A mese többszöri meghallgatása után élvezői lesznek a mese dramatikus feldolgozásának.

Rövid, improvizált jelenetek bemutatásával a gyermekek megismerik a bábokat. Óvónőink bemutatnak párbeszéd formájában előadott rövid, ötletes jelenetek. A bábok számát fokozatosan növeljük. A mese, vers csak kellékeket használunk, ami elősegíti a képzeleti képek előhívását, s a meséhez való erős kötődés kialakulását. Óvakodunk más eszközök használatától. Óvónőink és a nagycsoportos korú gyermekek báboznak, dramatizálnak minél több alkalommal a kisebbeknek. Ez egyben színfoltja az óvodai ünnepeknek, rendezvények. A kiscsoportos korú gyermekek 10-12 mondókák és 10-14 új mesét ismerik meg. A 4-5 éves gyermekekben kialakul

a mese, a vers szeretete. Igénylik, izgatottan várják meséinket. A gyermekek arcán megjelenik a megfélemező áhítat, figyelő ámulat. Játékukban mind gyakrabban előfordul a mesélés, bábozás és az ismert mondókák halandzsza szövegű kiolvasók ismételtetése. Az új versek kapcsolódnak a gyermekek élményeihez, tapasztalataihoz, hangulatához.

A 4-5 éves gyermekek 4-5 mondókát, 5-6 rövid verset és 10-14 új mesét ismernek meg. 5-6-7 éves korban is minden adandó alkalmat felhasználunk a kiolvasók, rigmusok ismételtetésére. 4-5 kiolvasóval gazdagítjuk a nagycsoportos mondókarepertoárját. A gyermekek játszanak a rímes találós kérdésekkel, rímjátékokat alkotnak együtt. A gyermekek ismételtetik az előző években tanult verseket

Az új versek (15-20) bemutatása kapcsolódik a gyermekek élményeihez. Óvónőink a gyermekeket nem szavaltatják kórusban, kerüljük az éneklő hanglejtést. Ügyelünk a szavak gondos, tiszta ejtésére, az értelemszerű hangsúlyozására. A gyermekek a hallott egyszerű meséket önállóan tudják dramatizálni, bábozni. A délutáni pihenés alatt a gyermekeknek folytatásos meséket olvasunk. A gyermekek megpróbálják a mese önálló befejezését, új mesék kialakítását. A közösen kitalált meséket elnevezzük a "mi mesénk"-nek. Saját vers- és mesealkotással, és az így kitalált vers és mese megjelenítésével alkalmat adunk a gyermeki önkifejezésnek. A gyermekek befejezik a mese cselekményét mozgással, mimetikus játékkal. A meseszereplők jellemző tulajdonságai alapján olyan közmondásokat keresünk, amelyekkel meg tudjuk erősíteni a mese vagy egy-egy szereplő erkölcsi mondanivalóját. A gyermekek albumot készítenek a tanult versekről, mesékről. A hallott élményhez társuló vizuális élmény lehetőséget ad az ismétlésre, az élmények felelevenítésére.

Az 5-7 éves gyermekek 15-20 új mesét hallanak a nevelési év folyamán. E tevékenység mindennap megjelenik az óvodában. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. A gyermekeket zenei szignállal, mesepárnák előkészítésével a meseszobában (sarokban) várjuk. Amikor minden gyermek megérkezik, csak akkor kezdjük el a mesét, gyertyafénynél, vagy pl. mesére hívogató furulyaszó után. Egy héten keresztül ugyanazt a mesét hallják a gyermekek, hogy a rákövetkezendő héten eljátszhassák, megjeleníthessék különbözőképpen a mesealakokat. A tevékenység befejezését jelzi az óvónő éneke, ami stílusosan kapcsolódik a meséhez.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat.

- Várják, igénylik a mesehallgatást.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak az óvoda kiscsoportosainak és maguk szórakoztatására is.
- Megjegyeznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset és 15-20 mesét.
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni, s azt mozgással megjeleníteni, kifejezni

Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

Tevékenységünk célja: A zenei anyanyelv megismertetése, megszerettetése ölbeli játékokon, közös éneklésen és a közös énekes gyermekjátékokon-táncokon keresztül, amely a zene szép magával felkelti a gyermek zenei érdeklődését.

Az érzelemgazdag tevékenységen keresztül a gyermekek zenei képességfejlesztése is megvalósul, mely utat nyit a zenéhez való mélyebb, pozitív viszonyulás kialakulásához.

A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez amely a nemzeti, nemzetiségi, etnikai hovatartozás figyelembevételével is formálja a gyermekek zenei ízlését és nagymértékben befolyásolja esztétikai fogékonyságát.

Feladataink

A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő kiválasztása

A 3-6-7 éves korban tervezhető zenei képességek fejlesztése kreatív, játékos módszerekkel;

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása.

A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a zenei tevékenység segítségével.

A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és képesség-szintnek megfelelő összeállítása

Az óvodai zenei nevelésünk során gyermekeink mondókákat, énekes játékokat, komponált gyermekdalokat ismernek meg. A mondókák, énekes játékok a zenei anyanyelvünk művészi értékei. A 3-4 éves korú gyermekek elsősorban olyan ölbeli játékokat ismernek meg, amelyeket a felnőttekkel közösen játszhatnak. Van ezek között arc-, kéz-, ujj-lovagoltató játék. A szeretetkapcsolat, a biztonságérzet kialakításának egy láncszeme a tapintásos kontaktussal összekapcsolt zenei élmény.

A kicsik egyszerű, 4-5 hangból álló, olyan énekes játékokat ismernek meg, amelyek játéka álló helyzetben, játékos mozdulatokkal eljátszható. A gyermekek mindössze 1-2 komponált gyermekdalt tanulnak meg az ünnepek köszöntésére.

A 4-5 éves gyermekekkel mondókákat tanulunk, és még mindig együtt játszanak velünk ölbeli játékokat. Ők már képesek arra, hogy dūr hexachord hangkészletű énekes hangjátékokat énekeljenek, amelyekkel mozgásuk is jól fejleszthető. Megismerik a csigavonal, hullámvonal, szerepcserére épülő játékokat. A nyolcad, negyed ritmusképeken túl megjelenik már a szinkópa is.

Óvónőink az alkalmi dalokat úgy választják ki, hogy azokhoz utánpóztó mozdulatokat, játékokat lehessen kitalálni.

Az 5-6-7 éves gyermekek "anyáskodóan" viselkednek a kisebbekkel, együtt játszanak több ölbeli játékot velük. Ezek egyik játékos lehetősége a kiolvasó, amit különböző játékhelyzetben is alkalmaznak a gyermekek.

A zenehallgatáshoz olyan műveket gyűjtünk mi óvónők, amit magunk tudunk előadni, és amelyek felkeltik a gyermekek érdeklődését az értékes zene iránt. Leginkább érzelmi hatású dalokat, népdalokat énekelünk, de megjelennek zenei anyagunkban a rokon-, és más népek dalai, valamint a magyar komponált műzene, altatódalok és a klasszikus műzene, A zenehallgatási anyag kiválasztásánál figyelembe vesszük a nemzetiségi nevelés esetében a gyermek hovatarozását is.

A 3-6-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása

A 3-4 éves gyermekekkel megtanítunk 6-8 mondókát, ölbeli játékot és 10-15 énekes játékot. A rövid mondókák, dalok 2/4-es üteműek, amelyekben negyed és páros nyolcad ritmusok is előfordulnak. E kor legjellegzetesebb játéka az ölbeli játék. A gyermekek a jóízű játékok közben közvetve szerzik meg a zenei készségeket és megismerik az alapfogalmakat. Tudnak halkabban, hangosabban beszélni, mondókát mondani és énekelni. Megfigyeljük a csendet, a környezet hangjait és a dallamjátzó hangszerek hangszínét. Érzékelik különböző mozdulatokkal az egyenletes lüktetést. Óvónőink énekelgetik a gyermekek nevét, jelét, énekelve csalogatják őket a közös játékba, tevékenységbe, felkeltjük a gyermekek érdeklődését, a zenehallgatás iránt, hogy képesek legyenek az áhítatos zenehallgatásra. A mindennapok során a különböző tevékenységhez minél gyakrabban kapcsolunk zenehallgatási élményt.

A 4-5 éves gyermekek énekelgetnek 4-8 motívumból álló énekes játékokat, műdalokat. A 4-5 új mondóka és a 12-15 új gyermekdal megtanulása mellett ismételtetjük a 3-1 éves korban tanult dalokat is. Az európai és így a magyar gyermekdalok hangterjedelme is dūr hexachord marad. A körjátékok közül óvónőink már nehezebbeket is válogatnak. pl. szerepcserés, párválasztó, sorgyarapító játékok stb. ösztönözzük a gyermekeket, hogy a tiszta

éneklés érdekében minél gyakrabban énekeljenek önállóan. A gyermekek énekelnek egyénileg, kisebb csoportban, halkabban és hangosabban, magasabban és mélyebben, mutatják lelassított éneklés közben az ének dallamvonalát.

A gyermekek kérdés- felelt játékokat játszanak, változatos szövegekkel és ritmusmotívumokkal. Érzik az egyenletes lüktetést, a motívumok hangsúlyát és a mondókák, dalok ritmusát. Használunk többféle népi ritmus eszközt a ritmusérzék fejlesztése érdekében

A zenei élmény mindennapos lehetőség óvodánkban, minél többféle tevékenységhez kapcsolódik.

Az 5-6-7 éves gyermekekkel megtanulunk 4-7 új mondókát, 15-15-8 új énekes játékot és 3-4 alkalomhoz illő műdalt. A tanult mondókáknak, gyermekjátékoknak szimbólumokat találunk ki, amiket a zenepolcon helyezünk el. Ezek emlékeztetnek a tanult dalokra, és lehetőséget adnak az ismétlésre, az élmények felelevenítésére. Olyan dalokból válogatunk, amelyben már szünet és szinkópa is előfordul. A legidősebb óvodások szabálytartó képessége megengedi, hogy bonyolultabb, párcsere, kapus, hidas, sorgyarapító-fogyó játékokat is tervezünk, amit e korosztály néptáncának is tekinthetünk. A gyermekekkel együtt variáljuk az énekes játékok mozgásanyagát olyan egyszerű táncos lépésekkel, amit a felnőtt minta utánzásával követni tudnak (lásd táncház).

A gyermekek tiszta éneklését a minél gyakoribb egyéni énekléssel segítjük elő. A hallásfejlesztést segítő fogalompárokat, pl. a halkabb-hangosabb éneklést, összekapcsoljuk tempóváltoztatással vagy dallambújtatással. A ritmusfejlesztés eredménye, hogy a gyermekek meg tudják különböztetni az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát. Elég gyakran játszunk zenei formaérzék-fejlesztő játékokat, hogy különböző mozgással megérezzék a motívumok hosszát.

Fejlesztjük a gyermekek alkotóképességét, teremtünk rá lehetőséget, hogy egy-egy zenei feladatot többféleképpen lehessen megoldani. Az ügyesebb 5-6-7 éves gyermekeknek lehetőséget adunk, hogy hangszereken is játszassanak.

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

A zenei nevelésünk szervezeti formája is kötetlen és kötött jellegű. A zenei képességfejlesztő játékokat kötetlen jelleggel mikrocsoportos formában szervezzük meg. Ezzel a munkaformával óvónőink a gyermekek egyéni képességeit figyelembe véve eredményesebben tudnak fejleszteni. A kötött jellegű szervezett énekes játékot lehetőleg az udvaron tartjuk meg, rossz idő esetén pedig a délelőtti levegőzés előtt.

Ebben a formában csak énekes játékot tervezünk, hogy semmi se szakítsa meg az önfeledt, élményteli játékot. A zenehallgatás a különböző tevékenységhez kapcsoljuk. A zenehallgatási anyag kiválasztásánál figyelembe vesszük a nemzetiségét, etnikai hovatartozását is. Így beépítjük a migráns, ill. cigány kisebbség dalait, zenéjét is. A délutáni órákban is módot teremünk arra, hogy a gyerekek kedvük szerint megnézhesenek és meghallgassanak néhány perces kórusművet, hangszerekkel megszólaltatott klasszikus műzenét.

A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei készségfejlesztő játékokkal:

A gyermekek lassabban énekelnek, mint ahogyan beszélnek. A lelassított mondókák, énekek ismételtetése segíti a helyes artikulációt, a szavak szép, pontos kiejtését. A mondókák, énekek szövegének hanglejtése, hangsúlya, ritmusa, hangerejének utánozása érezteti a nyelv kifejező erejét, szépségét. Az éneklés segíti a magán- és mássalhangzók pontos kiejtését. A sokféle énekes játékok alkalmat adnak a szókincs bővítésére. Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- ❖ A gyermekek élvezettel játszanak énekes játékokat.
- ❖ Gátlások nélkül egyedül is tudnak énekelni.
- ❖ Tudnak élvezettel figyelni a zenehallgatásra:
- ❖ Megkülönböztetik a zenei fogalompárokat.
- ❖ Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögzíteni.
- ❖ Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát

Rajzolás, festés mintázás, kézimunka

Tevékenységünk célja: A gyermekek élményeinek, tapasztalatainak és fantáziavilágának képi, szabad, kreatív önkifejezése.

A gyermekek tér, forma, szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

Az ovigaléria programja adjon a mindennapokhoz lehetőséget a műalkotásokkal való találkozáshoz, hogy művészeti élményben részesüljenek a gyermekek, felnőttek, szülők az óvodában.

Feladataink:

A gyermeki alkotó- alakító tevékenység feltételeinek megteremtése.

A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító, formáló tevékenységek tartalmának, minőségének folyamatos, differenciált fejlesztése.

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása.

A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a tevékenység során.

A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése

A tevékenységhez megfelelő méretű és minőségű eszközöket biztosítunk. Az eszközök kiválasztásánál szem előtt tartjuk a praktikusságot és az esztétikát. A munkaasztalokat összetoljuk és vigyázunk arra, hogy csak annyi gyermek dolgozzon egyszerre, ahány kényelmesen elfér. Megfelelő légkört biztosítunk a gyermekek alkotó tevékenységéhez. Minden esetben figyelünk arra, hogy megfelelő idő álljon a gyermekek rendelkezésére, így addigi tevékenykednek, amíg kedvük tartja. Az eszközök biztonságos használatát minden esetben megmutatjuk gyermekeinknek.

A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó- alakító tevékenységek és azok tartalmának, minőségének fejlesztése

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Amikor óvodába kerülnek a **kicsik**, játszva ismerkedünk az anyagokkal, eszközökkel, a technikai kivitelezés lehetőségeivel. Szándékosan hívjuk fel a gyermekek figyelmét a rácsodálkozás átélésére. Közös fedezzük fel a szépet úgy a saját alkotásaikban, mint a műalkotásokban vagy a népművészeti szépségekben. Odairányítjuk gyermekeink figyelmét a

képalakításra, és rávezetjük őket, hogy a jelentéktelen firkanak is van már jelentősége a kiscsoportos gyermek képzeletében. Szabad témaválasztásra ösztönözzük a gyermekeket, és ötletekkel segítjük a tökéletesebb munka létrejöttét. A képalakításnál megjelenik a festés, rajzolás, papírtépés, ragasztás úgy a lapra, mint a homokba karcolva, nyomtatva. Nagyon szívesen és tevékenyen vesznek részt az anyagok felfedezésében, gyurkálásában, nyomkodásában, sodrásában, tépésében stb.

A kicsikkel az építések során megismerkedünk a formákkal, alakzatokkal. Szeretnek beszélni munkájukról, alkotásaikról.

Arra törekszünk, hogy a **4-5 éves** gyermekeknél bővüljön az alkotó tevékenység. A gyermek rajzában megjelenik már az emberábrázolás, az élményekhez kapcsolódó témák különféle technikákkal való létrehozása. Ebben a korban használunk színes ceruzát, zsírkrétát, filctollat, fapálcikát, különböző vastagságú ecseteket. Használunk még textilt, kavicsokat, termények magvait stb.

Az 5-6-7 éves gyermekeknél alkotó készségüket figyelembe véve segítjük a képi, plasztikai tárgykészítés bővítését. Gazdagítjuk a technikai megoldásokat és az eszközlehetőségeket. Náluk már megjelenik a cselekményábrázolás vers, mese, énekes játékok hallása alapján. A nagyoknál már közösen készítünk ajándékokat alkalmakra a szülőknek, vagy a kisebb csoporttársaiknak. Ők már önállóan készítik össze az anyagokat, eszközöket. Szívesen kérnek segítséget tőlünk a "még ötletesebb" alkotás létrehozásához. Az anyagok gyűjtésében a szülők is részt vesznek, bevonjuk őket csoportszobáink, előtereink szépítésébe, díszítésébe.

Az évszakonként kiállított ovi-galériával ismerkednek, rácsodálkoznak mások alkotásaira.

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

E tevékenységünk a mindennapi játékba integrálódik. Egy héten egyszer tudatosan szervezi az óvónő mikro csoportos formában kötetlenül. Alkalmanként 5-6 gyermek vesz részt. Arra figyelünk, hogy a gyermekek jelenítsék meg személyiségük egy jellemző darabját, hiszen a gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül, s ennek során érzelmeiket, vágyaikat, fantáziájukat fejezhetik ki.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- ❖ Képalakításban megjelenik az önkifejezés egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.

- ❖ A gyermekek alkotására jellemző a részletező formagazdaság, a színek egyéni alkalmazása. Örülnek alkotásaiknak és a közösen elkészített kompozícióknak.
- ❖ Plasztikai munkák egyéniek, részletezőek.
- ❖ Téralakításban bátrak, ötletesek, építésben együttműködők.
- ❖ Tudnak rácsodálkozni, gyönyörködni.
- ❖ Megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak az alkotásokról.

Mozgás

A tevékenységünk célja:

A gyermekek természete mozgáskészségeinek kialakítása, formálása, az óvodai mindennapi életükben biztosított lehetőségekkel, és az irányított, rendszeres, tervezett tevékenységekkel, melyben motoros képességeiknek, s ezen belül kondicionális (erő. Állóképesség, gyorsaság), koordinációs (téri tájékozódás, mozgásészlelés, egyensúlyozás- és ritmusképesség) fejlesztése játékos formában valósul meg. Cél továbbá olyan tevékenység biztosítása, amely örömtelivé, sokszínűvé, változatosabbá teszi- a művészetek eszközeivel-az irányított mozgást, mozgásos játékokat. A gyermekek komplex személyiségfejlesztését, pszichomotorikus készségeinek fejlődését szolgálja úgy, hogy megmaradjon a gyermekek mozgás iránti érdeklődése, szabad mozgáskedve, és élménnyé váljon számukra a mozgásos tevékenység.

Feladatunk:

A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgások, mozgásos játékok biztosítása a gyermekek harmonikus, összerendezett, ritmikus mozgásának kialakítása érdekében.

Az irányított, mozgásos tevékenység gazdagítása a művészetek eszközeivel.

A különböző szervezeti formák alkalmazása a gyermekek mozgásszükségletének kielégítéséért, differenciált fejlesztéséért.

A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a tevékenység keretében.

Az óvodapedagógusok munkáját segítheti: **Dr. Tótszőllősné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában c. könyve.** A gyerekek ezen kívül zenés mozgásos-percekkel gyakorolhatják a ritmusra mozgást.

A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása A gyermekek számára a mozgás életszükséglet. A testséma kialakulása a testrészek megismerése

elengedhetetlenül szükséges az énkép megszületéséhez. A foglalkozásokon tényleges szempont a gyermekek térben elfoglalt helye, a térben való mozgás közben elegendő hely keresése, saját maguk, testük és a tárgyak viszonyának elhelyezkedésének sokoldalú megtapasztalása. A verbális fejlesztés, azaz a beszéd észlelése, értése, minden korcsoportban kitüntetett szerepet kap. A foglalkozáson előforduló valamennyi új szó, kifejezés, a gyerekek szókincsét bővíti. Az irányok, a testrészek nevei, mozgással egybekötve vésődnek be a leghatékonyabban.

3-4 éves kor a nagy mozgások fejlesztésének a legideálisabb szakasza. (pl.: járás, futás, kúszás, stb.) Ismerkedjenek meg a futásgyakorlatokkal (pl.: futás különböző irányban, futás feladattal, stb.) Járás gyakorlatok (kanyarodással, tárgyak kikerülésével, stb.). Ugrógyakorlatok (szökdelések, sorozat ugrások, nekifutásból fellépés, majd leugrás, stb.) Dobás gyakorlatok (hajítás, helyből távolba, állva, feldobás-elkapás, stb.) Támasz gyakorlatok (csúszás, kúszás, mászás) Talajtorna pl.: gurulás a test hossz tengelye körül. Egyensúlyozó gyakorlatok, játékokon. Az óvónő alkalmazzon többféle kézi szert, a különböző típusú mozgásos játékokhoz. A mozgásfejlesztő játékokat mindenkor a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez alakítsa. Az óvónő mutassa meg a helyes mintát és igényelje a mozdulatok pontos, esztétikus gyakorlását.

4-5 éves gyermekek természetes mozgásában még mindig a nagymozgások fejlesztésére kerüljön a hangsúly. A futásgyakorlatok bővüljenek akadályokkal, átbújással, tárgyhordozással, stb. Az ugrás gyakorlatok pl.: egy lábon, páros lábon, helyből távolugrással egészítjük ki. Dobás gyakorlatok során próbálják meg a célba dobást egykezes felsődobással, labda vagy babzsák távolba hajításával, gyakran játszanak labdagyakorlatokat. Gyakorolják a támaszgyakorlatokat talajon, szereken. A talajtorna anyagaként jelenjen meg a gurulóátfordulás, és a kézenállás előgyakorlat. Kapjon kiemelt szerepet az egyensúlyérzék fejlesztése a szem-kéz, szem-láb koordináció differenciálása. Az óvónő tervezzen lábboltozat erősítő speciális járás és gimnasztikai gyakorlatokat.

A 6-7 éves gyermekeknél kiemelten fejlesztjük többek között a finommotorikát, nem elsősorban azért, mert az iskolában szükség lesz az írás elsajátításánál a kézizmok koordinált mozgatására, hanem azért, mert erre a korra várható el, az idegpályák kiépülése révén a finommozgás vezérlésének a képessége. A speciális funkció fejlesztése a kitüntetett szerepet azért kapja, hogy a még be nem érett gyerekek a több gyakorlási lehetőségek során beérhessék társaikat. 6-7 éves gyerekek mozgása már összerendezettebb, harmonikus ritmusú. Sokféle

mozgáselemet ismernek. Ebben a korcsoportban nagy hangsúlyt kap az észlelés, az alaklítás, finommotorika alakítása, és a szabályjáték gyakorlati alkalmazása. Használjanak a gyerekek különböző kézi szereket, gyakorolják a sorversenyt, váltóversenyt, versenyfutást. Gyakorolják a távol és magasugrást. Játszanak labdagyakorlatokat, ismételjék a guruló átfordulást. Amennyiben az időjárás engedi az udvaron végezzék a testnevelést .

Szervezeti formák megteremtése Az óvónő a gyerekek szabad mozgását a délelőtti és a délutáni udvari játék és a séta során biztosítja. A mozgás tevékenységet mindhárom korosztálynak heti egy alkalommal szervezze meg, különböző időkerettel. A mindennapi testedzés: kocogás, futás mind a három korosztálynak ajánlott. A szabadban szervezett énekes játékok is jól szolgálják a gyermekek mozgásszükségleteinek kielégítését.

A mozgás tevékenységünk kibővül az új óvoda adta vízhez szoktatás lehetőségével.

A külső világ tevékeny megismerése

Tevékenységünk célja:

A gyermekek közvetlen, majd tágabb környezetének felfedezése során pozitív érzelmi viszonyának alakítása a - természet - emberi és tárgyi értékek iránt. Ezáltal ismerje meg szülőföldjét, és annak helyi hagyományait, szokásait, a családi kultúra értékeit. Hogy annak szeretetére, védelmére folyamatosan befogadóvá váljon.

Célunk továbbá a környezet felfedezése, kutatógatása, vizsgálódása közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér- és síkbeli ismeretének gazdagítása, tapasztalatainak rendezése, melyet, más körülmények között is fokozatosan tud alkalmazni. A gyermekek elemi ismeretének megalapozása a szülők segítségével.

Feladatunk:

A 3-6-7 éves korú gyermekek számára érthető, valós, helyi környezeti témakörök összeállítása, természetes helyzetben történő élmény- és tapasztalatszerzés biztosítása, amely számukra sokféle matematikai összefüggésben megvizsgálható, felfedezhető és feldolgozhatóvá válik.

A tevékenység megszervezése, differenciált szervezeti formáinak megteremtése, és a művészetek integrálása az intellektuális érzelmek gazdagítása érdekében;

A gyermekek kommunikációs képességeinek fejlesztése az átélt élmények, a közvetlen tapasztalatok, vizsgálódások, kísérletezések és azok feldolgozása során.

3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása:

A gyermekekkel közvetlen környezetükben érzékeljük a környezet esztétikumát: hangokat, színeket, állatokat, formákat az élet ritmikuságát. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

3-4 éves gyermekekkel elfogadtatjuk, megszerettetjük az óvodát. Megismertetjük őket az óvoda közvetlen környezetével. Megfigyeljük az évszakok szépségét, színeit, jelenségeit, időjárását, növényeit. Gyűjtünk terméseket, leveleket, kavicsokat, tollakat, évszakokra jellemző képeket. Ismerkedünk az óvoda környékével, utcájával, boltokkal, fodrászüzlettel és egyéb intézményekkel. Megfigyeljük az utcán látható növényeket, állatokat és esztétikai alkotásokat (parkban). Beszélgetünk a környezetben látható formákról nagyságbeli, mennyiségbeli jellemzőkről. Megnézünk 5-10 perces videó filmet a környezetünkben nem látható állatokról.

4-5 éves gyermekekkel szervezünk élményszerző sétákat az óvoda utcáján túl, az óvoda közvetlen környezetében. Törekszünk a megfigyelések, gyűjtőmunkák gazdagítására, differenciálására. A gyermekekkel jelezzük az évszakot bemutató táblákon az évszakok szépségét, jelenségeit, az időjárás változásait, gyönyörködünk az évszakok növényeiben. Keresünk összefüggéseket az időjárás és az emberek tevékenysége között.

Gyűjtünk terméseket, és azokat hasznosítjuk. Rügyeztetünk, csíráztatunk, hajtogatunk. Albumot készítünk az évszakokról összegyűjtött képekből.

A gyermekekkel ellátogatunk az óvoda közvetlen környezetében lévő üzletekbe, intézményekbe és lehetőség szerint a szülők munkahelyeire. Gyakoroljuk a helyes közlekedés szabályait, utazunk busszal, és vonattal. Ismeretszerző sétáink alatt megismerjük a teher- és személyszállító járműveket, az óvoda környezetében lévő állatokat, madarakat, bogarakat.

Megnézünk 10-15 perces videó filmet azokról az állatokról, amelyek nem láthatók környezetünkben.

5-6-7 éves gyermekekkel megismertetjük az óvoda tágabb környezetét. Megfigyeljük az évszakok szépségét, színeik árnyalatát, a környezet szennyeződéseit (víz, levegő, föld), a növények fejlődésének feltételeit. Magvakat csíráztatunk, növényeket szaporítunk, ültetünk. Megismerünk néhány gyógyfűvet, mezei virágot. Megfigyeljük a felnőttek munkáját, ellátogatunk munkahelyekre, ahol a szülők dolgoznak. Készítünk évszakokat, a hét napjait, napszakokat, bemutató táblákat, melyeket a gyerekekkel közösen kezelünk. Ellátogatunk a helytörténeti múzeumba, a Petőfi Sándor Művelődési Ház és Könyvtár időszak kiállításaira, , építkezésekhez, iskolába, vasútállomásra, stb.

Sok ismeretet szerzünk szárazföldi, légi, vízi közlekedésről. Látogatjuk környezetünk háziállatait, megfigyeljük hol élnek. Videofilmen megnézzük a vadon élő állatokat, azok környezetét, életmódját, gondozását.

Tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

Frontálisan,

Mikro csoportos formában,

Projekt módszer alkalmazásával,

Közvetlen tapasztalat és élményszerző megfigyelések séta alkalmával /a közeli templomkert ligetként pompázó parkjában, stb../

Évszakonként szervezünk óvodai programokat:

- ősszel - levél, termésgyűjtés. szüretelés
- télen - találkozás a mikulással, valamint adventi készülődésben veszünk részt, Lucázunk, betlehemezünk, gyönyörködünk a tél szépségében. Farsangi előkészületekben veszünk részt, kisébáb étetéssel jelképesen eltemetjük a telet
- tavasszal - bogarak virágok gyűjtése; megfigyelése.
- A tavaszi ünnepek köré szervezzük tevékenységeinket: márc. 15. anyák napja,
- Nyáron a nyár jellegzetes jegyeivel ismerkedünk. /Medárd-nap, Új kenyér ünnepe/

A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat és ismeretszerzés során

Mikro csoportos tapasztalatszerzés során lehetőségünk nyílik a személyes beszélgetésre

Anyanyelvfejlesztés, bemutatás, megszólítás

Üzenetközvetítés,

Alkalmazzuk a helyes köszönést, illemszabályokat a valós élethelyzetekben.

Összefüggően fejezzék ki magukat, jussanak el a véleményalkotásig, képesek legyenek döntéseket hozni és megfogalmazni.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- Tudják gyermekeink lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását, munkahelyét, saját óvodájuk nevét.
- Megmondják születési idejüket és helyüket. tudnak különbséget tenni az évszakok között, gyönyörködnék szépségükben.
- Ismerik és megnevezik környezetükben lévő intézményeinket, üzleteinket, megcsodálják az utcán, parkban található esztétikai alkotásokat. Ismerik a háziállatokat, vadállatokat (videóról), madarakat, bogarakat. Megnevezik a környezetükben található néhány növényt, azok ápolását.
- Elemi közlekedési szabályokat gyakorolják az utcán. Tudnak tárgyakat számlálni legalább 10-ig, összehasonlítnak mennyiségeket nagyság, szín és forma szerint. Megkülönböztetik a jobbra és balra irányt, gyakorolják a helyes névutókat. Kialakul érthető beszédük, éretté válnak a más körülményekhez való alkalmazkodásra.

Munkajellegű tevékenységeink

Tevékenységünk célja: A gyermeki munkajellegű teendők megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, amelyek pozitívan befolyásolják a gyermekek munkához való viszonyulását.

A sokféle munkajellegű teendők, tevékenységek biztosításával a gyermekek jussanak el odáig, hogy szívesen és örömmel végzik a munkafeladatokat.

Továbbá célunk, hogy a gyermekeknek a munkavégzéshez szükséges képességeik kialakulhassanak, ami közben formálódhat önálló felelősségük, társas együttműködésük, kooperatív, egymásra figyelő munkavégzésük.

Feladat:

- ✓ -A felnőtt mintáján keresztül a gyermekek pozitív beállítódásának, viszonyulásának megalapozása a munkajellegű tevékenységekhez.
- ✓ Különböző típusú munkajellegű tevékenységek biztosítása, munkafolyamatainak megismertetése, s azok feltételeinek megteremtése

- ✓ A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése a munkajellegű tennivalók elvégzése során.

Óvodáskorú gyermekeink munkajellegű tevékenysége a játékból alakul ki, önként, örömmel és szívesen végzett tevékenység, eleinte elsősorban saját magukért végzik, később juttatjuk el őket oda, hogy a közösségért is szívesen dolgoznak. Kezdetben óvónőink segítségével, majd önállóan végzik az egyes munkafajtákat, megtanítjuk a munkavégzés fázisainak sorrendjére. Úgy segítünk gyermekeinknek, hogy többször éljék át velünk a munka örömét, a hasznosságát és a nehézségi fokokat.

Minden mozzanatot pozitívan értékelünk, így jutnak gyermekeink egyre nagyobb sikerélményhez, mely fokozza munkakedvüket és munkatempójukat. Nagy jelentőséget tulajdonítunk mind a három korcsoportban az önkiszolgálás szerepének, úgy, mint: a testápolás, öltözködés, étkezés, személyi- és környezetgondozás.

3-4 évesek

Részt vesznek a Gyermekek a szobanövények ápolásában, a kerti virágok gondozásában. Figyelemmel kísérik a növények fejlődését és segítenek a locsolásban, a falevelek összegyűjtésében, a kukába történő elhelyezésben. Ugyancsak figyelemmel kísérik a virágos kert gondozását, a teremben minden gyerek részt vesz a játékok elrakásában, a terem játék utáni rendbetételében.

4-5 évesek

Ebben a korban beléptetjük új tevékenységként a naposi munkát. Megismertetjük a gyerekekkel a munkafázis részmozzanatait, először az óvónő felügyelete alatt a dajka irányításával majd egyre önállóbban végzik e munkát. Főként az étkezési feladatok ellátása adja a tevékenység magját. A terítést a dajka nénivel végzik közösen, majd étkezés után is segítenek az asztal leszedésében, letörlésében.

Játékelrakásnál a naposok ellenőrzik a rendet, és a játékok helyét. Segítenek az élősarok gondozásában, locsolásában, a virágos kert ápolásában. Nagyon fontos feladatuk még az udvari játékok elrakásának a rendjére figyelni. Örömmel és szívesen végzik a feladatokat. A folyamatos tízórai ideje alatt a gyermekek az óvónő felügyelete mellett a dajka irányításával önkiszolgáló munkát végeznek.

5-6-7 évesek

Nagycsoporthoz gyermekeink már teljesen önállóan dolgoznak. A napos megválasztásakor megbeszéljük a napi teendőket, főként, ha új feladat is vár rájuk a nap folyamán. Ízlésesen, esztétikusan találunk, az evőeszközök pontos elhelyezésére mindig odafigyelünk. Az udvari játékok elrakása a nagycsoporthoz feladata. Alkalomszerű feladatokat mindig szívesen vállalnak gyermekeink. Önállóan végeztetjük környezetszépítő munkáinkat. Rendszeresen segítenek a kicsiknek az öltözködésben, az ágyazásban. Megtanítjuk gyermekeinket az önálló kerti munka végzésére és arra, hogy a munka befejezésével a szerszámokat rendbe tesszük, és a helyére visszük. Télen segítenek a hólapátolásban és a szánkók kikészítésében.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Gyermekeink szeretnek közösen dolgozni, örülnek, ha kötelességüket tudják kiteljesíteni. Önállóan, igényesen végzik a feladatokat. Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére.
- Szívesen vesznek részt a növények gondozásában. Örömmel segítenek a kicsiknek. Szeretnek meglepetést készíteni a kicsiknek, a szülőknek, óvónőjüknek, dajkánénijüknek a felnőtteknek.

A nevelési gyakorlat erőforrása

Személyi feltételek

Óvodánk teljes nyitva tartása alatt a nevelőmunkát óvónő végzi. Az óvónő személye minta a nevelésben. Nem mindegy tehát, hogy milyen az életfelfogása, át tudja-e hidalni az értékellentétet a szülők és az óvoda között. Olyan óvónőink vannak, akik szakmai tudásuk, műveltségük, mélységes gyermekszerepük magaslatán állnak. Jártasak a művészetek területein, ismerik, és közvetíteni tudják a művészetek tradicionális értékeit. Óvónőink képesek énekkel, mesemondással, bábozással esztétikai élményekhez juttatni gyermekeinket. Úgy állítják össze fejlesztő programjainkat, hogy a gyermekek pozitív önbizalma, énképe kialakuljon.

Óvónőink képesek az önművelésre, szakmai tudásuk fejlesztésére. A továbbképzéseken folyamatosan részt vesznek, bővítik tudásukat. Egy gyermekcsoport életét két óvónő irányítja.

Szükséges, hogy a párok tudjanak együtt tervezni, összhangban feladatokat megoldani. Az egészséges életmódra nevelés, a közösségi élet megszervezése, a szokásrendszer kialakításának megvalósítása érdekében szoros a kapcsolat az óvónők és a dajkák között.

Tárgyi feltételek

Ez a program, - melynek korábbi verziója alapján eddig is dolgoztunk- a művészetek eszközeivel, kíván erősebben hatni a gyermekek egyéniségére, ezért kívánatos, hogy a következő eszközök, játékok, tárgyak egészítsék ki meglévő készleteinket:

Esztétikus mesekuckó a csoportszobákban párnákkal, meseszékkel, bábokkal, és más kellékekkel (gyertyák, könyvek, "kincsesláda", stb.),

Hangszerek: furulya, dob, cintányér, ritmusbot, csörgő (mind megvan), gitár, metallofon, népi hangszerek,

Képalakításhoz, rajz, mintázás, kézi munka tevékenységekhez az eszközök rendelkezésre állnak,

Esztétikus ovigalériánk kezdettől fogva működik, ahol 5-6 művészi alkotást állíthatunk ki, évszakonként ill. aktualitásokat figyelembe véve váltunk.

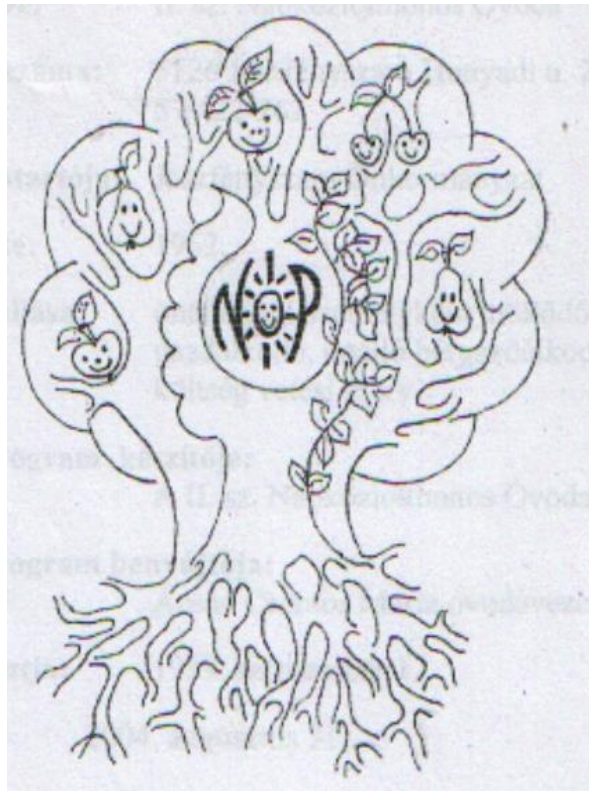
Videó- és hangfelvételeket lejátszó és felvevő készülékekkel, táblagépekkel, televízió készülékekkel rendelkezünk, amely segít bennünket a zenei élmény közvetítésében, vadállatok életének megismertetésében, óvodai élményeink, eseményeink többszöri megtekintésében.

Minden csoport rendelkezik esztétikus élősarokkal, ahol a gyermekek az ismeretszerző sétákon, kirándulásokon összegyűjtött "kincseket" helyezhetik el. A projektfalon a projektek során összegyűjtött dolgokat, tárgyakat, eszközöket helyezzük el.

Udvarunkon adott a lehetőség a mindennapos kocogás-, futáshoz. Az udvar helyet ad a bábozásnak, a dramatikus játéknak.

Szakkönyvek közül elsősorban olyan anyagok szükségesek, amely a program hatékonyabb megvalósítását szolgálja. Csoportszobáink belső esztétikájának és hangulatának kialakításához a legfontosabb és legelső lépés volt a színharmóniák létrehozása, függönyökkel, terítőkkal, kuckósítással. Ehhez vettük és a továbbiakban is igénybe vesszük pályázatainkon nyert pénzösszeget.

NÉPHAGYOMÁNY ŐRZŐ PEDAGÓGIAI PROGRAM

**„A kultúrát nem lehet örökölni
Az elődök kultúrája egykettőre
elpárolog ha minden
nemzedék újra meg újra
meg nem szerzi magának.”
/Kodály Zoltán/**

Jászfényszaru, 2010.

A néphagyományőrző óvodai gyakorlatunk célja, feladata

Programunk az „Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja” szellemében fogalmazza meg a nevelési célokat, feladatokat.

Programunk célja:

- A gyermek harmonikus fejlesztése a néphagyomány-ápolás, a természetóvás, gazdag eszközrendszerével.
- A gyermekben a hagyományok és a természet iránti fogékonyság megalapozása.
- A néphagyomány-ápolás és a természetszeretet átörökítése a gyermek érzelmein át, a családok aktív együttműködésével.

További törekvésünk, hogy a közös cselekedetek folyamatában, a gyermekekben alapozódjanak meg azok a készségek, jártasságok, melyek képessé teszik az együttélésre, majd az iskolai életmód elfogadására. (Váljanak érette a más körülményekhez való alkalmazkodásra)

Óvodai nevelésünk általános feladata:

- A gyermek testi, lelki, értelmi szükségleteinek kielégítése.
- Képességeinek fejlesztése

Nevelési programunkban ezt **alapfeladatnak** tekintjük, melynek összetevői:

- az egészséges életmód alakítása
- érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés, és a szocializáció segítése
- anyanyelvi nevelés az értelmi fejlesztés nevelés megvalósítása

A hagyományőrzésbe ágyazódó gyermeki tevékenységformák:

- a játék
- a mozgás
- a külső világ tevékeny megismerése
- esztétikai tevékenységek

Az óvodai nevelésben a néphagyományőrzés folyamatosságát a mindennapok hagyományőrző tevékenységei, és a jeles napok tevékenységei adják.

Hagyományőrzést szolgáló feladataink

-A **mindennapok** népszokást őrző tevékenységei közül a programunkban azok kapnak helyet, amelyek:

- a földhöz,
- a természethez,
- a természetes anyagokhoz való kötődést,
- a felnőttek és gyermektársak megbecsülését állítjuk előtérbe.

-A **jeles napok** kerültek programunkba, melyek jelen vannak óvodai nevelésünkben, (karácsony, farsang, húsvét) **új tartalommal bővülnek.**

Továbbá azok, amelyek hétköznapi népszokást, őrző tevékenységeit visszatérő jelképekkel, cselekvésekkel ünnepivé emelik.

-A **népi kultúra** szellemi, tárgyi alkotásai közül az esztétikai élményeket fokozó alkotások kiválogatása, ezek programunkba építése feladatunk /Pl.: népi játékszerek/

A néphagyományőrzés

Programunk sajátosságaiból fakad, hogy a nevelésben fontos szerepet kap a tárgyi és szellemi népművészet.

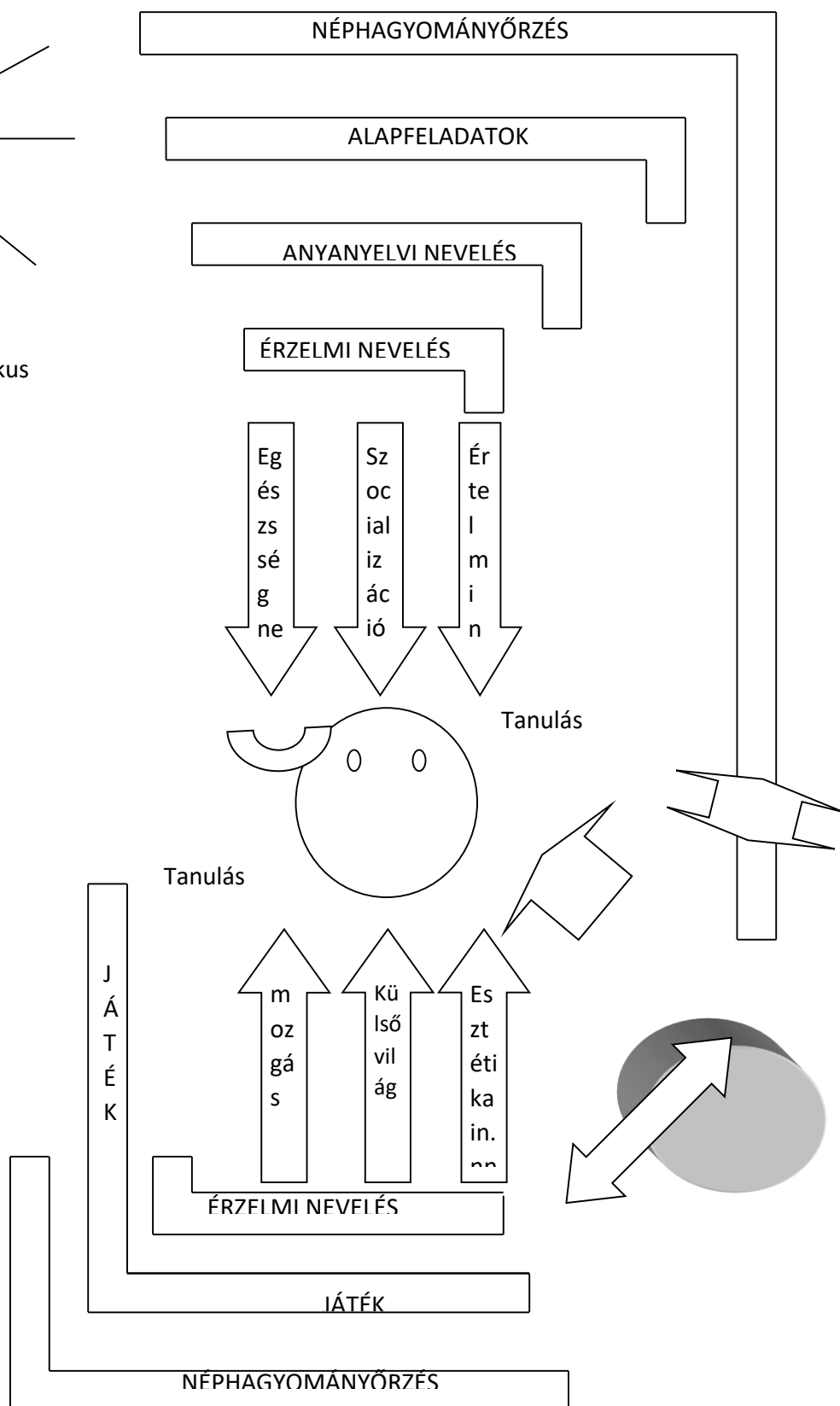
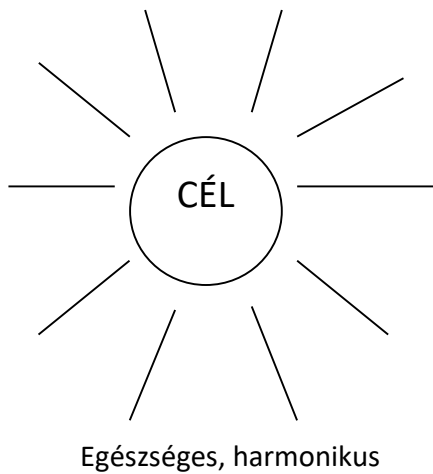
- népköltészet: **mondóka, népmese, szólások, közmondások, találós kérdések,**
- népi díszítő művészet: **fonás, varrás, tojásfestés,**
- népzene, népi játékdalok,
- népi gyermekjátékszerek és játékok,
- dramatikus népi játékok: **pl. karácsonyi pásztorjáték**

Esztétikai nevelésünk célja, feladatai:

- A szép, a harmonikus, felfogásához, átérzéséhez szükséges képességek alapozása.
- Megláttatni a szépet a környezetben, természetben, művészetben.
- Ízlésformálás, önálló alkotásra készítés, tehetségfejlesztés.

Feladataink:

- Személyes példával a művészetek, a környezet nyújtotta szépségek felismerésére, nevelünk.
- A gyermekek esztétikai igényét alakítjuk, formáljuk.

Alapfeladatok

- Az egészséges életmód alakítása,
- Az Érzelmi, erkölcsi nevelés, és a szocializáció biztosítása,
- Az anyanyelvi,- értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása

Az egészséges életmód alakítása

Célunk:

A gyermekek testi, lelki szükségleteinek, valamint mozgásigényének kielégítése során, a gyermekekben alapozódnak meg azok az egészség- és test- kulturális magatartáskészségek, szokások, amelyek az egészséges életvitelhez szükségesek.

A családok egészséges életvitelének segítése, életmódbeli szokásainak befolyásolása az egészséges nemzedék felnevelése érdekében.

-Az életmódformálás egyik lényeges célja a betegség megelőzés és az egészség megőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése, a környezettudatos magatartás megalapozása.

Feladataink:

- az egészséges óvodai környezet kialakítása,
- egészségre nevelés, gondozás

Az egészséges óvodai környezet kialakítása

Célunk:

- az egészséges, barátságos környezet kialakítása, amely lehetőséget nyújt a gyermek testi, lelki szükségleteinek kielégítésére.

Színtere: a csoportszoba és kapcsolódó helyiségei az óvoda udvara

Az óvoda épülete

- Csoportszobák falai világosak, pasztellszínűek, nagy ablakkal.
- A többszöri levegőcsere biztosított.

- A gyermekek által használt eszközök elérhető magasságban nyertek elhelyezést, melyek tisztántartásában aktívan vesznek részt.
- Élő és természetsarok minden csoportszobában biztosított.
- A mindennapi ábrázolótevékenységeknek állandó helye van.

Gondozási folyamathoz szükséges egyéb helyiségek

- Öltözőben a gyermekek váltóruhája, cserecipője, tornafelszerelése jellel ellátott helyen van. Szülők számára információs tábla minden csoportnál biztosított.

Körömkefe minden mosdókagylónál rendelkezésre áll. A WC helyiségeket válaszfal határolja el, amely biztosítja az intimitást.

„Az egészség nagy kincs, az egyetlen, amely arra érdemes, hogy ne csak időt, verejtéket, fáradtságot, vagyont vesztessünk rá...” /3/

/Montaigne /

Egészségre nevelés, gondozás

Célunk az egészség gondozáshoz szükséges készségek alapozása.

Életritmus kialakítása: melyet napirend rugalmassága, részben folyamatos volta, kötetlensége jellemez.

Folyamatos játéktevékenységben, azonos időben ismétlődnek:

- + étkezések,
- + mindennapos testnevelés,
- + mese,
- + levegőzés,
- + séta,
- + udvari játék
- + pihenés.

Táplálkozás.

Hetente rendszeres zöldség- gyümölcsnap

- Az étkezés óvodai feltételei önkiszolgálással és naposi tevékenységekkel valósulnak meg.
- Esztétikus terítés, kulturált étkezési szokások megismertetése, gyakoroltatása.
- A gyermek szükségleteinek kielégítése az egésznap folyamán.(Pl. folyadék)

Testápolás.

- Gyermkeink tisztaságigényének, egészségügyi szokásainak megalapozása.

A gyermek helyes kézmosásra, kéztörlésre szoktatása. A fogmosás technikájának megismertetése, mindennapos gyakoroltatása, a fogmosás eszközeinek rendben tartására szoktatás. A fésű használatának bemutatása, gyakoroltatása, szükség szerinti segítségnyújtás.

- Az önállósághoz szükséges készségek elsajátítását az óvónő –gyermek és az
- dajka - gyermek közötti meghitt kapcsolat megléte segíti.
- Fontosnak a felnőtt állandó segítőkéz jelenlétét, példamutatását.

Öltözködés.

Gyermekeink ruházata a sokféle tevékenység gyakorlásához, az időjárás változásaihoz igazodó, kényelmes, könnyen fel- és levehető legyen.

-A felöltözésnél, vetkőzésnél egyéni szükséglet szerinti segítségnyújtás.

- Ruhák összehajtásának, az öltözőben, való rendben tartásának megismertetése, elvárása.(játsszoruha, váltócipő, pizsama, gumicsizma, tornaruha)

Mozgás.

Belső igény, élmény a gyermekek számára, amit felszabadultan, jókedvűen, örömmel végez.

- Gyermekeink mozgásigénye egyénileg eltérő.
- Mozcásigényük kielégítésére változatos tevékenységet biztosítunk.
- A csoportszobában elhelyezett mozgásra készítő tornaszerek használatával, szervezett mozgásos játékok megismertetésével és gyakoroltatásával

Egészség védelem, edzés.

Gyermekeink minden évszakban sok időt töltenek a szabadban, időjárástól függetlenül (esőben, hóban) időjárásnak megfelelő ruházatban.

Mindennap biztosítjuk a gyermek levegőzését,(mínusz 10 fokig kimegyünk az udvarra.)

Az egészségük megóvása érdekében gondot fordítunk a környezet tisztántartására, portalanításra, szükség szerinti fertőtlenítésre.

Környezeti ártalmak kiküszöbölésére, keverőfejes csaptelep felszerelése biztosított.

A testi épség védelme, a baleset megelőzés érdekében az eszközök és használati tárgyak ellenőrzése és karban tartása folyamatosan történik.

- Önmaguk és társaik testi épségének megóvására neveljük gyermekeinket

- Figyelmet fordítunk a nap káros hatásainak kiküszöbölésére.

(árnyas helyek)

Pihenés, melynek feltételei:

- tiszta rendezett környezetet biztosítunk,
- pihenéshez szükséges személyes tárgyak – egyéni eltéréseket
- figyelembe véve
- nyugodt elalvást, segítő légkört (mese, halk zene friss levegő) biztosítunk.
- az aludni nem tudó gyermekeket csendes, másokat nem zavaró tevékenységre szoktatjuk

Feladataink

-A fejlesztés érdekében megismerjük, a gyermekek otthoni életritmusát, étkezési és egyéb egészségügyi szokásait.

- Figyelemmel kísérjük a gyermek egyéni adottságait, egészségi állapotát (táplálkozási, egyéb allergia, mozgásszervi rendellenesség)

- Együttműködünk a szülőkkel, az egészségügyi szakemberekkel. Elsődlegesen a betegségek megelőzése érdekében.

- A balesetek megelőzése.

Magában foglalja: személyi, tárgyi feltételek biztosítását.

-Az eszközök, használati tárgyak épségének figyelemmel kísérése, hibaforrások megszüntetése, megszünttetése.

-A gyermekekkel közösen népi táplálkozásból ismert ételeket készítünk.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- + A gyermekek teljesen önállóan felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.
- + -Tisztálkodási eszközökre vigyáznak, használat utána helyére teszik.
- + Zsebkendőjüket önállóan használják tüsszentéskor, köhögéskor egyaránt.
- + Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztatnak, önállóan töltenek vizet.
- + Megfelelően használják a kanalat, villát, és a kést.
- + Esztétikusan terítenek, tisztán étkeznek. Étkezés közben halkán beszélgetnek.
- + Teljesen önállóan öltöznek. Ruhájukat ki-be gombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.
- + Ruhájukat színére fordítva, összehajtva a helyére teszik.
- + Környezetükben rendet tartanak, ügyelnek saját külsejükre.
- + Igényükké válik a rendszeres mozgás és beépül szokásrendszerükbe.
- + Képesek lesznek szükségleteik felismerésére, kielégítésére, mozgásigényük szándékos irányítására.

Az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása

Célunk:

-A gyermek biztonságérzetének megalapozása, önbizalom erősítése, a szocializálódás elősegítése, és állandó értékrend.

-Az aktív érzékenység alapozása az emberi és természeti környezet hatásaira, annak elfogadására és megértésére nevelés, hogy az emberek különböznek egymástól.

-A hagyományörzés és természetóvás motiváló hatásának folyamatos éltetése.

Feladataink

- Családi háttér ismeretében igyekszünk megismerni, megérteni a gyermek érzelmi megnyilvánulásait
- Alkalmat és lehetőséget teremtünk a gyermek pozitív érzelmeinek kiváltására.
 - a testi szükségletek kielégítésével,
 - a derűs, biztonságos környezet létrehozásával,
 - a „kötődés”-szükséglet kielégítésével,
 - a megerősítő, elfogadó magatartásával,
 - az értékek, élmények nyújtásával.
- Tudatosan törekszünk saját érzelmi kifejezőmódunkat hitelessé, sokszínűvé tenni és a gyermeki érzésvilágba való beleélési képességünket, fejleszteni.
- Átérezzük, hogy a gyermek-óvónő és a gyermek-gyermek viszonyát az együttes tevékenységek élményei határozzák meg.
- Alakítjuk a gyermek erkölcsi érzelmeit: Pl.:
 - szerelem,
 - barátság,
 - tisztelet.
- Formáljuk erkölcsi tulajdonságait: Pl.:
 - tettegyűjtés,
 - eggyűjtés
 - bátorság
 - segítőkézség
 - önzetlenség
 - figyelmesség
- Tudatosan ébren tartjuk, fejlesztjük a gyermek intellektuális érzelmeit:
 - a kíváncsiságot,
 - a rácsodálkozást,
 - a felfedezést,
 - a sikert,
 - az aktivitást.

Mindezt a néphagyományőrzés és természetszeretet hatásrendszerével.

- Esztétikai érzelmek alakításában a harmonikus környezet, a népművészeti alkotások, nyújtotta élményekre, építünk.

- Fokozzuk a szülőkben az igényt, felelősséggel vegyenek részt gyermekük:

- testi

- érzelmi, erkölcsi,

- értelmi fejlesztésében, felhasználva az óvoda nyújtotta lehetőségeket.

A néphagyományőrzés az érzelmi nevelés hatékony eszközeként vonul végig, a programunkon.

Az **óvoda** és a **család** együttműködésében és kölcsönhatásában valósul meg.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére.

- A gyermekek szívesen járnak óvodába, szívesen játszanak együtt, képesek lesznek más csoportokkal való együtt működésre, képesek elfogadni, hogy az emberek különböznek egymástól.

- Közös tevékenységekben aktívan és érdeklődéssel vesznek részt.

- Természetessé válik az egymásnak való segítség, érdeklődnek egymás iránt.

A szocializálódást segítő nevelés

Célunk:

-Az együttéléshez szükséges készségek, jártasságok formálása, amelyek általalapozódnak a szocializálódáshoz szükséges erkölcsi, akarati, tulajdonságjegyek.

- „Kiegyensúlyozott, boldog gyerek” állapot létrehozása.

A szocializálódás alakulásának szinterei:

1. A gyermek befogadásának időszaka

2. Együttlét a mindennapokban.

3. Óvodai ünnepnapok.

1. A gyermek befogadásának időszaka

Célja: A gyermek az új környezetben minél rövidebb idő alatt szerezzon olyan biztonságérzetet, amely meghatározza a további szociális viselkedésének alakulását.

Feladataink:

- + Óvónőink az óvodába lépés előtt kapcsolatot teremtenek, ismerkednek a családokkal.
- + -A gyermekek előjegyzése alkalmával lehetőséget teremtünk, hogy az udvarban, a leendő csoportszobában szétnézessenek, játszhasanak.
- + -Az első szülői értekezleten megbeszéljük a fokozatos beszoktatás kezdési időpontját és menetét, figyelembe vesszük a szülők kéréseit.
- + -A nevelési év kezdetén a régi gyermekeket felkészítjük az új társak fogadására.
- + -Az óvodába lépéshez barátságos, meleg légkört, környezetet alakítunk ki, kuckókkal, tevékenységre készítő eszközökkel.
- + Szeretetteljes magatartásunkkal, az egyes **szülőhöz, gyermekhez** elfogadó odafordulással segítünk az „átállás” nehéz folyamatában.
- + -Az évközben érkező gyermekek fogadásában is körültekintően járunk el.

Programunk a befogadási időszakot tekinti a családdal való együttnevelés kiindulópontjának.

Együttlét a mindennapokban

A befogadás időszakában szerzett pozitív érzelmi benyomások, kedvező érzelmi hatások segítik a gyermeket a szociális tanulás folyamatában.

Az egyes gyermek szociális viselkedésének szintjét befolyásolja a gyermek kommunikációs fejlettsége.

A közösen átélt élmények a gyermekben az újra átélés vágyát erősítik, együttműködés reményében alkalmazkodásra serkentik.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Feladataink:

- + -A megteremtett bensőséges kapcsolatokat a mindennapok tevékenységformáiban, a gyermek szocializációs fejlődése, fejlesztése érdekében segítjük, követjük.
- + -A gyermekekről szerzett benyomások segítenek bennünket az egyéni bánásmód megválasztásában.
- + -A **különleges gondozást, bánásmódot**, igénylő gyermekeket elfogadó szeretettel, példát mutató figyelemmel segítjük.
- + Lehetőséget nyújtunk arra, hogy a gyermek gyakorolja azokat a viselkedési, udvariassági formulákat, amelyek az emberi kapcsolattartáshoz, a csoportban éléshez nélkülözhetetlenek.
- + Közös élményekkel az összetartozás érzését erősítjük.
- + -A csoportban kialakult biztonságot nyújtó szokásrenddel segítjük elfogadtatni a gyermekekkel a csoport viselkedési szabályait.
- + Igyekszünk hangnemmel, szeretetteljes kapcsolatteremtő stílussal mintát mutatni a gyermeknek, szülőknél, mely utánpótlásra ösztönzi.

3. Óvodai ünnepnapjaink

Programunk tartalmából fakad, hogy a néphagyományörzés erősíti az óvodai élethagyományait.

A népszokásörző és a természetóvó jeles napokkal gazdagítja.

Egy-egy eseményt mindig izgalmas készülődés előz meg. Ez az ünnepre hangoló örömteli közös tevékenykedés a gyermek szociális viselkedésére is maradandó hatást gyakorol.

A mindennapokhoz kapcsolódó gyermeki élet ünnepei

Programunkban hagyománya van a gyermekek születésnapjára, ill. névnapi köszöntésének.

A gyermekek számára fontos ünnep az Édesanyák ünnepnapja.

A mindennapokhoz kapcsolódó hagyományörző életmód szokásörző napjai

Jeles napok, ünnepnapok

- a népszokást őrző jeles napok,
- a természetóvó jeles napok.

A *népszokást őrző jeles napok* cselekményeit meghatározott bevett szokások szabályozzák. Ebben a folyamatba, a lényeg: mindennek eljön az ideje, amire minden évben ugyanakkor, és ugyanúgy illik készülni.

Az újra átélés cselekvésre késztet, motivál, a nagyobbak már a készülődés során felidéznek emlékeiket. A kisebbek megérik növekedésük távlatát: "ha nagy leszek én is..."

Az évről évre visszatartó hagyományok biztonságot, megnyugtató eligazodást jelentenek a gyermekek életében, erősödik a valahova tartozás érzése.

(jeles napok felsorolása az „évkörben”)

A *természetóvó jeles napok* a gyermek érzelmein át, ismerkedik az élővilággal./ a madarakkal, a földdel, a fák számára „társ”/. Természetes legyen számára, a folyamatos gondozás, törődésen túl az „ünneplésük”. (a Föld napja, stb.)

Feladataink:

- -A mindennapok együttélésében gyakorolt viselkedést, a jeles napok szokásaival, viselkedésmintáival gazdagítjuk.
- -Az ünnepi készülődések élményeit hittel teli ünnepelni tudásunkkal tesszük maradandóvá.
- Ezt erősítjük öltözkönnkel és az ünnepnapok másságával.
- -Az ünnepi készülődésben az érzelemfokozó hangulati elemeket helyezzük előtérbe, az ünnepnap a gyermekeknek a kiteljesedést adja.
- Egyes ünnepi előkészítésbe bevonjuk a szülőket.
- Alkalmat teremtünk a néphagyományokhoz kapcsolódó szokások megismerésére. A közös élmények, tevékenységek állandó körforgása, a megerősítő szeretet kialakítják a gyermek biztonságérzetét.

Fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

- A gyermekek igényévé válik a társas együttélés, viselkedés normáinak betartása.
- Konfliktusok megoldásánál képesek a kompromisszumra.
- Éretté válnak más körülményekhez való alkalmazkodásra.
- -Az évről évre visszatérő tevékenységek, által kialakul a gyermek biztonság érzete.
- Közös élmények, tevékenységek által megismerik a néphagyományhoz tartozó szokásokat.

**„A kisgyermek amit hall, elfelejti, amit lát is ,már inkább megjegyzi, de amiben
tevékenyen ő is részt vesz, az bizonyára bevésődik az emlékezetére.” /4/**

(Kodály Zoltán)

Anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Célunk:

- A gyermekek értelmi képességeinek alapozása, fejlesztése.
- **Aktív cselekedtetéssel, az érzelmi hatások felerősítésével eljuttatni a gyermeket a szimbolikus, egocentrikus gondolkodástól a szemléletes, tapasztalatokon alapuló gondolkodásig, fogalomalkotásig.**

Feladataink:

- A játéktevékenységen keresztül ismerjük meg a ránk bízott gyermekek egyéni sajátosságait.
- Követjük, fejlesztjük képzeteiket, gyakoroltatjuk funkciókat.
- Nyújtunk élményeket, érzelmi hatásokat, melyek erősítik a cselekvésen keresztül szerzett ismereteiket.
- A megfigyelés során, számon tartjuk, azokat a gyermekeket, akiknél nem tapasztalható:
 - belső szükségletből fakadó érdeklődés
 - nem fejtenek ki alkotó tevékenységet
 - társas kapcsolatokban nem kezdeményezők
- Változatos tevékenységek biztosításával szereztetünk tapasztalatok a természeti és társadalmi környezetből.
- Megfigyeléseink során tapasztalatokat gyűjtünk a gyermek mozgásfejlettségéről.

-A családdal együttműködve alakítjuk ki az egyes gyermekhez igazodó módszereket, mellyel az érintett gyermeket elindítjuk a fejlődés útján.

-A gyermek a differenciált bánásmód hatására jut el a saját értelmi képességeinek legmagasabb szintjére.

„Minden nemzetnek fő kincse a nyelve.” /5/

(Gárdonyi Géza)

Anyanyelvi nevelés

Célunk:

- A gyermek beszédképességének gondozása, fejlesztése.

- Oldott, derűs légkör teremtése, amelyben a gyermek természetes közlési vágya, kapcsolatteremtő beszédképessége fejlődik és fejleszthető.

- A gyermek intenzíven részesüljön az anyanyelv élményében:

A mindennapos mesélés, mondókázás,

hagyományápoló tevékenységek gyakorlása által.

Feladataink:

- Megismerjük a családok anyanyelvi kultúráltságát

-Nyitott légkört teremtünk, hogy a szülő megnyíljon.

- Figyelmet fordítunk beszédünk hangszínére, erősségére és tempójára.

- Figyelmet fordítunk:

- a beszédkedv fenntartására
- a gyermekek meghallgatására
- a gyermeki kérdések érvényesülésére

- Gazdagítjuk a gyermekek szókincsét:

- társasjátékok,
- szerepjátékok párbeszédei,
- mozgásos játékok szabály megfogalmazásai,
- népszokásörző tevékenységek által,
- tudatosan kezdeményezett párbeszéd, beszélgetések segítségével.

- Beszéltetés és beszélni hagyás közben alakítjuk önuralmát.

- Figyelemmel kísérjük az egyes gyermekek beszédértési és beszédtechnikai szintjét.

- Felismert beszédzavar, hibák esetén, szülővel, szakemberrel együttműködünk.

- Anyanyelvi nevelés szerves része a képeskönyvek nézegetésén keresztül, a könyvek szeretetére, „olvasására” nevelés.

- Hagyjuk érvényesülni a tájegységünk nyelvjárását (szavak utáni „e” hang)

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

- érthetően, folyamatosan kommunikál,

- gondolatait, érzelmeit életkorának megfelelő tempóban, hangsúllyal tudja kifejezni.

- tisztán ejti a magán és mással hangzókat.

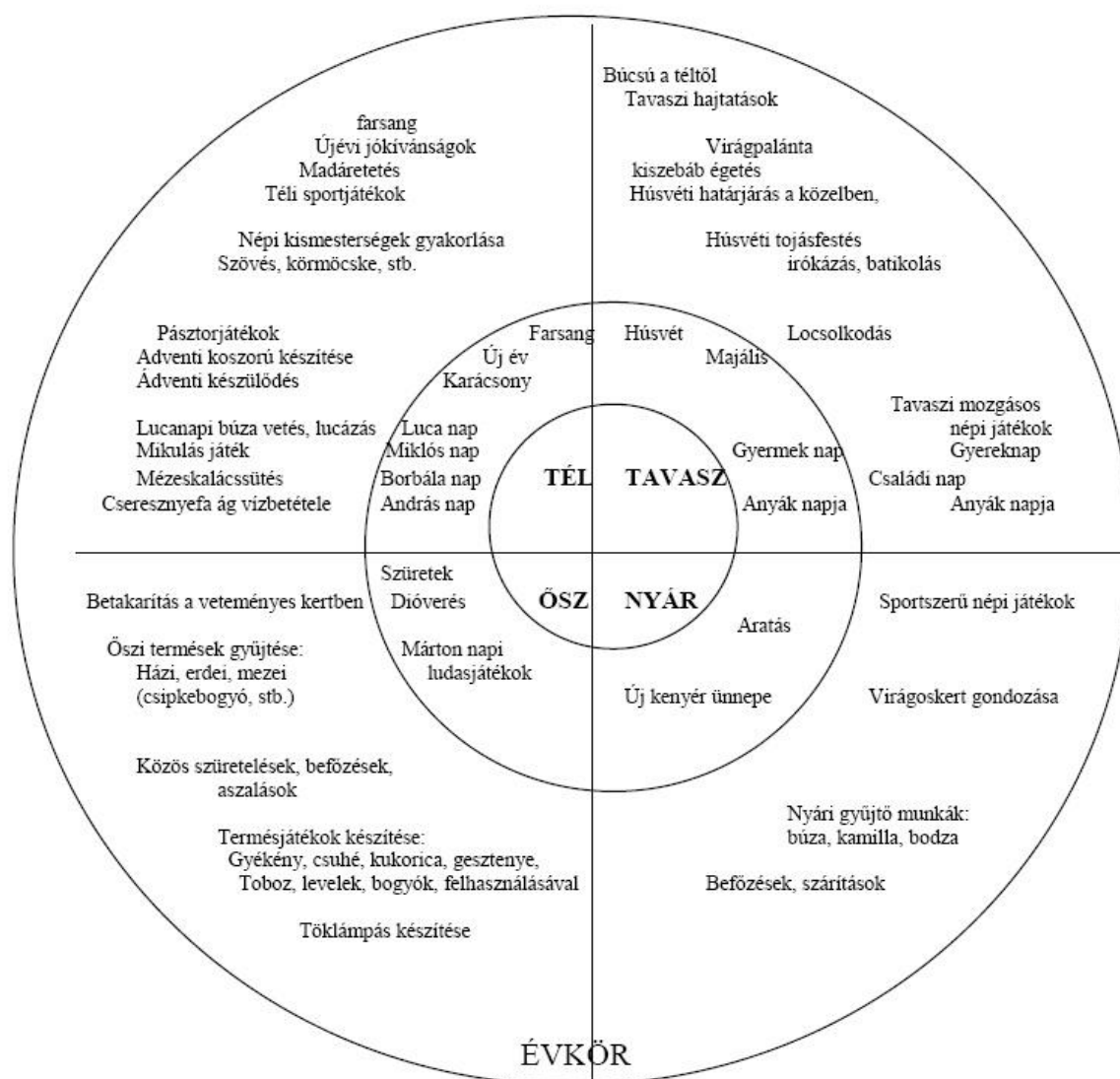
- végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.

Az óvodai élet tevékenységformái az óvodai nevelés területei:

- 1./ Játék
- 2./ Vers, mese.
- 3./ Ének, zene, énekes játék, tánc.
- 4./ Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.
- 5./ A külső világ tevékeny megismerése
- 6./ Mozgás

Néphagyományörzés a nevelés folyamatában

Célunk: az óvodai nevelésben is a múlt értékeinek átörökítése, éltetése.

**„...s nem szűntem örvendezni magamon, hogy
ami tetszik, azzá változom.” /6/
(Szabó Lőrinc: Tücsökzene)**

Játék

***Játék:** a gyermek létfontosságú alaptevékenysége,*

- + örömforrás,
- + önmagáért való,
- + játék közben ismerkedik a világgal, tapasztalatokat szerez, reagál,
- + sokféle mozgásban kipróbálja erejét, ügyességét, térben egyre ügyesebben mozog
- + a játék állandó erőforrás,
- + az érzelmek megjelenésének domináns tere.
- + a játék kiemelt jelentőségű a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő élményt adó tevékenység

Az élményeknek meghatározó szerepük van a játékban. Élményei, tapasztalatai feldolgozásában, a maga kedvére alakítja át a megfigyelt valóságot. A gyermek állandó belső késztetést, hajlandóságot mutat a játékra. A játék a vágy megjelenítése is, kívánsága, óhaja mindig beteljesülhet.

A társigény, az ötletek, elfogadására ösztönzi, az együttjátkozás együttműködést alakít ki.

A választás és vállalás önkéntessége, az utánozó beleéléssel, fantáziával játszás képessége önkifejezésre készíti.

Célunk:

Feledésbe merült, vagy éppen a mai generáció számára ismeretlen játékok, népszokások, néphagyományok, hagyományőrző tevékenységeket – köztük a Jászságra jellemzőeket – felelevenítsük.

Feladataink:

A játék feltételeinek biztosítás:

Léghkör: Biztosítjuk a nyugodt, biztonságot keltő, szeretetteljes légkört.

Hely: Csoportszobában kuckókat hozunk létre.

Az udvaron is biztosítjuk a változatos játék lehetőségét

Játékidő: A napirendben szereplő tevékenységek belesimulnak a játék folyamatába. Kivételt képeznek a konkrét szervezést igénylő foglalkozások.(testnevelés, ének)

Játékeszköz: - a maiakat harmonikusan egészítjük ki a népi játékeszközökkel.

- természetes anyagból készültek
- lehetnek a környezetben fellelhető dolgok, tárgyak (pl. ág, bot, kavics)
- báb, dramatikus eszközök (biztosítjuk kézközelbe felnőttek ruhadarabjait, kalap, tarisznya) – a gyermeki önkifejezés módokat teljesítik ki.

A játék tartalma:

A hagyományőrző életmódban a játék „klasszikus” tartalma kiegészül a népi játékokkal.

Ezek közé sorolhatók:

- *az énekes-táncos játékok* (szembekötősdí, gyűrűsdí, párcserélő játékok, fogyó-gyarapodó, leánykérő játékok...)
- a mozgásos és küzdő játékok* (versengő, váltást tartalmazó játékok, sorjáték, hidasjátékok...)
- *népszokásőrző dramatikus játékok* (jeles napokhoz kötődő játékok)
- *népi játékszerkészítések* (bábuk, rongybabák, csutkababa, töklámpás)

A szabad játék biztosítása:

Az óvónő biztosítja a gyermek számára az önállóságot, szabadságot,

- a játéktevékenység kiválasztásában,
- játék eszközök megválasztásában,

- a társak megválasztásában,
- a gyermeki játékelgondolás megvalósulásában,
- játszóhely megválasztásában, megválasztásában és kialakításában

Viszonyulásunk a gyermek játékához:

- a felnőtt beavatkozás csak mintaadás
- megoldási lehetőséget állítunk fel
- testi épség megőrzése érdekében avatkozunk be,
- mérlegeljük, hogy a gyermek játéka igényli-e egy-egy újabb ötlet, eszköz adását, bekapcsolódásunkat,
- tudatosítjuk a szülőkben a játék személyiségfejlesztő hatását.
- értelmi képességek (észlelés, emlékezet, képzelet stb.)

- + érzékszervek működése
- + mozgáskészségek fejlődése
- + erkölcsi szokások felismerése, elfogadása
- + beszédképesség fejlődése
- + érzelmeinek kezelését gyakorolja
- + felerősíti a szocializálódás folyamatát

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

Képesek több napon keresztül egy-egy játéktémában közösen részt venni.

- Szimbolikus játék során képesek szerepeket vállalni, megosztani, arról lemondani.
- Saját elképzeléseiknek megfelelően próbálkoznak játékeszközök készítésével, azokat játékukban alkalmazzák.(dramatizálás, bábozás)
- Alkalmazkodnak egymáshoz és betartják a játékszabályokat .- Gyűjtő munkák, séták kirándulások során megismerkednek a természet kincseivel, azokkal manipulálnak, alkotóan tevékenykednek.
- Megismerkednek a játékok, építőelemek tulajdonságaival (szín, alak, forma, nagyság)
- A velük való tevékenység során fejlődik finom mozgásuk.
- Változatos játéktevékenységek gyakorlásával fejlődik önismeretük.

Mozgás

Mozgásfejlesztésünk célja:

- ❖ -A természetes mozgáskészségek fejlesztése, stabilizálása.
 - ❖ -A mozgáselemek beépülésének segítése a természetes mozgások sorába.
 - ❖ -Az egészséges testi fejlesztés, ami a következők szerint tagolható.
- a testi képességek és az ellenálló képesség alakítása, a szervezet erősítése, edzése
 - differenciált terheléssel az egyensúlyérzék, a ritmusérzék, a motorikus képességek fejlesztése, a testséma és a helyes testtartás kialakítása,
 - a térbeli, időbeli tájékozódás fejlesztése, oldaliság kialakítása
 - a mozgásműveltség, a mozgáskoordináció fejlesztése, különösen a népi mozgásos és egyéb játékok által,
 - az egészséges életmódra való készségek, jártasságok alapozása,
 - a rendszeres, aktív mozgáshoz szoktatás, a mozgásszükséglet fenntartása,
 - családi szemléletformálás,
 - egészségóvás megelőzéssel.

A mozgás tartalma:

- szabadjátékban, spontán mozgás:
- mozgásos népi játékokkal bővítjük udvari játékainkat (szembekötősdí, célbadobások, kötélhúzás, ugróiskola)
- a gyermekek különböző terepeken gyakorolják a természetes egyéb mozgásokat is (fogó, gurulások, futások, labdajátékok)
 - a,/ A mozgásos játék során is a gyermek választja meg játékát, társait.
 - b,/ A szabadidőben zajló szervezett mozgásos játékokban a gyermekeink önként vesznek részt.
 - c,/ Figyelünk a balesetmentes helyszínek, eszközök biztosítására, egymás testi épségének megóvására nevelünk.
- szervezett testnevelés:- kötelező testnevelési foglalkozások, mindennapos testnevelés
 - tartalmát a természetes emberi mozgások, járás, futás, ugrás, dobás, kúszás, mászás, egyensúlyozások, mozgásos játékok alkotják.
 - a,/ tartásjavító és lábtorna, alkalmanként a mindennapos testnevelésbe és testnevelés foglalkozásba beépítve.

Feladataink:

- tapasztalatokat szerzünk a család mozgás kultúrájáról, a gyermek mozgásfejlettségi szintjéről,
- mozgásos játékokat kezdeményezünk, vagy a gyermekek spontán kezdeményezéseit erősítjük,
- céltudatosan szervezünk népi mozgásos játékokat teremben, udvaron,
- testséma kialakítását kiemelten kezeljük,
- szervezett testnevelés fejlesztő hatását tudatosan tervezzük, figyelmet fordítva a lábstatikai elváltozások megelőzésére, tartás rendellenességek megelőzésére.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- + szívesen kezdeményezik a mozgásos népi játékokat, melyet kitartóan végeznek.
- + Fejlődik a gyermekek nagymozgása, finom mozgása, egyensúlyérzékelése, mozgása összerendezetté válik.
- + Ismerik az irányokat, térben tájékozódnak.
- + Tudnak ütemtartással járni, képesek gimnasztikai gyakorlatok esztétikus kivitelezésére.
- + eszközöket, kéziszerket biztosan használja.

„ A gyermeknevelés legfontosabb és legnehezebb feladata a segítségnyújtás, hogy a gyermek megtalálja az élet értelmét. Ehhez azonban sok tapasztalatra van szüksége. A kicsiny gyermekhez ezt a tudást az irodalom közvetíti. „ /7/

(Brúnó Bettelheim)

Vers, mese, dramatikus játék

A néphagyomány-ápoló óvodai programunkban a mese, vers, mondóka anyagot zömmel a népköltészet tárházából származtatjuk.

Irodalmi nevelésünk célja, feladatai:

- A gyermek szívesen hallgassa a mondókát, verset, mesét, váljon az irodalmi élmények érzékeny, aktív befogadójává.
- A változatos irodalmi élmények nyújtásával a vágy felébresztése, a könyv, a színház, a Múzeum értékei iránt. A későbbiekben így válik a gyermekből lelkes olvasó, színház- és múzeumlátogató, az esztétikai élményekre érzékeny, művelt ember.

Irodalmi anyag tartalma:

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

- népi mondóka: nagy része mozgással is lejátszható, ezen mozgásos játékok nagy segítséget nyújtanak a mozgáskoordináció, egyensúlyérzék fejlesztéséhez, térérzékeléshez, egymásra figyeléshez, érzékszerveink megismeréséhez, ritmusérzék alakításához. Szerepük van az óvónő-gyermek, gyermek-gyermek közötti érzelmi kötődés megszilárdításában.

- mese: a gyermek számára a mesehallgatás lelki szükséglet, általa erkölcsi világképet kap.

Népmesék lehetnek: állatmesék, novellamesék, tündérmesék,

- találós kérdések, szólások, közmondások,

- dramatikus népszokások: - melyek nagy szerepet kapnak a néphagyomány-ápoló irodalmi nevelésben,

- klasszikusaink, mai magyar költőink versei, elbeszélései, meséi

Fontos: az anyagválogatásban az egyensúly megteremtése.

Feladataink:

- benyomásokat szerzünk a család irodalmi, művészeti érdeklődéséről, a gyermek otthoni élményeiről,

- drámapedagógiai szemlélet jegyében segítjük a gyermek önálló dramatikus, bábos kezdeményezéseit, ehhez kapcsolódó dramatikus játékokat kezdeményezünk,

- irodalmi foglalkozásainkat kötetlen formában szervezzük,

- építünk a spontán helyzetekre,

- állandó helyet biztosítunk,

- rendszeresen visszatérő hangulatkeltő elemeket alkalmazunk (pl. gyertyagyújtás)

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén:

- A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat.

- Várják, igénylik a mesehallgatást.

- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak az óvoda kiscsoportosainak és maguk szórakoztatására.

- Megjegyeznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset és 15-20 mesét.

- Tudnak meséket, történeteket kitalálni.

**„ Dínom - dánom dobot vernek
Szép jász kislányt öltöztetnek.
Jár a papucs, jár,
Mindefelé jár. „/ 8 /**

Ének, zene, énekes játék, tánc

Zenei nevelésünk célja:

- Az énekes játékok, a zene, a tánc megszerettetése, a szép tiszta éneklésre való szoktatás.
- A gyermekek zenei hallásának, ritmusérzékének, zenei emlékezetének fejlesztése.
- Játékos zenei alkotókedvük ösztönzése.
- Esztétika, zenei ízlés és mozgáskultúra formálása.

Zenei nevelésünk tartalma:

- népi mondókák,
- pentaton karakterű, 6 hangterjedelmű népi dalos-játékok,
- a zenehallgatás dalanyaga (hangulatokat, érzelmeket közvetítsenek,
- mintát nyújtanak),
- az énekes népszokások,
- a készségfejlesztés zenei elemei.
- A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is.
- Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Mondókák játékok szerint: ölbevevők, cirógatók, csiklandozók, tapsoltatók, ujj - és tenyérjátékok, lovagoltatók, csúfolók, kiszámolók.

Dalos játékok: állathívogatók, naphívogatók, esővárók, játékra hívogatók, lánykérők, kifordulós játékok, kapus játékok, sorjátékok.

A gyermekjátékokban előforduló egyszerű táncos mozgások, változatos mozdulatok és térformák kényszer nélkül fejlesztik a gyermekek ritmusérzékét, mozgását.

Dalanyag 3-4 éves korban

7-8 mondóka egyszerű ritmussal (tá-ti-ti).

Dalanyag 4-5 éves korban

5-6 mondóka.

14-15 játékos dal (l, sz, f, m, r, d)

Dalanyag 5-6 éves korban-+

5-6 mondóka.

18-20 játékos dal, műdal, népdal (d , t, l, sz, f, m, r, d)

Zenehallgatás anyagát népdalok ,és műdalok alkotják, élő előadásmódban.

Nemzetiségi zenehallgatási anyagok igényes válogatása

Az óvodában játszható énekes népszokások:

Lucázás,

Pásztorjáték,

Farsang,

Kiszebáb égetés,

Lakodalmas.

Feladataink:

- szeressünk, és tisztán énekeljünk,
- mindennapos éneklés belső igényünkből fakadjon,
- kapcsolódjunk spontán játékhelyzetekhez,
- zenei nevelés kötött és kötetlen formában tervezzük,
- igényesen válogatott kortárs, nemzetiségi és művészeti alkotások megismertetése

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek örömmel játsszák az énekes játékokat.
- A gyermekek gátlás nélkül egyedül is tudnak énekelni.
- Tudnak élvezettel figyelni a zenehallgatásra.
- Megkülönböztetik a zenei fogalompárokat.
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.
- A harmonikus, ritmikus mozgásuk alakul, ami a tánc alapja.

Rajzolás, festés mintázás, kézi munka

Vizuális nevelésünk célja:

- A gyermekekben formálódjanak a vizuális alkotáshoz, a befogadáshoz szükséges készségek.
- A gyermekek a hagyományos óvodai ábrázolás eszközei és technikái mellett ismerjék meg és használják a régi gyermekkor játékkészítő és a népi kismesterségeket, őrző technikáit, eszközeit.
- Alakuljon kézügyességük, vizuális alkotókészségük és esztétikai igényük a múlt, a jelen, értékei iránt. Alapozódják a „művészeti látás” képessége.

A vizuális tevékenység tartalma:

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

- A tevékenységformák a hagyományőrző díszítő művészet technikáival bővülnek.
- Megjelennek a népi kismesterségeket őrző elemek.
- Hagyományőrző elemek:
 - népi kismesterségek technikái (varrás alapelemei, batikolás,)
 - játékeszköz készítés technikái (rongybaba, csutkabáb)
 - a jeles napok „jelkép-készítő” „technikái” (adventi koszorú, mézeskalács, farsangi maszk készítése, Luca búza vetése, tojásfa készítése)

Az előzőek megvalósulásához természetes anyagokat szerzünk be:

- termések: kukorica, gesztenye, csuhé, zöldségek, stb.
- növények: nád, sás, gyékény, szalma, vessző, stb.
- állati eredetűek: toll, méhviasz, bőr, stb.
- textíliák: fonalak, spárgák, agyag, homok, kavics, stb.

Feladataink:

- megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás, és a kézi munka különböző technikai alap elemeivel és eljárásaival.
- Bevonjuk a szülőket a óvodai készülődésbe,
- Megismerjük a gyermekek vizuális készség szintjét,

- A gyermek számára választási lehetőséget adunk: /anyag, téma, technika/
- A foglalkozásokat kötetlen formában tervezzük, kezdeményezzük, mikrocsoportos formában, hetente egy alkalommal.
- Ebben a szervezeti formában biztosítjuk az egyéni segítségnyújtás lehetőségét, ahol minden gyermek megalkothatja az ajánlott eszközökkel elképzeléseit.
- A vizuális technikák gyakorlására egész nap teret biztosítunk a gyermekek számára.
- A nyugodt vizuális alkotáshoz, eszköztároláshoz kézműves sarkot alakítunk ki.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A képalkotásban egyéni módon jelenítjük meg élményeiket, elképzeléseiket.
- A gyermek alkotására jellemző a részletező formagazdagság, a színek egyéni alkalmazása.
- Örülnek alkotásaiknak és a közösen készített kompozícióknak.
- Téralakításban, építésben bátrak ötletesek, együttműködők.
- Rácsodálkoznak a szépre, tudnak gyönyörködni benne.
- Beszélgetni tudnak az alkotásokról, megfogalmazzák értékítéletüket.

**„ A környező világ iránti érdeklődés velünk együtt születik.
Születésünk pillanatától egy bonyolult és elkápráztató világ felfedezői vagyunk.
Vannak emberek, akikben ez a szenvedély az idő múlásával, vagy az élet
megpróbáltatásai közepette kihűl, de vannak olyan szerencsések, akiket életük végéig
hevít. „ / 9 /
(Gerald Durrell)**

A külső világ tevékeny megismertetése

A külső világ megismerésére nevelésünk célja:

- Természeti, emberi, tárgyi és szűkebb lakókörnyezethez való érzelmi viszonyulás alapozása. Az élő és élettelen világ megismertetése, megszerettetése.
- A gyermekekben alapozódnak a környezet harmonikus viselkedéshez szükséges készségek, jártasságok.
- Az érzelemgazdagítás a természethez kapcsolódó hagyományörző tevékenységekkel.

A külső világ megismerésének tartalma:

- Környezeti nevelés - mindennapos néphagyomány ápoló tevékenységek.
- Környezettudatos magatartás- Közösségért végzett munkajellegű tevékenységek
- Környezetalakítás
- A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.
- Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Környezeti nevelés és néphagyomány-ápolás

Az ember, a természet, a hagyomány szoros kapcsolatban vannak.
Ezt a kapcsolatot a következő tevékenységek őrzik.:

- Az évszakok változásaiból fakadó időjárás megfigyelő tapasztalatszerzése, egy-egy jeles névnaphoz kapcsolódó természeti jelenségek szokásaival fűszerezve.
- Az időjárás változásaiból fakadó, a hagyományos népi életmódot utánzó környezetalakító munkálatok (pl. palántanevelés, növénygondozás).
- Szüretelések családoknál, befőzések.
- Jeles napok előtt készülődések.
- Rendszeres környezetmegismerő séták, tájmegismerő kirándulások.
- A környező valósággal ismerkedés során gyermekeinkkel tapasztalatokat szereztetünk az őket körülvevő tárgyak, jelenségek formai és mennyiségi jellemzőiről.
- Minden tevékenységükben megjelenik a matematika, pl. játékaikban, párosítanak, halmazokat képeznek.
- Ismerkednek a mennyiségekkel, pl. terítéskor.
- Összehasonlító méréseket végeznek, pl. kiugrott nagyobb.
- Sorba rendezik egymást, tárgyakat adott tulajdonság szerint, szabályosság szerint.
- A geometria világából is tapasztalatokat szereztetünk velük, síkbeli, térbeli alakzatokról, pl. különböző építések során, papírnírási alkalmával.
- A tükörrel való játék során megfigyeltetjük tükörképük mozgását, utánozzák egymás tükörképét, festékfolttal tükrös (szimmetrikus) alakzatokat hozatunk létre.
- Gyakoroltatjuk a térben és síkban történő tájékozódást.

Környezettudatos magatartás

Megtapasztaltatjuk a munkájuk eredményét, annak környezetre való hatását:

- madáretető készítés,
- locsolás
- virágoskert gondozás

Eljuttatjuk annak belátásához, az élőlényeket óvni, védeni kell.

A természetben való kulturált viselkedés, magatartási formát alakítunk ki.

Környezetalakítás

Az óvodai környezet alakítása óvása folyamatos tevékenység.

- gyermekeink a csoportszoba rendjének helyreállításában vesznek részt
- ünnepek előtti díszítésben segítenek,

Környezet esztétikája

- Az esztétikai nevelés az érzékszerveken, érzelmeken átható folyamat.
- Az óvodában kompenzáló szerepet töltünk be – a különböző esztétikai élményekkel érkező gyermekeknél – valamint alakítjuk az esztétikum iránti fogékonyságukat.
- Ünnepeken az egész óvoda „ünnepi ruhát ölt”. A gyermekekkel megtanítjuk, hogy az ünnepekhöz más viselet, viselkedés illik.
- Alapozzuk az összetartozás élményén túl a gyermekben az esztétikus környezet és öltözködés iránti igényt.
- a csoportszobában, az elősarokban való tevékenység során ismertekhez juttatjuk a gyermekeket

Feladataink:

- Kezdeményezzünk minden olyan a családdal való együttműködést:
- amely alakítja a környezet iránti érzékenységet (udvargondozás)
- amely harmonikus környezet létrehozására ösztönöz (sziklakert, virágoskert)
- amely erősíti a hovatartozás érzését (jeles napokhoz fűződő szokások közös gyakorlása közös családi, óvodai kirándulások)
- környezetbarát szokások megalapozása (takarékoskodás a vízzel, árammal, papírral, komposztálás, gyógynövények „termesztése”)

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek tudják lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét.
- Tudják saját születési nevüket és idejüket.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak annak szépségében.
- A gyermekek ismerik a környezetükben lévő intézményeket, üzleteket, esztétikai alkotásokat.
- Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat.
- Ismerik környezetük növényeit, gondozzák azokat.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a közlekedési eszközöket.
- A tárgyakat meg tudják számlálni legalább 10-ig, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, forma szín szerint.
- Megkülönböztetik a jobbra-balra irányokat, értik a helyeket, kifejező névutókat.
- Kialakult a beszédhelyzetekhez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszéd.

Munka jellegű tevékenységek

Céljaink:

- A gyermek sajátítsa el azokat a készségeket, jártasságokat, amelyek a társas együttélés fenntartását szolgálják.
- A hagyományőrző tevékenységek gyakorlásán keresztül a munkajellegű tevékenységek megszerettetése, az elvégzett munka megbecsülésére nevelés.
- A munkaerkölcs, felelősségérzet alapozása, kitartásra nevelés: a gyermeket eljuttatni a célirányos kötelezettségvállalás befejező mozzanataíig.
- A gyermeki kipróbálási vágy sokrétű kielégítése, kezdeményezőkézségek formálása.

Munkajellegű tevékenységek tartalma:

- önkiszolgálás (lásd. Egészségre nevelés, gondozás)
- közösségért végzett tevékenységek:
 - naposi munka
 - mindennapi étellel kapcsolatos állandó és alkalmoszerű munkák,
 - növény és állatgondozás.
- naposság: önkéntesség dominál

Jelkép (feladatvállalást jelzi, vonzóvá tesz, hagyományőrző tevékenységekkel bővítjük, pl. kerti szerszámok rendberakása, befőzéshez, sütéshez eszközök előkészítése, öntözés, stb.)
- mindennapi étellel kapcsolatos állandó és alkalmoszerű munkák:
 - udvar, teremrendezés, játékjavítás, tisztítás,
 - egyéni megbízatások,
 - ünnepi készülődés (ajándékkészítés, díszítés)
- növény, állatgondozás:
 - ültetés, vetés, locsolás, etetés

Feladataink:

- Megismerjük az óvodába lépő gyermek önkiszolgálási szintjét.
- A szülőket ösztönözzük a gyermekotthon is, gyakorolja az önkiszolgálást, a családért végezhető munkajellegű tevékenységeket.
- A munkához való viszonyunkban példát mutatunk a gyermekeknek, szülőknek, munkatársaknak.
- Figyelembe vesszük a gyermekek fejlettségi szintjét, teherbírását.
- Figyelemmel kísérjük a gyermekek önállósági törekvését.
- Megfelelő eszközök és azok hozzáférhetőségének biztosítása
- elegendő munkalehetőség szervezése
- a gyermek által elvégzett munka értékelése legyen folyamatos. Konkrét, a gyermekhez mérten fejlesztőhatású

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek szeretnek közösen dolgozni.
- Örülnek, ha kötelességüket teljesítik.
- Önállóan, igényesen végzik a naposi munkát.
- Szívesen vállalkoznak az egyéni megbízatások elvégzésére.
- Szívesen közreműködnek a növények- és állatok gondozásában.
- Örömmel segítenek társaiknak.
- Szeretnek meglepetést készíteni a kisebbeknek, szüleiknek, az óvoda dolgozóinak.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermeki tanulás a környezetéből és az óvodai élet összetett tevékenységrendszeréből jön létre. Programunk a hagyományos tevékenységformákat a hagyományörzésből, a természetvédelemből, családokkal való együttműködésből fakadó tevékenységekkel gazdagítja.

Célunk:

Az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése attitűdök erősítése képességek fejlesztése.

Az olyan tanulást támogató környezet megteremtése, amely a gyerekek előzetes tapasztalataira, ismereteire épül.

Feladataink:

- Elfogadó, megerősítő légkört teremtése

- a gyermek cselekvő aktivitása, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása.
- kreativitás erősítése
 - A hagyományörzés, természetvédelem változatos tevékenységeit tudatosan használjuk a spontán, a szervezett és utánzásos tanulásra.
- A családokkal való együttműködés során elfogadtatjuk a gyermeki tanulás sajátosságait.
- személyre szabott pozitív értékeléssel a gyermek személyiségének kibontakoztatás

A tanulás lehetséges formái az óvodában

- Utánzásos, minta-és viselkedéstanulás (szokások alakítása)
- spontán játékos tapasztalatszerzés
- cselekvéses tanulás
- gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- gyakorlati probléma megoldás

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

A program megvalósításának feltételei

Feltételek:

- 1. A szervezési, működési rend.
- 2. Tárgyi és személyi feltételek.

- 3. Hagyományőrző szemléletű tervezés.
- 4. Folyamatos ellenőrzés, értékelés.

1./ A szervezési, működési rend

- **Nyitvatartási idő:** A szülők igényeinek megfelelően, óvodánk hagyományos nyitvatartási időben működik.
- **A csoportok szervezése:** Csoportjaink homogén és részben osztottak. Összetételüket minden évben a beíratott gyermekek életkora szabja meg.

- Napirend:

- Az egyes tevékenységformák a játékba ágyazottan szerveződnek.
- A Gondozás fejezetből ismert tevékenységek szervezése.
- A gondozási teendők időtartama a gyermekek tempójához, igényéhez igazodik.
- A többi tevékenységforma megválasztásának időpontját, a gyermekek
- a csoport sajátosságai, valamint az „Évkör” tevékenységrendszer határozzák meg.

Napirend

6. ³⁰ -12 ⁰⁰	- Szabad és kezdeményezett játék a csoportban, illetve a szabadban.- Az óvónő által kezdeményezett mikrocsoportos tevékenységek.- Mindennapos testnevelés- Testápolás.- Tízórai.- Játék az udvaron.- Séta.
12 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	- Testápolás.- Ebéd.
13 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	- Készülődés a pihenéshez.
(szellőztetés, teremrendezés, vetkőzés)- Mese, zene, pihenés, alvás.
15 ⁰⁰ -17.00	- Testápolás.- Uzsonna.- Szabad játék a csoportszobában, jó idő esetén, az udvaron.

Hetirend

Rugalmas (állandó napot a testnevelés igényel) részben folyamatos, minden csoport maga dönt heti rendjéről.

2./ Tárgyi és személyi feltételek

Tárgyi feltételek:

- A szükséges néprajzi és természetrajzi ismereteink bővítését már meglévő szakirányú könyveink segítik, melyek folyamatos bővítéséről gondoskodunk.
- A kézműves tevékenységekhez szükséges anyagok beszerzéséhez segítséget kérünk a szülőktől, illetve a művészeti alapiskola nevelőjétől.

- A csoportszobákban meglévő bútorainkat a tevékenységekhez igazodóan célszerűen rendezzük el.
- Az udvar teret ad a játék, az egészséges életmód, a hagyományápolás, környezetvédelem tevékenységeihez. (Lásd. Egészséges környezet)

Személyi feltételek:

- A négy csoportban biztosított a két óvónő, akik heti váltásban dolgoznak.
- A nevelést segítő szakképzettségek közül mozgásfejlesztő és fejlesztő-differenciáló óvodapedagógussal rendelkezünk.
- Óvodapedagógusaink közül többen már rendelkeznek némi drámajáték ismerettel, ezt tovább bővítik, illetve törekednünk kell arra, hogy a többiek is ezen az úton haladjanak.
- Csoportonként egy-egy dajka dolgozik.
- A dolgozók munkájukat munkaköri leírás alapján végzik.

3./ Hagyományörző szemléletű tervezés

- Programunk sajátossága, hogy a tervezés igényli a közös gondolkodást, a tevékenységek összehangolását.
- A nevelési éven végigvonuló hagyományörző rendszerünk egyeztetett tervezést kíván.
- A sajátosságain, törekvéseink alapján kialakított helyi „Évkör” az éves tervezést áttekinthetővé teszi. Ebből kitűnik testületünk mit, és mennyit kíván beépíteni a hagyományörző tevékenységekből.
- Az évről-évre visszatérő jeles napok óvodánk hagyományteremtését az ünnepek rendje összeállítása segíti, melyben az előkészületek folyamatát hangoljuk össze. (pl. Lucázni az óvodában csak a nagyfiúk, mennek.)
- A közösen elfogadott és tervezett tevékenységek ismeretében tervezzük csoportonként a kapcsolódó műveltséganyagot, melyet évszakonként bontunk le.

Érvényességi nyilatkozat

Pedagógiai program érvényességi ideje: 2020. augusztus 31.

A nevelőtestület határozata alapján érvényes: 2018. szeptember 1-től.

A pedagógiai program módosításának lehetséges indokai:

Törvényi előírások módosulása

Szülői igények változása

Testületi javaslat

Az ellenőrzések során feltárt információk miatti változások

Előírás a programmódosítás előterjesztésére:

Írásbeli előterjesztés az óvoda vezetőségének

Írásbeli előterjesztés a nevelőtestületnek.

Felülvizsgálat és korrekció időpontja: 2020. augusztus 31.

A felülvizsgálat indoka:

Program beválás során felmerülő változások beépítése

A törvényi változásokból adódó feladatok kidolgozása
és beépítése.

Jászfényszaru, 2015. augusztus 31.

Legitimációs záradék

Véleményezte:

dátum:

Egyetértését nyilvánította:

dátum: **201.**

A Jászfényszarui Napfény Óvoda Nevelőtestülete

Szülői Munkaközössége

Elfogadta:

dátum:

A Jászfényszarui Napfény Óvoda Nevelőtestülete

Jóváhagyta:

dátum :

Önkormányzati Képviselő-testület

Jászfényszaru

Tájékoztatásul hivatalosan megkapják:

Önkormányzat Képviselő-testülete

Nevelőtestület

Általános Iskola Igazgatója

Eszközjegyzék

<i>tevékenység</i>	<i>specifikum</i>	<i>menyiség (db)</i>
Ének Énekes játékok Zenehallgatás	magnó (csoportonként)	1-1
	ritmusbotok, népi ütőhangszerek, triangulum	30 (összesen)
	csörgődob, dob, cintányér	10
	ujjcintányér, köcsögduda, csettegő	1-1
	Xilofon,	12
	harangjáték	1
	száncsengő	2
	rögtönzött hangszerekhez: dobozok, termékek, stb.	fantázia szerint
	népi játékok kellékei	15-20
	különféle maszkok, fejdíszek	15-20
	furulya (felnőtteknek)	óvónőként 1
Vers Mese Bábjáték	képes mesekönyvek	25-30
	mesepárnák	25-30/csoport
	meseszőnyeg	1-1
	bábparaván	2
	felnőtt méretű kesztyűbáb	25
	Ujjbábok , síkbábok,fakanál bábok	10-15/csoport
	kalapok, sapkák, fejdíszek, kendők, jelmezek,	30
	gyermekszerepléshez különböző eszközök, szoknyák	
	jász-szoknyák	20
	Zenei anyag (cd, pendrive) drámajátékhoz	5-10

Program-specifikus, meglévő felszerelések jegyzéke:

Rajzolás	Gyurmázáshoz táblák, mintázó eszközök, vizes tál, damil, gyurma, só, liszt, olaj, stb.	10-15 Szükség szerint
Mintázás	rajzoláshoz zsírkréta, filctollak, vastag ceruzák	10-02 csomag
Kézimunka	festéshez gombfesték, tempera, ecsetek, szivacsok, szivacshengerek	3-4 készlet

	kézimunkához fehér és színes kartonok, lapok, rajzlap, kivágó minták, krepp papír, stb. tompa hegyű ollók, cikk-cakk ollók	szükség szerint 10-15
	gyöngyfüzéshez gyöngyök különböző méretben, fonalak	szükség szerint
	építéshez dobozok, hengerek	szükség szerint
	barkácsoláshoz méhviasz, gyertya, íróka, vászon, festék	szükség szerint
	népi kismesterséghez csuhé, szalma, rafia, vessző, gyékény, szövőkeret, különböző ágú körmöcske, tompa hegyű tű, stb.	szükség szerint 5-6
	egyéb eszközök ragasztók, lemosható asztalterítők, pólók festéskor	szükség szerint
	polcok, minigaléria a munkák elhelyezéséhez faliújság képek elhelyezéséhez	Legalább 2-2

tevékenység	specifikum	menyiség (db)
Mozgás	udvari játékokhoz	
	mászókötél, fészek hinta, lengő hinta	2-2
	csúszda,	3
	mászóház,	2-2
	hinta, mérleghinta	2
	labdák	25-30
	Tornatermi eszközök	
	összerakható mobil testnevelési eszköz	4
	labdák, karikák, babzsákok, tornabotok, szalagok, kendők szerpentes pálca	25-30
	Ejtőernyő, mocsárjáró, körkötél, kötél	1-1
	testhenger	4 készlet
	bordásfal,-	17
	tornapadok	8
	egyensúlyozó lépegető, egyensúlyozó deszka, svéd szekrény, zsámoly, tornaszőnyeg,	1-4
	Medicin labda	10
Külvilág tevékeny megismerése	színes, tudományos képeskönyvek	10-15
	kosarak, csíráztató tálak,	Szükség szerint
	cserepek, virágföld, magvak, hagymák	szükség szerint
	polcok, üvegek a gyűjtemények lehelyezéséhez nagyító	szükség szerint
Munka jellegű tevékenységek	kerti szerszámok, locsolókannák	10-15
	kalapács, szögek, kéziszerszámok	szükség szerint
	gyúródeszka, gyújtófa, műanyagterítők	5-6
Matematikai fejlesztések	logikai társasjátékok, kártyák, kirakójátékok	8-10
	minimat garnitúra	2
	logikai készlet, logicó tábla cserélhető feladatlapokkal	8-10

Felhasznált irodalom

A közoktatásról szóló többször módosított 1993 évi LXXIX Törvény
Az óvodai nevelés országos alapprogramja/ kormány137/1996.(VIII. 28)
A nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve 18/2002. (IX. 29)
Az 1997 évi XXXI. Törvény a gyermekek védelméről
1/1998.(VII. 24.) OM rendelet a kötelező felszerelési és eszköz normáról
Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel
Nagy Jenőné: Óvodai programkészítés, de hogyan?
Nagy Jenőné: Csak tiszta forrásból, 1996
Nagy Jenőné: Óvodatükör
Hagyományörző óvodai program Gödöllő, 1998
Négyszínvirág, A Vésztői Napköziotthonos óvoda Helyi nevelési programja 1998.(A Körösparti
Tagóvoda Nevelési gyakorlata A fejlődés eredménye fejezet elemek

Idézetek jegyzéke

1. Barna-Terenyi Éva Szakdolgozata: A Jászság hagyománykincséből /népszokások, népi játékok / 1997
2. Barna- Ternyi Éva Szakdolgozata: A Jászság hagyománykincséből / népszokások, népi játékok / 1997.
3. Érdi-Krausz Zsuzsa: Mindenki gyógytestnevelés
Fővárosi Pedagógiai Intézet OKKER Oktatási Iroda 1995. Bp.
4. Napról napra Bábdarabjaink, receptjeink
Debrecen Sinai Miklós utcai Óvoda
5. Néphagyományörző óvodai program Gödöllő 1998.
6. Szabó Lőrinc: Tücsökzene
7. Napról napra Bábdarabjaink, receptjeink
Debrecen Sinai Miklós utcai Óvoda
8. Barna-Terenyi Éva Szakdolgozata: A Jászság hagyománykincséből / népszokások, népi játékok / 1997.
9. Tisza Klub Füzetek 7. Zöld Ovi 1997. Szolnok